

پاسخنامه

دوازدهم انسانی

۲۷ خرداد ۱۴۰۱ (جامع دوم)

بنیاد علمی آموزشی قلمچی (وقف عام)

دفتر مرکزی: خیابان انقلاب بین صبا و فلسطین پلاک ۹۲۳ - بنیاد علمی آموزشی قلمچی (وقف عام) ۶۴۶۳-۰۲۱

«تمام داری‌ها و درآمدهای بنیاد علمی آموزشی قلمچی وقف عام است بر گسترش دانش و آموزش»

پدید آورندگان آزمون

طراحان به ترتیب حروف الفبا

نام درس	نام طراحان
زبان و ادبیات فارسی	سیدعلیرضا احمدی، محسن اصغری، حسین پرهیزگار، علیرضا جعفری، هامون سبطی، عرفان شفاعتی، محسن فدایی، فرهاد فروزان کیا، کاظم کاظمی، الهام محمدی، مرتضی منشاری
زبان عربی	نوید امساک، ولی برجی، اسماعیل علی پور، کاظم غلامی، مرتضی کاظم شیرودی، سیدمحمدعلی مرتضوی، سیده محیا مؤمنی
فرهنگ و معارف اسلامی	محمد آقاصالح، محبوبه ابتسام، حسین ابراهیمی، امین اسدیان پور، محمد رضایی بقا، عباس سیدشیرازی، محمدرضا فرهنگیان، مجید فرهنگیان، مرتضی محسنی کبیر، فیروز نژادنجف، سیداحسان هندی
زبان انگلیسی	رحمت‌اله استیری، سپهر برومندپور، حسن روحی، محمد طاهری، سعید کاویانی، نوید مبلغی، عقیل محمدی‌روش، محدثه مرآتی، عمران نوری

نام درس	نام طراحان
ریاضی	ابوالفضل بهاری، محمد حمیدی، احمدرضا ذاکرزاده، امیر زراندوز، علی شهرایی، نسترن صمدی، سعید عزیزخانی، جواد زنگنه قاسم‌آبادی، علیرضا عبدی، امیر محمودیان، حامد نصیری
اقتصاد	نسرین جعفری، فاطمه حیاتی، سارا شریفی، فاطمه صفری، مهدی ضیائی
زبان و ادبیات فارسی	سید علیرضا احمدی، محسن اصغری، عزیز الیاسی پور، علیرضا جعفری، پوریا حسین پور، کمال رسولیان، فرهاد علی‌نژاد، مجتبی فرهادی، هومن نمازی، رضا نوروزی‌بیگی
زبان عربی	ابراهیم احمدی، نوید امساک، منیژه خسروی، حسین رضایی، سیدمحمدعلی مرتضوی
تاریخ	علی محمد کریمی، سیدعلیرضا علویان، جواد میربلوکی، میلاد هوشیار
جغرافیا	زهره دامیار، فاطمه سخایی، آزاده میرزایی
علوم اجتماعی	آزینا بیدقی، علیرضا حیدری، فاطمه صفری، ارغوان عبدالملکی، محمدابراهیم مازنی
فلسفه و منطق	نیما جواهری، حسن صدری، حسین آخوندی راهنماچی
روان‌شناسی	حمیدرضا توکلی، مهدی جاهدی، کوثر دستورانی، مهسا عفتی

گزینشگران و ویراستاران

نام درس	گزینشگر	مسئول درس	ویراستار	مستندسازی
زبان و ادبیات فارسی	مرتضی منشاری	سید علیرضا احمدی	محمدحسین اسلامی، امیرمحمد دهقان، کاظم کاظمی	فریبا رثوفی
زبان عربی (عمومی)	نوید امساک	نوید امساک	درویشعلی ابراهیمی، اسماعیل علی پور، آیدین مصطفی‌زاده	لیلا ایزدی
فرهنگ و معارف اسلامی	امین اسدیان پور، سیداحسان هندی	محمد رضایی بقا	سکینه گلشنی	زهره قموشی
فرهنگ و معارف اقلیت	دبورا حاتانیان	دبورا حاتانیان	معصومه شاعری	-
زبان انگلیسی	محدثه مرآتی	محدثه مرآتی	سعید آقچه‌لو، رحمت‌اله استیری، محمدحسین مرتضوی، فاطمه نقدی	مهریار لسانی
ریاضی	محمد بحیرایی	محمد بحیرایی	ایمان چینی‌فروشان، مهدی ملارضائی، علی ارجمند	الهه شهبازی
اقتصاد	سارا شریفی	سارا شریفی	فاطمه صفری	زهره قموشی
زبان و ادبیات فارسی (اختصاصی)	سیدعلیرضا احمدی، فرهاد علی‌نژاد	سیدعلیرضا احمدی، فرهاد علی‌نژاد	یاسین مهدیان، سیدعلیرضا علویان	فریبا رثوفی
زبان عربی (اختصاصی)	سید محمدعلی مرتضوی	سید محمدعلی مرتضوی	درویشعلی ابراهیمی	لیلا ایزدی
تاریخ	میلاد هوشیار	میلاد هوشیار	زهره دامیار	خدیجه
جغرافیا	میلاد هوشیار	میلاد هوشیار	زهره دامیار	جنت‌علی پور
علوم اجتماعی	ارغوان عبدالملکی	ارغوان عبدالملکی	فاطمه صفری	زهره قموشی
فلسفه و منطق	نیما جواهری	نیما جواهری	فرهاد علی‌نژاد، امیرکیا باقری	
روان‌شناسی	مهسا عفتی	مهسا عفتی	فرهاد علی‌نژاد	

گروه فنی و تولید

مدیر گروه	سید محمدعلی مرتضوی (اختصاصی)، الهام محمدی (عمومی)
مسئول دفترچه	زهره دامیار (اختصاصی)، معصومه شاعری (عمومی)
گروه مستندسازی	مدیر: مازیار شیروانی‌مقدم، مسئول دفترچه: زهره قموشی (اختصاصی)، فریبا رثوفی (عمومی)
حروف چین و صفحه‌آرا	مهشید ابوالحسنی (اختصاصی)، زهره تاجیک (عمومی)
ناظر چاپ	حمید عباسی

زبان و ادبیات فارسی

۱- گزینه «۱»

(الهام مغمیری)

معنای واژگان شماره «۱»، «۲»، «۳»، «۴» و «۵» صحیح هستند. موارد نادرست با ذکر شماره:

۳- (سور: جشن) / ۴- (گرده: پشت، بالای کمر) / ۷- (وقاحت: بی‌شرمی، بی‌حیایی) / ۸- (منتشا: نوعی عصا که از چوب گره‌دار ساخته می‌شود و معمولاً درویشان و قلندران به‌دست می‌گیرند، برگرفته از نام منتشا) (شهری در آسیای صغیر)
(فارسی ۳، لغت، واژه‌نامه)

۲- گزینه «۴»

(هسین پرهیزگار-سبزواری)

صباح: جمال و زیبایی

(فارسی ۲، لغت، واژه‌نامه)

۳- گزینه «۱»

(هامون سبطنی)

خطا نکردن چه کسی مایه افتخار نیست؟ بله، قطعاً «ملک» (فرشته)، زیرا امکان خطا و گناه ندارد.
(ملک: پادشاهی، ملک: دارایی، ملوک: پادشاه)

(فارسی ۲، لغت، ترکیبی)

۴- گزینه «۳»

(مفسن فرایی - شیرازی)

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: املای «تبع» نادرست است. املای درست آن «طبع» است.
گزینه «۲»: املای «بهر» نادرست است، املای درست آن «بجر» است.
گزینه «۴»: املای «خواستن» نادرست است، املای درست آن «خاستن» است.

(فارسی، املا، ترکیبی)

۵- گزینه «۳»

(هسین پرهیزگار-سبزواری)

در این گزینه «جولق» و «ذی حیات» اشتباه نوشته شده است.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: زندگانی، نادرست نوشته شده است.
گزینه «۲»: سالخورده، نادرست نوشته شده است.
گزینه «۴»: آخره، نادرست نوشته شده است.

(فارسی، املا، ترکیبی)

۶- گزینه «۲»

(الهام مغمیری)

املای صحیح کلمات عبارت‌اند از: «خاست، اهتزاز».

(فارسی، املا، ترکیبی)

۷- گزینه «۴»

(مرتضی منشاری-اردبیل)

«چهار پاره» یا «دوبیتی‌های پیوسته» از چند بند هم وزن و هم‌آهنگ تشکیل شده است و هر بند، شامل چهار مصراع است و بیش‌تر برای طرح مضامین اجتماعی و سیاسی به‌کار می‌رود و رواج آن از دوره مشروطه بوده و تاکنون ادامه یافته است.

(فارسی، تاریخ ادبیات، ترکیبی)

۸- گزینه «۴»

(هامون سبطنی)

«بار» در معنی «اجازه ورود» و «بار» در معنای «باریدن» جناس همسان دارند و «گهر» استعاره از اشک است.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: «مصراع دوم مثال مصراع نخست نیست، زیرا در مصراع نخست «خورشید» هلال را به «ماه تمام» تبدیل می‌کند، اما در مصراع دوم، مومیا نمی‌تواند شکستگی دل را درمان نماید. «شکستگی و مومیایی» متضاد هستند.

گزینه «۲»: مردم را باید مردم خواند نه مردم در این صورت مردم ایهام دارد. به دور از روی تو نیز ایهام آشنایی دارد. مصراع دوم مثالی برای مصراع نخست است و نباید «باران» را استعاره از اشک و باد را استعاره از «آه» دانست.

گزینه «۳»: «برده و نوا» در کنار هم ایهام تناسب دارند. «برده دریدن» کنایه است. استعاره در کار نیست.

(فارسی، آرایه، ترکیبی)

۹- گزینه «۳»

(فرهار فروزان‌کیا-مشهد)

در این بیت آرایه‌های «تشبیه، پارادوکس، حس‌آمیزی و اسلوب‌معادله» وجود دارد.

تشبیه: زهر فنا (اضافه تشبیهی)

پارادوکس: تلخی مرگ، شکر است.

حس‌آمیزی: آوردن صفت تلخ برای مرگ

اسلوب‌معادله: مفهوم کلی مصراع اول در مصراع دوم تکرار شده است و در حکم مصداق و نمونه‌ای از آن می‌باشد.

توجه داشته‌باشید که بیت فاقد استعاره، اغراق و حسن‌تعلیل است.

(فارسی، آرایه، ترکیبی)

۱۰- گزینه «۳»

(مفسن اصغری)

حسن‌تعلیل: شاعر برای وزیدن باد دلیلی شاعرانه و ادبی ذکر کرده است.

جناس: گرد و سرد / حس‌آمیزی: سخن سرد / استعاره: شنیدن سخن سرد از باد صبح

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: حسن‌تعلیل: ذکر دلایل شاعرانه برای پسته‌خندان / استعاره: خندیدن پسته

گزینه «۲»: حسن‌تعلیل: ذکر دلیل ادبی برای خوشبو بودن صبا و ... / جناس: هر و در / استعاره: دست باد صبا

گزینه «۴»: حسن‌تعلیل: ذکر دلیل ادبی برای پیچش سنبل (زلف) / جناس: بالا و بالا / استعاره: سنبل استعاره از (زلف)

(فارسی، آرایه، ترکیبی)

۱۱- گزینه «۳»

(مرتضی منشاری-اردبیل)

تشبیه (تشبیه تفضیل): بیت «الف»: ترجیح و برتری دادن لب خندان معشوق بر پسته

پارادوکس (متناقض‌نما): بیت «ج»: تشنه بودن آب

ایهام تناسب: بیت «د»: سودا ۱- عشق، ۲- معامله کردن در این معنی با «بازار» و «خریدار» تناسب دارد.

حسن‌تعلیل: بیت «ه»: آوردن دلیل ادبی و شاعرانه و غیرواقعی برای چکیدن باران از ابر اغراق: بیت «ب»: اغراق در بیان زیبایی معشوق و این‌که یار با زیبایی خود، زبورها را آرایش می‌دهد.

(فارسی، آرایه، ترکیبی)

۱۲- گزینه ۴»

(کاتخم کاظمی)

بیت «الف»: بی‌حجاب: مسند در ساختار جمله سه‌جزئی با فعل اسنادی «بود»
بیت «ب»: خضاب: مسند در ساختار جمله چهار جزئی (هیچ‌کس موی سیاه را خضاب نکند).

بیت «ج»: آفتاب: متمم بعد از حرف اضافه «هم‌چو»

بیت «د»: مستجاب: «صفت بیانی» برای «دعاها»

بیت «ه»: ثواب: «نهاد» (ثواب از دامن پاک گنه، خجالت می‌کشد).

(فارسی، دستور، ترکیبی)

۱۳- گزینه ۳»

(عرفان شفاعتی)

صفت مفعولی: بن ماضی + ه : ناشنود + ه

صفت نسبی: اسم + انی: رب + انی

صفت لیاق: مصدر + ی : چشیدن + ی / کشیدن + ی

صفت فاعلی: بن مضارع + ان : گرد + ان

(فارسی ۲، دستور، صفحه ۹۴)

۱۴- گزینه ۳»

(مسن اصغری)

الف) فعل «می‌بیند» در معنای «می‌پندارد» جمله با اجزای «نهاد + مفعول + مسند + فعل» می‌سازد: جوان ← مسند

ب) فعل «می‌دانم» هم در معنای «می‌پندارم» جمله با اجزای «نهاد + مفعول + مسند + فعل» می‌سازد: از زواید ← مسند

ج) رستم: نهاد + رسم پهلوانی: مفعول + به او: متمم + می‌آموزد: فعل

د) فعل «نیست» به معنای «وجود ندارد» نیازی به مفعول ندارد: همتایی: نهاد + نیست: فعل غیراسنادی (در خرد و بینش: متمم - او را: متمم)

(فارسی، دستور، ترکیبی)

۱۵- گزینه ۲»

(سیرعلیرضا امیری)

حالت درست نمودار این گروه اسمی:

همان پروانه شمع رخ تو

(فارسی ۳، دستور، صفحه‌های ۷۵ تا ۶۵)

۱۶- گزینه ۲»

(مسن فرایی - شیراز)

«را» به معنای «برای» است و حرف اضافه است.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: ترکیب‌های اضافی: دیده‌های خویش، دستم، غبار دامن، دامن تو

ترکیب‌های وصفی: دیده‌های پاک‌بین/ دامن پاک

گزینه «۲»: بیت از یک جمله مرکب تشکیل می‌شود که جمله هسته آن در مصراع اول و جمله وابسته آن در مصراع دوم است.

گزینه «۴»: بیت فاقد نقش تبعی (تکرار، بدل و معطوف) است.

(فارسی ۳، دستور، ترکیبی)

۱۷- گزینه ۴»

(سیرعلیرضا امیری)

مفهوم بیت صورت سؤال: ترجیح غم عشق بر شادی‌های پوچ دنیوی / غم‌پرستی (غم مثبت)

شاعر در بیت گزینه ۴ «عیناً می‌گوید که: «من غم عشق او را بر راحتی خود ترجیح می‌دهم».

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: غم عشق هرگز پایانی ندارد و به همین دلیل غم عشق وصف‌ناپذیر است.

گزینه «۲»: دوری از غم و گرایش به شادی و خوشی (غم منفی)

گزینه «۳»: اغتنام فرصت و پرهیز از غفلت

(فارسی ۱، مفهوم ۳، صفحه ۵۵)

۱۸- گزینه ۳»

(فرهار فرورزان‌کیا - مشهور)

در گزینه‌های «۱»، «۲» و «۴» زمینه ملی، مشهود است و در گزینه «۳» زمینه قهرمانی دیده می‌شود.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: آتشکده (معبد نیایش)، (جشن) مهرگان و سده اشاره به زمینه ملی (باور داشت‌ها) دارد.

گزینه «۲»: پرستش یزدان پاک و نیایش، اشاره به زمینه ملی دارد.

گزینه «۳»: با وجود آمدن واژه خداوند در بیت، وصف پهلوان (سام) است و خداوند در این بیت به معنای صاحب است.

گزینه «۴»: دل نبستن به جهان (گذرا) اشاره به زمینه ملی دارد.

(فارسی ۱، مفهوم ۳، ترکیبی)

۱۹- گزینه ۱»

(مسن فرایی - شیراز)

در صورت سؤال ارزش هر جای و جایگاهی به کسی یا چیزی است که در آن قرار گرفته است، ولی در بیت گزینه «۱» عکس آن دریافت می‌گردد، زیرا شاعر می‌فرماید: همان طوری که آب وقتی در گوهر شهور قرار گرفته است با ارزش و تماشایی است باده هم در لب یار ارزش خودش را نشان می‌دهد. در نتیجه در بیت گزینه «۱» این مفهوم دریافت می‌شود که جایگاه به محتوا و مطروف ارزش می‌دهد، یعنی ارزشمند بودن جایگاه مهم است، در حالی که در صورت سؤال عکس آن دریافت می‌شود.

تشریح گزینه‌های دیگر:

مفهوم بیت گزینه «۲»: تأکید بر خودشناسی و بینش‌مندی

مفهوم بیت گزینه «۳»: معشوق تمایلی به نمایان شدن خود ندارد (قدرت خریداری معشوق را ندارد)

مفهوم بیت گزینه «۴»: به «تقابل عقل و عشق» اشاره دارد.

(فارسی، مفهوم ۳، صفحه ۳۵)

۲۰- گزینه ۴»

(عرفان شفاعتی)

مفهوم گزینه ۴: تلاش برای کسب روزی

مفهوم گزینه‌های «۱»، «۲» و «۳»: روزی‌رسانی خداوند

(فارسی ۲، مفهوم ۳، صفحه‌های ۱۳ تا ۱۵)

۲۱- گزینه ۳»

(کاتخم کاظمی)

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: توجه به خود و دیگران در زندگی

گزینه «۲»: نکوهش شهرت‌طلبی

گزینه «۴»: غیرقابل جبران بودن عمل انجام شده

(فارسی، مفهوم ۳، ترکیبی)

۲۲- گزینه «۳»

(مسن اصغری)

بیت صورت سؤال بیانگر ارزشمندی صبر و شکیبایی و کارساز بودن آن است، مفهوم مقابل آن یعنی «بی‌فایده بودن صبر و شکیبایی» در بیت گزینه «۳» مطرح شده است.
(فارسی ۳، مفهوم، ترکیبی)

۲۳- گزینه «۲»

(مرتضی منشاری - اردبیل)

مفهوم ابیات گزینه‌های «۱»، «۳» و «۴»، «آینده‌نگری و دوراندیشی» است و به ضرب‌المثل «علاج واقعه را قبل از وقوع باید کرد» اشاره دارند؛ اما مفهوم بیت گزینه «۲»، خوش‌باشی و استفاده از حال است و می‌گوید که هر چه از عمر رفته باشد از آن به نیکی یاد می‌کنند و از امروز نیز در آینده به نیکی یاد خواهند کرد.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: توصیه به باغبان به آینده‌نگری و توجه به فرارسیدن خزان و آسیب رساندن به گل‌ها.

گزینه «۳»: بی‌فایده بودن نوش دارو پس از مرگ و تأکید به علاج کردن واقعه قبل از وقوع آن.

گزینه «۴»: توصیه به دوراندیشی و آینده‌نگری و تأخیر نکردن در چاره‌اندیشی کار.
(فارسی، مفهوم، ترکیبی)

۲۴- گزینه «۲»

(علیرضا پیغمبری)

مفهوم مشترک بیت و عبارت: دوری از وطن، عامل خواری است.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: دوری از معشوق، دل عاشق را بسیار آزرده است.

گزینه «۳»: شراب، غم را از دل می‌برد.

گزینه «۴»: اشتیاق، عاشق را بی‌قرار ساخته است.

(فارسی ۳، مفهوم، صفت ۱۰)

۲۵- گزینه «۴»

(هامون سبطی)

در هر سه گزینه دیگر احترام و اهمیت اهل قلم مورد بحث است، ولی در گزینه «۴» به آداب نگارش نامه اشاره شده است.

(فارسی ۳، مفهوم، صفت ۳۷)

زبان عربی

۲۶- گزینه «۴»

(اسماعیل علی‌پور)

«زَرَقْنَاهُمْ» روزی دادیم به آن‌ها / «الطَّيِّبَات» چیزهای پاکیزه، پاکیزه‌ها (رد گزینه ۳) / «فَضَّلْنَاهُمْ»: آن‌ها را برتری دادیم / «عَلَى كَثِيرٍ مِمَّنْ خَلَقْنَا»: بر بسیاری از آنان که آفریدیم (رد گزینه‌های ۱ و ۲) / «تَفْضِيلاً» (مفعول مطلق تأکیدی): همانا، قطعاً (رد سایر گزینه‌ها) (در گزینه «۲»، «قطعاً» در ابتدای عبارت آمده که غلط است)

(ترجمه)

۲۷- گزینه «۴»

(اسماعیل علی‌پور)

«الشمس»: خورشید / «جذوتها المستعرة»: پاره آتش فروزان آن (رد گزینه‌های ۲ و ۳) / «الغیوم آتی»: ابرهایی که / «ینزل منها المطر»: باران از آن نازل می‌شود، می‌بارد (رد گزینه‌های ۱ و ۳) / «من أنعم الله علينا»: از نعمت‌های خداوند بر ما هستند (رد گزینه‌های ۱ و ۲)

(ترجمه)

۲۸- گزینه «۲»

(ولی بره‌ی - ابهر)

«للبلاد الإسلامية»: سرزمین‌های اسلامی ... دارند (رد گزینه ۱) / «شعوب كثيرة» (ترکیب وصفی): ملت‌های بسیاری (رد گزینه ۳) / «فَلْيَعْتَصم»: پس باید جنگ بزنند (رد گزینه ۱) / «قد أسلموا»: اسلام آورده‌اند، مسلمان شده‌اند (رد گزینه ۴) / «جمیعاً»: همگی، با هم (رد گزینه ۴) / «لکیلا یتفرقوا»: تا پراکنده نشوند، تا متفرق نشوند (رد گزینه ۱)

(ترجمه)

۲۹- گزینه «۱»

(کظم غلامی)

«إتاک والعجب»: از خودپسندی برحذر باش (رد گزینه ۲) / «من أسوء اخلاق»: از بدترین اخلاقی است که ... (رد گزینه‌های ۲ و ۳) / «تُبعد»: دور می‌کند (رد گزینه‌های ۳ و ۴) / «یکثر»: زیاد می‌شوند / «الأعداء»: دشمنان (رد گزینه ۴)

(ترجمه)

۳۰- گزینه «۴»

(سیره مفی مؤمنی)

«ما أسرع»: چه سریع است، چقدر شتابان است (رد گزینه‌های ۱ و ۲) / «مرَّ»: گذر، گذشتن (مصدر است نه فعل) (رد گزینه‌های ۱ و ۲) / «آلیت»: کاش، ای کاش (رد گزینه ۲) / «یتجهد»: تلاش کند (فعل مضارع بعد از «لیت» به صورت مضارع التزامی ترجمه می‌شود) (رد گزینه ۳) / «غایاته»: اهدافش (رد گزینه ۱) / «و یعلم»: و بداند (رد گزینه‌های ۲ و ۳) / «القوم الکافرون»: قوم کافر (رد گزینه ۲)

نکته مهم درسی: در صورتی که بخواهیم جمله دارای اسلوب حصر را با «فقط، تنها» ترجمه کنیم، این قید را پیش از کلمه بعد از «إلّا» می‌آوریم. (رد گزینه ۱)

(ترجمه)

۳۱- گزینه «۳»

(ولی بره‌ی - ابهر)

«تقدر»: می‌تواند، قادر است (رد گزینه ۴) / «مناطق ایران الخلابة» (الخلاصة صفت برای مناطق است، به خاطر اینکه مرفوع شده است): مناطق جذاب ایران (رد گزینه ۲) / «صناعاتها الیدویة»: صنایع دستی‌اش (رد گزینه ۲) / «أن تُوقر»: که فراهم سازد (رد گزینه ۴) / «ثروة عظيمة»: ثروتی بزرگ (رد گزینه ۱)

(ترجمه)

۳۲- گزینه «۱»

(مرتضی کاظم شیروری)

«لم یکن ... بُریدون»: نمی‌خواستند (کان + مضارع = معنی ماضی استمراری) (رد گزینه‌های ۲ و ۳) / «هؤلاء الطُّلاب»: این دانش آموزان (رد گزینه ۲) / «إرادة»: (مفعول مطلق تأکیدی) قطعاً ... حتماً ... (رد گزینه‌های ۲ و ۳) / «أن ینهبوا»: که بروند / «الملعب»: ورزشگاه، استادیوم / «مُتَأَكِّدینَ مِن»: مطمئن ... از (رد سایر گزینه‌ها) / «فوز اللّاعین»: برنده شدن بازیکنان / «فی المُباراة»: در مسابقه (رد گزینه‌های ۲ و ۳).

(ترجمه)

۳۳- گزینه «۲»

(کظم غلامی)

در ترجمه این عبارت فعل «أمارس» لحاظ نشده است: «أخذتُ أمارس» ← شروع کردم به انجام ... تذکر: در گزینه «۳»، «کان» به معنای «است» آمده است.

(ترجمه)

۳۴- گزینه «۳»

(ولی برهیی - ابهر)

در گزینه «۱» «مکتیف» نکره است که به صورت معرفه ترجمه شده و نادرست است، در این گزینه «التصلیح» نیز مصدر و به معنای (تعمیر) است و نباید آن را با «مصلح» به معنای (تعمیرکار) اشتباه گرفت. در گزینه «۲» «یقفزان» جمله وصفیه است و با توجه به اینکه مضارع است و فعل جمله قبلی ماضی است، به صورت ماضی استمراری ترجمه می‌شود، در این گزینه ضمیر «نا» نیز به درستی ترجمه نشده است. در گزینه «۴» «أعینونی» به معنای (مرا یاری کنی) است و «سداد» نیز به معنای (درستی) است که نادرست ترجمه شده‌اند.

(ترجمه)

۳۵- گزینه «۲»

(نوبیر امسکی)

«هرکس»: من (رد گزینه ۳) / «پیش از سخن»: قبل الکلام (رد گزینه‌های ۱ و ۳) / «بیاندیشد»: یفکر، فکر (چون جمله شرطیه است می‌توان از فعل ماضی هم استفاده کرد) / «اشتباه»: الخطأ (رد گزینه ۴) / «سالم می‌ماند»: یسلم، سلم (رد گزینه‌های ۱ و ۴).

(ترجمه)

ترجمه متن:

صبر کلیدی بزرگ برای عزت و سربلندی و مرهمی عجیب برای هر زخم و درد و راهی رساننده به بزرگی‌ها و قله‌هاست. خداوند در کلام متعال خود بندگان مؤمنش را به صبر تشویق کرده است: «از صبر و نماز یاری بجوید» صبر اهمیت خاصی دارد، کارهای زندگی به همراهی صفت صبر نیاز دارند، کار به صبر نیاز دارد تا انجام درستش ممکن شود، پس اگر صبر کشاورز بر بذرش نبود، (محصول را) درو نمی‌کرد، و اگر صبر دانش‌آموز بر درش نبود، موفق نمی‌شد و اگر صبر مبارز بر دشمنش نبود، پیروز نمی‌گشت. ما اهمیت صبر را در طبیعت نیز می‌بینیم، بزرگ‌ترین دلیل بر وجود صبر در طبیعت، در گرم است که خانه خود را به آرامی می‌سازد ولی محکم است، برخلاف عنکبوت که خانه‌اش را به سرعت می‌سازد اما ضعیف‌ترین خانه‌هاست. باید بدانیم که صبر به معنی تسلیم شدن برابر امر به وقوع پیوسته یا انتظار کشیدن نیست، بلکه بدین معنی است که انسان اقدام به آماده‌سازی شرایط برای دستیابی به خواسته‌اش نماید.

۳۶- گزینه «۱»

(سید ممبرعلی مرتضوی)

مطابق متن، عبارت «انسان باید بر هر آنچه که برایش اتفاق افتاد، صبر کند» نادرست است.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۲»: ترجمه عبارت: کشاورز بدون صبر، نمی‌تواند محصول را درو کند! (صحیح)

گزینه «۳»: ترجمه عبارت: قطعاً صبر به انسان برای رسیدن به بزرگی‌ها کمک می‌کند! (صحیح)

گزینه «۴»: ترجمه عبارت: فایده‌های صبر مختص انسان نیست، بلکه موجودات دیگر را شامل می‌شود! (صحیح)

(درک مطلب)

۳۷- گزینه «۲»

(سید ممبرعلی مرتضوی)

ترجمه عبارت صورت سؤال: از نتیجه‌گیری‌های متن ..... .

مطابق متن، عبارت «صبر از موارد لازم برای انجام درست کار به شمار می‌رود» مناسب است. سایر گزینه‌ها به عنوان نتیجه‌گیری از مفاهیم متن، مناسب نیستند.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: ترجمه عبارت: همانا انسان صبر را از طبیعت یاد گرفته است!

گزینه «۲»: ترجمه عبارت: امکان ندارد که فرد سریع‌تر از انتظارش به نتیجه برسد!

گزینه «۴»: ترجمه عبارت: زندگی تنها آزمایش و امتحانی است برای اینکه فرد شکیباز از فرد ناشکیبا مشخص شود!

(درک مطلب)

۳۸- گزینه «۴»

(سید ممبرعلی مرتضوی)

در متن در مورد «به دست آوردن صفت صبر» صحبت نشده است.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: ترجمه عبارت: صبر در انواع کارها! (درست)

گزینه «۲»: ترجمه عبارت: صبر در اسلام! (درست)

گزینه «۳»: ترجمه عبارت: تأثیر صبر بر موفقیت فرد! (درست)

(درک مطلب)

۳۹- گزینه «۳»

(سید ممبرعلی مرتضوی)

مفهوم کلی متن، «اهمیت صبر و تأثیر آن بر موفقیت در امور مختلف» است، ولی شاعر در بیت گزینه «۳» می‌گوید در زندگی دنیوی خود، بسیار صبر پیشه کرده است اما به نتیجه‌ای نرسیده است، که این مفهوم برای متن درک مطلب، مناسب نیست. در سایر گزینه‌ها، مفاهیم مطرح‌شده هماهنگ با متن است.

(درک مطلب)

۴۰- گزینه «۳»

(سید ممبرعلی مرتضوی)

در گزینه «۳»، «مصدره علی وزن: انفعال» نادرست است. سه حرف اصلی فعل «انتصر» «ن ص ر» است، بنابراین این فعل، بر وزن «فَتَعَلَ» و از باب افتعال است.

(تلیل صرفی و ملل اعرابی)

۴۱- گزینه «۳»

(سید ممبرعلی مرتضوی)

در گزینه «۲»، «مفعوله: ضمیر «ها» نادرست است. «منزل» مفعول فعل «تضع» است و ضمیر متصل «ها» که به انتهای «منزل» چسبیده است، نقش مضاف الیه را دارد. نکته مهم درسی:

اگر ضمیر متصلی به انتهای یک اسم چسبید، نقش مضاف‌الیه را می‌گیرد.

(تلیل صرفی و ملل اعرابی)

۴۲- گزینه «۲»

(سید ممبرعلی مرتضوی)

در گزینه «۲»، «مضاف‌الیه و مضاف: «عباد» نادرست است. در ترکیب وصفی - اضافی «عباده المؤمنین» (بندگان مؤمنش)، «عباد» هم موصوف و هم مضاف است، ضمیر «ه» نقش مضاف‌الیه را دارد و «المؤمنین» نیز صفت است.

(تلیل صرفی و ملل اعرابی)

۴۳- گزینه «۳»

(مرتضی کاظم شیروزی)

«المُعَوَّقُونَ» (صحیح: المُعَوَّقُونَ) اسم مفعول به معنای جانبازان، معلولان / «یُؤَاجِهُونَ» (صحیح: يُؤَاجِهُونَ) فعل مجهول نیست؛ زیرا پس از آن مفعول آمده است و فعل ثلاثی مزید بر وزن «یُفَاعِلُ» است. توجه: حرکت وزن‌های فعل‌های ثلاثی مزید را در ذهنتان ثبت و ضبط کنید.

(ضبط حرکات)

۴۴- گزینه «۱»

(اسماعیل علی پور)

بازنشستگی: حالت کارمندی است که کارش را ترک می‌کند، هنگامی که به سن مشخصی می‌رسد.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه «۲»: حافظه‌ها: آنچه از امور گذشته در ذهن انسان باقی مانده است. (این تعریف «ذکریات» است)

گزینه «۳»: سردرد: درد شدید در هر عضوی از جسم انسان (تعریف درست آن «الأم شدید فی الرأس» است)

گزینه «۴»: همراه: مکان‌هایی که برای شخص خاصی نیست و همه مردم از آن سود می‌برند (این تعریف «مُرافق العامة» است)

(واژگان)

فرهنگ و معارف اسلامی

۴۵- گزینه «۴»

(سیره میا مؤمنی)

گزینه «۱»: «تَفَتَّحَ: باز می‌شوند» ≠ «تَغَلَّقَ: بسته می‌شوند»
گزینه «۲»: «أَظْهَرُوا: آشکار کردند» ≠ «كَتَمُوا: پنهان کردند»
گزینه «۳»: «سأل: پرسید» ≠ «أجاب: جواب داد»

(واژگان)

۴۶- گزینه «۱»

(مرتضی کاظم شیرووری)

به عددهای: واحد و عشرون، إثنان و عشرون، ثلاثة و عشرون و ... عددهای معطوف گفته می‌شود. در زبان عربی یکان پیش از دهگان می‌آید. بنابراین «عشرون و خمسة طلباً» نادرست است و صحیح آن بدین صورت است: «خمسة و عشرون طلباً»؛ ضمناً معدود عددهای «یازده» تا «نود و نه» مفرد و منصوب است.

(عمر)

۴۷- گزینه «۲»

(ولی بریی - ابرور)

در همه گزینه‌ها فعل «یُشاهد» با توجه به معنی و سایر قرائن و همراه داشتن فاعل و مفعول، مضارع معلوم است به جز گزینه «۲» که مجهول می‌باشد.
(ترجمه عبارت گزینه‌ها: ۱- آن فیلمی است که همه کسانی که از مطالعه فلسفه خوششان می‌آید آن را مشاهده می‌کنند. ۲- سواران در اتوبوس به دریایی که از دور مشاهده می‌شود می‌نگرند. ۳- مدیر در مقابل مدرسه کسانی را که انتظار فرزندان خود را می‌کشند مشاهده می‌کند. ۴- پدرم در سالن حاضر بود درحالی که مرا تشویق کنان، مشاهده می‌کرد.)

(قواعد فعل)

۴۸- گزینه «۲»

(ولی بریی - ابرور)

در گزینه «۱» فقط «الکائنات» اسم فاعل است، در این گزینه، «الخُماء» جمع مکسر برای «حکیم» است و «حُکام» جمع «حاکم» می‌شود. در گزینه «۲» «غُداة» جمع مکسر برای «عادی» است که اسم فاعل می‌باشد، در این گزینه «قادرین» نیز اسم فاعل است. در گزینه «۳» «شَارِك» فعل امر است نه اسم فاعل، در این گزینه «مُجتهد» اسم فاعل است. در گزینه «۴» «الغُملاء» جمع مکسر برای «غمیل» است و اسم فاعل نیست و فقط «الجاهلون» اسم فاعل است و «مُکرمین» نیز اسم مفعول به معنای (مورد تکریم) می‌باشد.

(قواعد اسم)

۴۹- گزینه «۳»

(کاظم غلامی)

در این گزینه «مُفردات» اسم مفعول است و به وسیله جمله «تدخل...» توصیف شده است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: جمله «تمنعنی...» اسم نكرة «موعظة» را توصیف کرده است که مصدر است.

گزینه «۲»: جمله «لأنجدها...» اسم نكرة «خصائل» را توصیف کرده که جمع «خصلة» است.

گزینه «۴»: «مشاكل» جمع «مُشکل» است که اسم فاعل به حساب می‌آید نه اسم مفعول و به وسیله جمله «تواجهها...» توصیف شده است.

(انواع یملات)

۵۰- گزینه «۲»

(سیره میا مؤمنی)

«إنفاذاً، دعوة، إنعاماً» در گزینه‌های «۱، ۳ و ۴» به ترتیب مفعول مطلقند ولی «علماً» در گزینه «۲» مفعول (به) است.

(مفعول مطلق)

۵۱- گزینه «۲»

(ممد آقاصالح)

هرکس اندکی تأمل کند، می‌بیند که در ذات خود در جست‌وجوی سرچشمه خوبی‌ها و زیبایی‌هاست و تا به آن منبع و مبدأ نرسد، آرامش نیافته و از پای نخواهد نشست. این سرچشمه همان خداست. پس آرامش یافتن انسان تأمل‌گر در گرو تقرب و نزدیکی به خداست و این مفهوم از توجه در آیه شریفه «من كان يريد ثواب الدنيا فعد الله ثواب الدنيا والآخرة: هرکس نعمت و پاداش دنیا را بخواهد، نعمت و پاداش دنیا و آخرت نزد خداست.» به‌دست می‌آید. هم‌چنین افراد زیرک از آن‌جا که تمام کارهای دنیوی خود را در جهت رضای خدا انجام می‌دهند، جان و دل خود را به خداوند نزدیک‌تر می‌کنند و سرای آخرت خویش را آباد می‌سازند که این مفهوم از آیه شریفه «قل ان صلاتی و نسکی و محیای و مماتی لله رب العالمین: بگو نمازم، تمامی اعمالم و زندگی و مرگم برای خداست که پروردگار جهانیان است.» برداشت می‌شود.

(دین و زندگی، ۱، رس ۱)

۵۲- گزینه «۴»

(فیروز نژادنیف)

او سرشت ما را با خود آشنا کرد (نه سرشت خود را با ما) (رد گزینه «۱») و گرایش به خود را در وجود ما قرار داد. از این‌رو هرکس در خود می‌نگرد (انفس) و یا به تماشای جهان می‌نشیند (أفاق)، خدا را می‌یابد (دقت کنید نه این‌که می‌بیند) و محبتش را در دل احساس می‌کند (توجه کنید که ذات خدا را نمی‌توانیم بشناسیم) (رد گزینه «۲»). گاهی غفلت‌ها سبب دوری ما از او و فراموشی یاد او می‌شود، ولی باز که به خود بازمی‌گردیم (نه به سوی خدا) (رد گزینه «۳») او را در کنار خود می‌یابیم.

(دین و زندگی، ۲، رس ۲)

۵۳- گزینه «۳»

(عباس سیرشستری)

سوره قیامت، آیه ۵: «انسان شک در وجود معاد ندارد) بلکه او می‌خواهد ابدون ترس از دادگاه قیامت [در تمام عمر گناه کند.»
سوره مطفین، آیه ۱۲-۱۰: «وای در آن روز بر تکذیب‌کنندگان، همان‌ها که روز جزا را انکار می‌کنند. تنها کسی آن را انکار می‌کند که متجاوز و گناهکار است.»

(دین و زندگی، ۵، رس ۵)

۵۴- گزینه «۴»

(امین اسدیان‌پور)

تلقین میت به هنگام دفن مربوط به وجود حیات و وجود شعور و آگاهی در برزخ، و زیارت قبور درگذشتگان مرتبط با وجود شعور و آگاهی و وجود ارتباط میان عالم برزخ و دنیاست.

(دین و زندگی، ۶، رس ۶)

۵۵- گزینه «۴»

(سیدافسان هنری)

حاضر شدن انسان در پیشگاه خدا ← زنده شدن همه انسان‌ها
حاضر شدن اعمال در برابر انسان ← دادن نامه اعمال

(دین و زندگی، ۷، رس ۷)

۵۶- گزینه «۴»

(ممد رضا فرهنگیان)

در مورد پیروی از الگوها از همه مهم‌تر این است که می‌توان از آنان کمک گرفت و با دنباله‌روی از آنان سریع‌تر به هدف رسید.

(دین و زندگی، ۸، رس ۸)

۵۷- گزینه «۴»

(مضمون به اقسام)

تنها گزینه «۴» صحیح است. چون رفت او ۳ فرسخ است مسافر نیست و باید نمازش را کامل بخواند
رد گزینه «۱»: کسی که رفتش بیش از ۵ و برگشتش بیش از ۳ باشد یعنی رفت و برگشتش نیز بیش از ۸ فرسخ است، مسافر است پس باید نمازش را شکسته بخواند.
رد گزینه «۲»: مجموع رفت و برگشت بیش تر از ۸ فرسخ و رفت او بیش از ۴ فرسخ باشد. مسافر است و باید نماز را شکسته بخواند.
رد گزینه «۳»: رفت او بیش از ۵ و برگشت او بیش از ۳ باشد، مسافر است و باید نمازش شکسته باشد.

(دین و زندگی ۱، درس ۱۲)

۵۸- گزینه «۱»

(مضمون رضا فرهنگیان)

انسان عقیف در وجود خود، استعداد و ارزش های برتر و والاتری می یابد که می تواند تحسین و احترام واقعی دیگران را برانگیزد، از او مقبولیت نزد همسالان و جامعه گریزان نیست و به همان میزانی که رشته های عفاف در روح انسان قوی و مستحکم می شود، نوع آراستگی و پوشش او باوقارتر می شود.

(دین و زندگی ۱، درس ۱۳)

۵۹- گزینه «۱»

(مضمون رضایی بقا)

خداوند سرچشمه همه خوبی ها و زیبایی هاست و حرکت به سوی این خوبی ها به معنای نزدیکی به اوست. موجودات جهان از آن خدایند و بازگشتشان هم به سوی اوست.
(دین و زندگی ۲، درس ۱)

۶۰- گزینه «۳»

(فیروز نژادنیف)

«قُلْ لَنْ اجتمعنَّ الإنسَ والجِنَّ علی أن یأتوا بمثل هذا القرآن لا یأتونَ بمثلہ و لو کان بعضهم لبعض ظہیراً» بیانگر این نکته است که اگرچه گروه جن و انس پشتیبان هم باشند اما باز هم نمی توانند کتابی همانند قرآن بیاورند. نهایت عجز انسان، در آوردن سوره های مانند سوره های قرآن نمایان می شود: «قُل فاتوا بسورة مثله»

(دین و زندگی ۲، درس ۴)

۶۱- گزینه «۱»

(سیرامسان هنری)

سال سوم بعثت ← یوم الانذار
سال هشتم هجری ← فتح مکه و اسلام آوردن ابوسفیان به ظاهر
سال دهم هجری ← حجة الوداع و نزول آیه تبلیغ و بیان حدیث غدیر
پایه گذاری تمدن اسلامی ← سیزده سال بعد از بعثت با هجرت پیامبر (ص)
(دین و زندگی ۲، درس ۷)

۶۲- گزینه «۳»

(امین اسریان پور)

مطابق با آیه شریفه «لقد کان لکم فی رسول الله...» مقام الگویی پیامبر (ص) برای کسانی است که به خداوند و روز رستاخیز امید دارند و خدا را بسیار یاد می کنند.
(دین و زندگی ۲، درس ۶)

۶۳- گزینه «۴»

(امین اسریان پور)

آیه «و ما محمد الا...» نسبت به ارزش های جاهلی و بازگشت به آن ها هشدار می دهد، عبارت شریفه «ولا تقریبا الزنی...» هم هشدار است در مورد رایج شدن ارتباط جنسی حرام که ارزش های جاهلی محسوب می شود.

(دین و زندگی ۲، درس ۹، دین و زندگی ۳، درس ۳)

۶۴- گزینه «۴»

(مرتضی ممسنی کبیر)

قرآن کریم می فرماید: «وعد الله الذین آمنوا منکم و عملوا الصالحات لیستخلفنهم فی الارض کما استخلف الذین من قبلهم...» خداوند به کسانی که شما که ایمان آورده و عمل صالح انجام داده اند وعده داده است که آنان را جانشین در زمین قرار دهد، همان طور که قبل از آنان کسانی را جانشین قرار داد. پیامبران الهی وعده داده اند که بندگان شایسته خداوند زمین را به ارث خواهند برد.

(دین و زندگی ۲، درس ۱۳)

۶۵- گزینه «۴»

(مضمون رضایی بقا)

اگر از ما سؤال شود که «ألیسَ اللهُ بِکافیِّ عِبَدِهِ»: «آیا خدا برای بنده اش کافی نیست؟!»، پاسخ می دهیم: «فَهُوَ حَسْبُهُ إِنَّ اللهُ بَالِغُ أَمْرِهِ»: «خداوند او را بس است، خداوند امر خویش را به سرانجام می رساند.»
در تقابل و مخالف آن، بت هایی هستند که توانایی دفع ضرر خدا را ندارند و با پرسش «هل هُنَّ کاشفاتُ صُرْمِهِ»: «آیا آنان دورکننده گزند او هستند؟»، ناتوانی آن ها مطرح می گردد.

(دین و زندگی ۱، درس ۱۰)

۶۶- گزینه «۳»

(مضمون رضا فرهنگیان)

طبق مقررات اسلامی، رضایت کامل دختر و پسر برای ازدواج ضروری است و اگر عقدی به زور انجام بگیرد باطل است و مشروعیت ندارد. قرآن کریم از دختران و پسران می خواهد به هیچ وجه در پی رابطه غیرشرعی، چه پنهان و چه آشکار با جنس مخالف نباشند که زیان آن تا قیامت دامن گیر خواهد شد و در نسل های آنان تأثیر بدی خواهد گذاشت.
(دین و زندگی ۲، درس ۱۸)

۶۷- گزینه «۱»

(فیروز نژادنیف)

بیت مربوط به مقدمه استدلال برای نیازمندی جهان به خداست و عبارت «پدیده های که وجودش متکی به غیر است برای موجود شدن نیازمند پدیدآوری است که وجودش از خودش باشد.» به آن اشاره می کند.

(دین و زندگی ۳، درس ۱)

۶۸- گزینه «۳»

(امین اسریان پور)

عبارت شریفه «انما ولیکم الله و رسوله والذین آمنوا الذین یقیمون الصلاة» که معروف به آیه ولایت است با مفهوم عبارت «قل افاتخذتم من دونه اولیاء» که مبین تأکید بر مفهوم توحید در ولایت است هم آوایی معنایی دارد.

(دین و زندگی ۳ و ۲، ترکیبی)

۶۹- گزینه «۲»

(مرتضی ممسنی کبیر)

بسیاری از انسان ها، جهان خلقت را ملک خود تلقی می کنند و بدون توجه به نظر مالک حقیقی آن یعنی خدا هرگونه که بخواهند در این جهان تصرف می کنند. این افراد و جوامع در واقع خود را مالک و ولی و رب جهان می پندارند که از جمله پیامدهای آن تخریب محیط زیست، آلوده شدن طبیعت، پیدا شدن جوامع بسیار فقیر در کنار جوامع بسیار ثروتمند و مانند آن هاست. برخی از این انسان ها، مانند فرعون که «انا ربکم الاعلی» می گفت و خود را پروردگار بزرگ مردم معرفی می کرد؛ خود را مالک دیگر جوامع می پندارند.

(دین و زندگی ۳، درس های ۲ و ۳)

زبان انگلیسی

۷۰- گزینه ۲»

(میر فرنگیان)

براساس آیه شریفه «قل انما اعظکم بواحدة ان تقوموا لله...»، موعظه انحصاری و مهم پیامبر قیام برای خداست: «ان تقوموا لله» و براساس آیات شریفه: «الم اعهد الیکم یا بنی آدم ان لا تعبدوا الشیطان انه لکم عدو مبین و ان اعبدونى هذا صراط مستقیم: ای فرزندان آدم، آیا از شما پیمان نگرفته بودم که شیطان را نپرستید که او دشمن آشکار شماست و این که مرا بپرستید این راه مستقیم است»، عهد و پیمان «ان لا تعبدوا الشیطان... ان اعبدونى» است که خداوند در فطرت انسان‌ها قرار داده است.

(دین و زندگی، ۳، رس ۴)

۷۱- گزینه ۱»

(میر فرنگیان)

اراده انسان از آیه شریفه: «الم تر الی الذین یزعمون انهم آمنوا بما انزل الیک و ما انزل من قبلک یریدون ان یتحاکموا الی الطاغوت» برداشت می‌شود و اراده خداوند از آیه شریفه «و نرید ان نم ن علی الذین استضعفوا...» برداشت می‌شود. اگر اثرگذاری مستقل باشد، علل عرضی مدنظر است.

(دین و زندگی، ۳ و ۲، ترکیبی)

۷۲- گزینه ۳»

(مسین ابراهیمی)

آیه «و اصبر علی ما اصابک...» که بیانگر صبر در برابر مصیبت است، مصداق سنت ابتلاء بوده و آیه «ذلک بأن الله لم یک مغبراً نعمة...» بیانگر تعیین سرنوشت یک قوم براساس رفتار افراد جامعه است که مصداق سنت تأثیر اعمال انسان در زندگی می‌باشد.

(دین و زندگی، ۱ و ۳، ترکیبی)

۷۳- گزینه ۴»

(عباس سیرشستری)

خداوند، قدرتمندترین قدرتمندان و پشتیبان ما در مسیر کمال است: «فاما الذین آمنوا بالله و اعتصموا به فسدخلهم فی رحمة منه و فضل و یمدهم الیه صراطاً مستقیماً»

(دین و زندگی، ۳، رس ۷)

۷۴- گزینه ۱»

(فیروز نژادنیف)

«ام من اسس بنیانه علی شفا حرف هار فانهار به فی نار جهنم» گروهی زندگی خود را براساس مکاتب دنیوی بنا نهاده‌اند و به احکام الهی بی‌اعتنا هستند و سرانجامشان «الله لا یمدی القوم الظالمین» است.

(دین و زندگی، ۳، رس ۹)

۷۵- گزینه ۳»

(مرتضی مستنکیبیر)

آیه شریفه «یا ایها الذین امنوا اطیعوا الله...» مؤید معیاری است که مربوط به ضرورت و دلایل تشکیل حکومت اسلامی و پذیرش ولایت الهی می‌شود که خلفای بنی‌امیه و بنی‌عباس از دایره آن ولایت الهی خارج شدند و براساس امیال خود حکومت کردند و گفت‌وگوی زهره بن‌عبدالله با رستم فرخ‌زاد ختم به موضوع شد که زهره گفت: «پس ما برای مردم بهتر از دیگر حکومت‌ها هستیم ما نمی‌توانیم مثل شما باشیم، ما عقیده داریم باید امر خداوند را در مورد همه طبقات رعایت کنیم. همه مردم از یک پدر و مادر آفریده شده‌اند و همه با هم برادر و برابرنند. این موضوع درباره عدالت‌خواهی و برابری و مساوات است که در آیه «لقد ارسلنا رسلنا...» تجلی دارد.

(دین و زندگی، ۳، رس ۱۰)

۷۶- گزینه ۲»

(رهمت‌اله استیری)

ترجمه جمله: «بسیاری از محققان زیست‌محیطی معتقدند که آن چه اجرا می‌شود قطعاً می‌تواند کیفیت هوا را در شهرهای بزرگ بهبود بخشد.»

نکته مهم درسی:

نقش کلمه «what» برای فعل «do» مفعولی است، پس نمی‌توانیم از ساختار معلوم استفاده کنیم (رد گزینه‌های ۱ و ۴). از سوی دیگر، با توجه به این که فعل «improve» در ادامه جمله بدون «s» سوم شخص آمده است، پس حتماً قبل از «certainly» نیاز به یک فعل وجهی مثل «can» داریم که باعث ساده شدن فعل «improve» شده است (رد گزینه ۳). دقت کنید که اگر در ادامه جمله «improves» داشتیم، آن‌گاه تنها گزینه ۳ درست بود.

(گرامر)

۷۷- گزینه ۴»

(نوبد مبلغی)

ترجمه جمله: «دانشمندان بر این باورند که اگر انرژی توسط سیستم‌های برق‌آبی، زمین گرمایی و خورشیدی تولید شود، آلودگی جدی‌ای وجود نخواهد داشت.»

نکته مهم درسی:

جمله شرطی از نوع دوم است. بنابراین، باید در عبارت شرط از زمان گذشته ساده استفاده شود (رد گزینه ۳). گزینه ۲ جمله را از نظر ساختاری ناقص می‌کند و فعل باید ساختار مجهول داشته‌باشد (رد گزینه‌های ۱ و ۲). توجه داشته باشید که در جملات شرطی نوع دوم برای تمامی فاعل‌ها، چه جمع و چه مفرد، معمولاً از «were» به جای «was» استفاده می‌شود.

(گرامر)

۷۸- گزینه ۳»

(سپهر پرومترپور)

ترجمه جمله: «فکر نمی‌کنم پسر کوچکی که این ماشین اسباب بازی زیبا را به من داد دوست تو باشد، درست است؟»

نکته مهم درسی:

دقت کنید با این که عبارت «I don't think» در دنباله سؤالی به‌کار نمی‌رود، بر مفهوم دنباله سؤالی اثر دارد و دنباله سؤالی باید به‌شکل مثبت بیاید. به‌علاوه، در ساخت دنباله سؤالی باید فعل جمله پایه (در این جا «is») مد نظر قرار بگیرد.

(گرامر)

۷۹- گزینه ۱»

(نوبد مبلغی)

ترجمه جمله: «پس از فارغ‌التحصیلی از مدرسه هنر گلاسکو، جان چند نقاشی از افرادی که سال‌ها پیش در کودکی با آن‌ها ملاقات کرده بود، کشید.»

نکته مهم درسی:

در این جمله به ضمیر موصولی مفعولی برای انسان نیاز داریم (رد گزینه ۴). از طرفی، اگر ضمیر موصولی در جملات وصفی به اسم قبل از خود اشاره کند، آن اسم نباید بعد از ضمیر موصولی چه به‌صورت اسم و چه به‌صورت ضمیری که به آن اسم اشاره دارد، تکرار شود (رد گزینه‌های ۲ و ۳).

(گرامر)

۸۰- گزینه «۲»

(مفرده مرآتی)

ترجمه جمله: «وقتی با تصمیمی مواجه می شوم که اصول اخلاقی ام را در معرض خطر قرار می دهد، به این فکر می کنم که موقعیت های مشابه در گذشته به من چه چیزی آموخته اند.»

- (۱) پیشنهاد
(۲) موقعیت، وضعیت
(۳) توصیه
(۴) الزام، تعهد

(واژگان)

۸۱- گزینه «۴»

(رسمت اله استیری)

ترجمه جمله: «ما مجاز نیستیم که موفقیت را تنها از نقطه نظر دستاوردهای آموزشی بسنجیم و باید عوامل بسیار دیگری مد نظر قرار بگیرد تا کسی موفق پنداشته شود.»

- (۱) تعلق داشتن
(۲) جلوگیری کردن
(۳) کاهش دادن
(۴) سنجیدن، اندازه گرفتن

(واژگان)

۸۲- گزینه «۱»

(رسمت اله استیری)

ترجمه جمله: «آسیب های [ناحیه] سر نیاز به مراقبت پزشکی فوری دارند، چرا که آن ها می توانند منجر به شرایطی شوند که زندگی شما را به خطر می اندازد.»

- (۱) فوری
(۲) موجود، در دسترس
(۳) داخلی، خانگی
(۴) معمولی

(واژگان)

۸۳- گزینه «۴»

(سپهر برومندپور)

ترجمه جمله: «صفحات خورشیدی فقط وقتی که خورشید می تابد، کار می کنند که بدین معناست وقتی هوا ابری است یا شب هنگام است، آن ها الکتریسیته تولید نمی کنند.»

- (۱) مصرف کردن
(۲) تبدیل کردن
(۳) جذب کردن
(۴) تولید کردن

(واژگان)

۸۴- گزینه «۲»

(رسمت اله استیری)

ترجمه جمله: «آن مدیر جوان کسی بود که تصمیم نهایی را گرفته بود. بنابراین، تعجب آور نبود که همه او را مسئول شکست این طرح می دانستند.»

- (۱) آشنا
(۲) مسئول، مقصر
(۳) معادل
(۴) مقدماتی

نکته مهم درسی:

به عبارت "hold sb responsible for sth" به معنای «کسی را مسئول / مقصر چیزی دانستن» توجه کنید.

(واژگان)

۸۵- گزینه «۱»

(مفرده طاهری)

ترجمه جمله: «براساس [نتایج] یک مطالعه اخیر، کیفیت و قیمت دسترسی به اینترنت پرسرعت همچنان از کشوری به کشور دیگر بسیار متفاوت است.»

- (۱) به طور گسترده ای، تا حد زیادی
(۲) به ویژه
(۳) نهایتاً، سرانجام
(۴) به تدریج

(واژگان)

۸۶- گزینه «۳»

(مفرده مرآتی)

ترجمه جمله: «راهنمای تور ما که اطلاعات زیادی در مورد سوغاتی های این منطقه داشت، به ما کمک کرد تا هدایای زیبایی را برای دوستانمان بخریم.»

- (۱) تفریح، سرگرمی
(۲) مقصد
(۳) سوغاتی
(۴) رسم و رسوم

(واژگان)

۸۷- گزینه «۴»

(مفرده طاهری)

ترجمه جمله: «در این شهر، اکثر کسب و کارها و استارت آپ های (شرکت های نوپای) موفق بیش از یک مؤسس دارند. به این دلیل که آن ها خیلی خوب می دانند هر سری عقلی دارد.»

- (۱) به عمل کار برآید، به سخندانی نیست
(۲) آشپز که دو تا شد، آش یا شور می شود یا بی نمک
(۳) کار نیکو کردن از پر کردن است
(۴) هر سری عقلی دارد

(واژگان)

ترجمه متن کلوزتست:

مردم عادی همیشه مجذوب دنیای سینما و ستاره های سینما بوده اند. یکی از راه های نزدیکتر شدن به این دنیا، تبدیل شدن به سیاهی لشکر فیلم ها است. سیاهی لشکر افرادی هستند که پشت میزهای یک رستوران نشسته اند، درحالی که دو بازیگر اصلی در حال گفت و گو می باشند. افراد سیاهی لشکر معمولاً هیچ سطری را بیان نمی کنند، اما به واقعی جلوه دادن صحنه ها کمک می کنند. سیاهی لشکر بودن ممکن است بسیار مفرح به نظر برسد. می توانید ببینید که زندگی در پشت صحنه چگونه است. اما فراموش نکنید که سیاهی لشکر بودن واقعاً یک شغل است و [این شغل] عمدتاً درباره این است که هیچ کاری انجام ندهید. آن هایی که برای بار اول سیاهی لشکر هستند، اغلب از روند کند ساخت فیلم بهت زده می شوند. در نسخه نهایی فیلم، جریان (داستان) شاید تند پیش برود. اما گاهی اوقات فیلم برداری صحنه ای که ممکن است فقط چند دقیقه روی پرده به نمایش درآید، شاید یک روز تمام طول بکشد. به رغم ساعات طولانی و دستمزد کم، بسیاری از افراد همچنان برای این شغل درخواست می دهند.

۸۸- گزینه «۲»

(حسن رومی)

نکته مهم درسی:

در این جا «نزدیکتر شدن» از موقعیتی که هستیم به موقعیتی در دنیای سینما مورد نظر است. پس از صفت تفضیلی (برتری) استفاده می کنیم (رد گزینه های ۳ و ۴). عبارت "closer to" (نزدیکتر به) با توجه به مفهوم جمله به نحو احسن جای خالی را کامل می کند. در صورتی که از کلمه "than" (از) استفاده شود، معنای جمله کامل نمی شود (رد گزینه «۱»).

(کلوزتست)

۸۹- گزینه «۱»

(حسن رومی)

- (۱) سطر، خط
(۲) نماد، علامت
(۳) زبان
(۴) مسئله، موضوع

(کلوزتست)

۹۰- گزینه «۳»

(حسن رومی)

نکته مهم درسی:

بعد از فعل متعدی "forget" نیاز به مفعول داریم. در این جا مفعول به شکل یک جمله (that-clause) است که خودش می تواند نهاد و فعل داشته باشد. بعد از "that" (که) عبارت اسم مصدری "being an extra" به عنوان نهاد جمله بعد از

(عقیل مسمری/روشن)

۹۶- گزینه ۳»

ترجمه جمله: «از متن می‌توان فهمید که گلابیاتورها ...»
«اغلب به‌شدت زخمی می‌شدند.»

(درک مطلب)

ترجمه متن درک مطلب دوم:

باور عمومی این است که شکلات سفید واقعاً شکلات نیست، زیرا حاوی مواد جامد شکلات نیست. اما اگر شکلات می‌توانست حرف بزند، دقیقاً برعکس آن را به شما می‌گفت. طبق تعریف فنی، شکلات سفید با بیش‌ترین قطعیت واجد شرایط [شکلات بودن] است. از نظر فنی، شکلات چیست؟ شکلات به‌عنوان غذایی ساخته‌شده از غلاف پرشته و آسیاب‌شده درخت کاکائو تعریف می‌شود. پس از برداشت، غلاف‌ها شکافته و دانه‌ها برداشته می‌شوند و برای چند روز بیرون گذاشته می‌شوند تا به‌طور طبیعی تخمیر شوند. سپس آن‌ها را خشک و برشته می‌کنند و پوسته آن‌ها را جدا می‌کنند. آن‌چه باقی مانده است به‌عنوان دانه کاکائو شناخته می‌شود - که عنصر اصلی هر شکلات است. دانه کاکائو را به‌صورت خمیر غلیظ و روغنی به‌نام عصاره شکلاتی آسیاب می‌کنند که سپس به دو محصول مختلف تقسیم می‌شود: جامدات کاکائو و کره کاکائو. مواد جامد کاکائو قهوه‌ای و خوش‌طعم هستند و برای تهیه شکلات تیره و شیری استفاده می‌شوند. کره کاکائو چربی خالص است و می‌توان از آن برای تهیه شکلات سفید استفاده کرد. اگرچه شکلات قهوه‌ای و شکلات سفید از اجزای مختلف ساخته شده‌اند، هر دو از یک غلاف کاکائو به‌دست می‌آیند. اما فقط به این دلیل که شکلات سفید از نظر فنی شکلات است به این معنی نیست که همه آن را به‌عنوان شکلات می‌شناسند. شکلات خارج از تعریف آشپزی خود، به‌دلیل مالیاتی و مقرراتی، تعاریف قانونی نیز دارد که در هر کشوری متفاوت است. در اتحادیه اروپا، شکلات نباید کمتر از ۳۵ درصد مواد جامد کاکائوی خشک داشته باشد. در آمریکا، شکلات حاوی مواد جامد کاکائو به‌عنوان شکلات شیرین تعریف می‌شود، در حالی که شکلات سفید تعریف متمایز خود را دارد.

(سپهر برومنرپور)

۹۷- گزینه ۳»

ترجمه جمله: «کدام‌یک از موارد زیر نقش جمله زیرخط‌دار را در پاراگراف «۱» بهتر بیان می‌کند؟»
«موقعیتی خیالی را برای رد باور رایجی که پیش‌تر در همان پاراگراف ذکر شده است، توصیف می‌کند.»

(درک مطلب)

(سپهر برومنرپور)

۹۸- گزینه ۴»

ترجمه جمله: «با توجه به متن، درست است که ...»
«پس از برداشت، دانه‌های کاکائو از غلاف‌ها بیرون کشیده شده، تخمیر و خشک می‌شوند.»

(درک مطلب)

(سپهر برومنرپور)

۹۹- گزینه ۲»

ترجمه جمله: «کلمه "such" در پاراگراف «۴» به چه چیزی اشاره دارد؟»
«"chocolate" (شکلات)»

(درک مطلب)

(سپهر برومنرپور)

۱۰۰- گزینه ۲»

ترجمه جمله: «لحن نویسنده در این متن به بهترین وجه می‌تواند به‌صورت ... توصیف شود.»
«"educational" (آموزشی)»

(درک مطلب)

آن است. یادتان باشد وقتی اسم مصدر به‌عنوان نهاد جمله باشد، باید با فعل مفرد همراه شود (رد گزینه «۴»). در گزینه «۱»، مصدر با "to" هم مثل اسم مصدر (فعل "ing" دار) می‌تواند نهاد جمله باشد، اما آوردن "that" بعد از "extra" باعث شده که فعل "is" متعلق به عبارت وصفی شود و جمله اصلی بدون فعل بماند. در گزینه «۲»، آوردن "about" قبل از اسم مصدر باعث شده است که جمله مذکور بدون نهاد باقی بماند.

(کلوز تست)

(حسن روغی)

۹۱- گزینه ۳»

۱) به‌طور اتفاقی
۲) با فصاحت، روان
۳) عمدتاً، بیشتر
۴) دائماً، پیوسته

(کلوز تست)

(حسن روغی)

۹۲- گزینه ۴»

۱) دست کشیدن، ترک کردن
۲) به قسمت پذیرش هتل رفتن
۳) فراهم کردن، تأمین کردن
۴) درخواست کردن، تقاضا دادن

(کلوز تست)

ترجمه متن درک مطلب اول:

کولوسوم در رم، واقع در ایتالیا، یکی از معروف‌ترین ساختمان‌های جهان است. این استادیوم ۲۰۰۰ ساله در فضای باز دارای ۵۰۰۰۰ صندلی است و برای بسیاری از رویدادها (مسابقات) استفاده شده است. کولوسوم بیشتر برای بازی‌های گلابیاتورها استفاده می‌شد. مبارزان حرفه‌ای با مبارزه با دیگر گلابیاتورها تماشاگران را سرگرم می‌کردند. مردم تماشای این دعواهای بسیار خونین و مرگبار را دوست داشتند. گرفتن صندلی برای یک بازی گلابیاتور، مانند بازی‌های ورزشی محبوب امروزی، اغلب دشوار بود. شکار حیوانات نیز در کولوسوم برگزار می‌شد. نقاشان و سازندگان یک جنگل بزرگ ایجاد می‌کردند که حتی درختان و گیاهان واقعی داشت. حیوانات عجیب و غریب مانند اسب آبی، زرافه و ببر از کشورهای دیگر آورده می‌شدند. مسابقاتی برگزار می‌شد تا ببینند چه کسی می‌تواند بیشترین حیوانات را شکار کند و بکشد. این شکارها معمولاً بسیار بزرگ بودند. یک شکار حیوان می‌توانست ۱۱۰۰ حیوان و ۱۰۰۰۰ گلابیاتور داشته باشد و ۱۲۳ روز طول بکشد. کولوسوم زمین‌لرزه‌ها، آتش‌سوزی‌ها و بلایای دیگر را پشت سر گذاشته است. بنابراین، رویدادهای بزرگ در داخل آن دیگر برگزار نمی‌شوند. با این حال، کولوسوم هم‌چنان برای اجراها و نمایش‌های کوچکتر استفاده می‌شود. و بسیاری از کنسرت‌های بزرگ اغلب فقط در خارج از کولوسوم برگزار می‌شوند.

(عقیل مسمری/روشن)

۹۳- گزینه ۱»

ترجمه جمله: «بهترین عنوان برای متن چیست؟»
«رویدادهای برگزار شده در کولوسوم»

(درک مطلب)

(عقیل مسمری/روشن)

۹۴- گزینه ۱»

ترجمه جمله: «چرا نویسنده در پاراگراف «۱»، «به بازی‌های ورزشی محبوب امروزه» اشاره می‌کند؟»
«برای نشان دادن این‌که بازی‌های گلابیاتور چه‌قدر محبوب بودند.»

(درک مطلب)

(عقیل مسمری/روشن)

۹۵- گزینه ۳»

ترجمه جمله: «عبارت "take place" در پاراگراف «۳» از نظر معنایی به ... نزدیک‌ترین است.»
«"happen" (اتفاق افتادن)»

(درک مطلب)

ریاضی

گزینه ۱۰۱ «۳»

(بوار رنگنه قاسم آباری)

در معادله درجه دوم $ax^2 + bx + c = 0$ داریم:

$$\Delta = b^2 - 4ac \Rightarrow \Delta = 36 + 12 = 48$$

$$\Rightarrow x_1 = \frac{6 + \sqrt{48}}{6} = \frac{6 + 4\sqrt{3}}{6}, x_2 = \frac{6 - \sqrt{48}}{6} = \frac{6 - 4\sqrt{3}}{6}$$

$$\Rightarrow |x_1 - x_2| = \left| \frac{6 + 4\sqrt{3} - 6 - 4\sqrt{3}}{6} \right| = \frac{4\sqrt{3}}{3}$$

(ریاضی و آمار، (۱)، معادله درجه دوم، صفحه‌های ۲۷ تا ۳۲)

گزینه ۱۰۲ «۳»

(بوار رنگنه قاسم آباری)

دو عدد فرد متوالی را به صورت k و $k+2$ در نظر می‌گیریم:

$$\frac{1}{k} + \frac{1}{k+2} = \frac{8}{15} \Rightarrow \frac{2k+2}{k(k+2)} = \frac{8}{15}$$

$$\Rightarrow 8(k^2 + 2k) = 15(2k+2) \Rightarrow 8k^2 + 16k - 30k - 30 = 0$$

$$\Rightarrow 8k^2 - 14k - 30 = 0$$

$$\Rightarrow 4k^2 - 7k - 15 = 0 \Rightarrow (2k + \frac{5}{2})(2k - 6) = 0$$

$$\Rightarrow \begin{cases} k = 3 \text{ قق} \\ k = -\frac{5}{2} \text{ غقق} \end{cases}$$

$$\Rightarrow k + (k+2) = 3 + 5 = 8$$

(ریاضی و آمار، (۱)، معادله درجه دوم، صفحه‌های ۳۳ تا ۳۸)

گزینه ۱۰۳ «۱»

(علیرضا عبیدی)

تابع خطی از دو نقطه $\begin{bmatrix} -2 \\ 0 \end{bmatrix}$ و $\begin{bmatrix} 0 \\ -3 \end{bmatrix}$ عبور کرده است:

$$\begin{bmatrix} -2 \\ 0 \end{bmatrix}, \begin{bmatrix} 0 \\ -3 \end{bmatrix} \Rightarrow m = \frac{y_2 - y_1}{x_2 - x_1} = \frac{-3 - 0}{0 - (-2)} = \frac{-3}{+2} = -\frac{3}{2}$$

$$y - y_0 = m(x - x_0)$$

$$y - 0 = -\frac{3}{2}(x - (-2))$$

$$y = -\frac{3}{2}x - 3 \Rightarrow f(x) = -\frac{3}{2}x - 3$$

(ریاضی و آمار، (۱)، تابع، صفحه‌های ۵۶ تا ۶۲)

گزینه ۱۰۴ «۱»

(امیر محمودیان)

با توجه به دامنه داده شده داریم:

$$f(0) = \frac{2(0) + 4}{0 - 1} = -4, \quad f(-2) = \frac{2(-2) + 4}{-2 - 1} = 0$$

از آنجا که برد به صورت $R = \{0, -1, b\}$ است و $-4 \in R$ است، پس $b = -4$ ، طبق دامنه و برد داده شده:

$$f(a) = -1 \Rightarrow \frac{2a + 4}{a - 1} = -1$$

$$\Rightarrow 2a + 4 = -a + 1 \Rightarrow 3a = -3 \Rightarrow a = -1$$

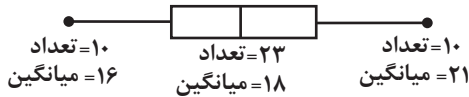
$$\Rightarrow a - b = -1 - (-4) = -1 + 4 = 3$$

(ریاضی و آمار، (۱)، تابع، صفحه‌های ۵۰ تا ۵۵)

گزینه ۱۰۵ «۳»

(مهمر ممیری)

(Q_1) چارک اول برابر داده یازدهم و (Q_3) چارک سوم برابر داده سی و سوم است.

$21 \times 10 = 210$ = مجموع داده‌های دنباله سمت راست

$23 \times 18 = 414$ = مجموع داده‌های داخل و روی جعبه

$10 \times 16 = 160$ = مجموع داده‌های دنباله سمت چپ

$$\text{میانگین کل} = \frac{\text{مجموع کل}}{\text{تعداد کل}} = \frac{160 + 414 + 210}{43} = \frac{784}{43} = 18 \frac{23}{43}$$

(ریاضی و آمار، (۱)، نمایش داده‌ها، صفحه‌های ۱۰۶ تا ۱۰۹)

گزینه ۱۰۶ «۲»

(هامر نصیری)

زاویه بین ۵ شعاع راداری برابر 80° درجه است، بنابراین زاویه بین دو شعاع برابر 20° است. تعداد کل متغیرها برابر تعداد شعاع‌های راداری و برابر $18 = \frac{360^\circ}{20^\circ}$ است.

(ریاضی و آمار، (۱)، نمایش داده‌ها، صفحه‌های ۱۱۳ تا ۱۱۷)

گزینه ۱۰۷ «۱»

(امیر زرانروز)

ارزش $p \Rightarrow (q \Leftrightarrow r)$ نادرست است، پس ارزش p درست و ارزش $(q \Leftrightarrow r)$ نادرست است لذا q و r ارزش‌های مختلف دارند.

$$[\sim p \Leftrightarrow (q \wedge r)] \equiv [F \Leftrightarrow F] \equiv T$$

(ریاضی و آمار، (۲)، آشنایی با منطق و استدلال ریاضی، صفحه‌های ۲ تا ۱۱)

گزینه ۱۰۸ «۱»

(ابوالفضل بویاری)

بهترین روش گردآوری داده‌ها در بررسی کیفیت سیب‌های یک باغ سیب روش مشاهده، در بررسی تعداد فوتی‌های ماه گذشته یک بیمارستان بر اثر بیماری کرونا روش دادگان‌ها و در موضوع سرشماری نفوس و مسکن روش پرسش‌نامه است.

(ریاضی و آمار، (۱)، کار با داده‌های آماری، صفحه‌های ۷۶ تا ۸۲)

گزینه ۱۰۹ «۳»

(امیررضا ذاکر زاده)

$$f\left(\frac{1}{\sqrt{3}}\right) = 3^{\frac{1}{\sqrt{3}}} = \sqrt{3} \Rightarrow \left[f\left(\frac{1}{\sqrt{3}}\right)\right] = [\sqrt{3}] = 1$$

$$f\left(-\frac{\sqrt{5}}{2}\right) = \left(-\frac{\sqrt{5}}{2}\right)^2 + 1 = \frac{5}{4} + 1 = \frac{9}{4} \Rightarrow \left[f\left(-\frac{\sqrt{5}}{2}\right)\right] = 2$$

$$\Rightarrow 1 + 2 = 3$$

(ریاضی و آمار، (۲)، تابع، صفحه‌های ۲۷ تا ۳۹)

گزینه ۱۱۰ «۴»

(سعید عزیزفانی)

تابع خطی f ثابت است، پس شیب آن صفر است، در نتیجه:

$$a - 2 = 0 \Rightarrow a = 2$$

تابع خطی g همانی است، پس شیب آن برابر یک است و عرض از مبدأ آن صفر است:

$$b + 3 = 1 \Rightarrow b = -2$$

$$\Rightarrow 4n^2 + 2n - 2(n^2 + 3n + 2) = 44$$

$$\Rightarrow 2n^2 - 4n - 4 = 44 \Rightarrow 2n^2 - 4n - 48 = 0$$

$$\Rightarrow (n+4)(n-6) = 0 \Rightarrow \begin{cases} n = -4 \\ n = 6 \text{ قابل قبول} \end{cases}$$

(ریاضی و آمار (۳)، آمار و احتمال، صفحه‌های ۵ و ۶)

۱۱۴- گزینه «۲» (امیر زرانروز)
در پرتاب سه تاس داریم:

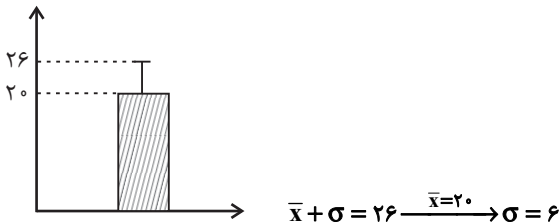
$$n(S) = 6^3 = 216$$

$$A = \{(6,6,5), (6,5,6), (5,6,6), (6,6,6)\} \Rightarrow n(A) = 4$$

$$\Rightarrow P(A) = \frac{n(A)}{n(S)} = \frac{4}{216} = \frac{1}{54}$$

(ریاضی و آمار (۳)، آمار و احتمال، صفحه‌های ۱۴ تا ۱۷)

۱۱۵- گزینه «۴» (علی شهبابی)
از نمودار داده شده میانگین و انحراف معیار داده‌های اولیه را مشخص می‌کنیم:

وقتی تمام داده‌ها در ۲ ضرب شوند، انحراف معیار هم در ۲ ضرب می‌شود.
 $\sigma_{\text{جدید}}^2 = 12^2 = 144 \xrightarrow{\text{واریانس جدید}} \sigma_{\text{قدیم}}^2 = 2 \times 6 = 12$
(ریاضی و آمار (۳)، آمار و احتمال، صفحه‌های ۳۳ تا ۳۷)

۱۱۶- گزینه «۳» (امیر زرانروز)

ضابطه پایین $n=1 \rightarrow a_{n+2} = a_{n+1} - a_n \rightarrow a_3 = a_2 - a_1 = 2 - 1 = 1$

ضابطه بالا $n=2 \rightarrow a_{n+2} = a_{n+1} + a_n \rightarrow a_4 = a_3 + a_2 = 1 + 2 = 3$

ضابطه پایین $n=3 \rightarrow a_{n+2} = a_{n+1} - a_n \rightarrow a_5 = a_4 - a_3 = 3 - 1 = 2$

(ریاضی و آمار (۳)، الگوهای قطعی، صفحه‌های ۵۲ تا ۶۰)

۱۱۷- گزینه «۴» (امیر رضا ذاکر زاده)
با توجه به اطلاعات سؤال داریم:

$$a_1 + a_3 + a_5 = 18 \Rightarrow a_1 + a_1 + d + a_1 + 2d = 18$$

$$\Rightarrow 3a_1 + 3d = 18 \Rightarrow a_1 + d = 6 \quad (*)$$

$$a_7 + a_8 + a_9 = 36 \Rightarrow a_1 + 6d + a_1 + 7d + a_1 + 8d = 36$$

$$\Rightarrow 3a_1 + 21d = 36 \Rightarrow a_1 + 7d = 12 \quad (**)$$

$$\begin{cases} a_1 + d = 6 \\ a_1 + 7d = 12 \end{cases} \rightarrow \begin{cases} a_1 = 5 \\ d = 1 \end{cases} \Rightarrow a_{20} = a_1 + 19d = 24$$

(ریاضی و آمار (۳)، الگوهای قطعی، صفحه‌های ۶۱ تا ۷۲)

$$-k + 3 = 0 \Rightarrow k = 3$$

در نتیجه $a + b + k = 3$ و داریم:

$$h(3) = \left| \frac{3 \times 3}{4} \right| - 3 - 1 = |2.25| - 3 - 1 = 2.25 - 3 - 1 = -1.75 = -\frac{7}{4}$$

(ریاضی و آمار (۲)، تابع، صفحه‌های ۲۵ تا ۳۴)

۱۱۱- گزینه «۴» (سعید عزیزقانی)
از رابطه زیر استفاده می‌کنیم:

= شاخص بهای کالا و خدمات به‌طور هم‌زمان

$$100 \times (\text{قیمت در سال } 1400 \times \text{وزن برنج}) + (\text{قیمت در سال } 1400 \times \text{وزن گوشت})$$

$$+ (\text{قیمت در سال } 1400 \times \text{وزن برنج}) + (\text{قیمت در سال } 1400 \times \text{پایه } X \times \text{وزن گوشت})$$

$$1/75 = \frac{(30 \times 200) + (a \times 80)}{(30 \times 100) + (a \times 50)}$$

$$\Rightarrow \frac{1}{75} = \frac{6000 + 80a}{3000 + 50a} \Rightarrow a = 100$$

(ریاضی و آمار (۲)، آمار، صفحه‌های ۵۶ تا ۶۱)

۱۱۲- گزینه «۳» (سعید عزیزقانی)
مجموعه داده شده را به ۵ حالت می‌نویسیم که فاصله بین عددها در هر حالت برابر ۵ باشد:

حالت اول = $\{3, 8, 13, 18, 23\}$

حالت دوم = $\{4, 9, 14, 19, 24\}$

حالت سوم = $\{5, 10, 15, 20, 25\}$

حالت چهارم = $\{6, 11, 16, 21\}$

حالت پنجم = $\{7, 12, 17, 22\}$

تمامی عددهای مجموعه داده شده در این ۵ حالت آورده شده و حالت دیگری نداریم. دو عضو مورد نیاز را باید از بین این حالت‌ها انتخاب کنیم که مجموع دو عدد انتخاب شده بر ۵ بخش‌پذیر باشد. بنابراین داریم:

= یک انتخاب از حالت اول و یک انتخاب از حالت پنجم: انتخاب اول

$$\binom{4}{1} \times \binom{5}{1} = 4 \times 5 = 20$$

= یک انتخاب از حالت دوم و یک انتخاب از حالت چهارم: انتخاب دوم

$$\binom{4}{1} \times \binom{5}{1} = 4 \times 5 = 20$$

= هر دو انتخاب از حالت سوم: انتخاب سوم $= \binom{5}{2} = 10$

انتخاب دیگری وجود ندارد که مجموع دو عدد انتخاب شده بر ۵ بخش‌پذیر باشد. پس کل انتخاب‌ها $20 + 20 + 10 = 50$ است.

(ریاضی و آمار (۳)، آمار و احتمال، صفحه‌های ۲ تا ۱۱)

۱۱۳- گزینه «۲» (امیر محمودیان)
با ساده کردن رابطه داده شده داریم:

$$\frac{(2n+1)!}{(2n-1)!} - 2 \times \frac{(n+2)!}{n!} = 44$$

$$\Rightarrow \frac{(2n+1)(2n)(2n-1)!}{(2n-1)!} - 2 \times \frac{(n+2)(n+1)n!}{n!} = 44$$

$$\Rightarrow (2n+1)(2n) - 2(n+2)(n+1) = 44$$

$$\frac{\sqrt[3]{2^2 \times 3} \times \sqrt[3]{2^2}}{(3^4)^{\frac{1}{3}}} = \frac{1}{3^4} \times \frac{1}{3^4} = \frac{1}{3^4} \times \frac{1}{3^4} = \frac{1}{3^8} = 2$$

(ریاضی و آمار، (۳)، الگوهای غیرقطبی، صفحه‌های ۸۶ تا ۹۴)

اقتصاد

(فاطمه بیاتی)

۱۲۱- گزینه «۲»

الف) تولیدکنندگان و مؤسسات اقتصادی براساس انگیزه‌های خود به دو دسته عمده «انتفاعی» و «غیرانتفاعی» تقسیم می‌شوند.
ب) دولت‌ها برای تحقق هدف «اشتغال کامل»، می‌کوشند تا شرایط رونق اقتصادی را فراهم آورند.

ج)

نوع بانک	تعریف	مثال
تجاری	صرفاً نقش آسان‌سازی مبادلات را دارد.	بانک ملی
تخصصی	فقط به فعالان عرصه خاصی از اقتصاد، خدمات ارائه می‌کند نه به همه مردم	بانک توسعه صادرات
سرمایه‌گذاری	واسطه و وکیل سپرده‌گذاران برای سرمایه‌گذاری و مشارکت در زمینه تولید است و همچنین شرکت‌ها و واحدهای تولیدی را می‌تواند تأسیس کند.	بانک ایران و اروپا
توسعه‌ای	صندوقی عمدتاً دولتی است و برای توسعه مناطق محروم و تأمین مالی طرح‌های عمرانی توسعه‌ای است.	بانک توسعه تعاون، بانک توسعه اسلامی مستقر در جده
بانک مرکزی	به عنوان حاکم پولی و اعتباری کشور است و وظیفه حکمرانی و نظارت بر بانک‌ها را برعهده دارد.	-

(اقتصاد، ترکیبی، صفحه‌های ۲۵، ۶۴، ۶۵، ۹۱ و ۹۲)

(فاطمه بیاتی)

۱۲۲- گزینه «۱»

الف) انسان نسبت به سایر عوامل تولید از اهمیت خاصی برخوردار است و به‌عنوان برترین عامل تولید به‌شمار می‌رود؛ زیرا وظیفه ترکیب سایر عوامل تولید را نیز برعهده دارد.

ب) ضروری یا تجملی بودن کالا، مفهومی «اقتصادی» است و از فردی به فرد دیگر، از زمانی به زمان دیگر و از جامعه‌ای به جامعه دیگر «متفاوت» خواهد بود.

ج) امروزه پول‌های فلزی و کاغذی و تحریری و الکترونیکی که در دست افراد است، پشتوانه‌ای جز «قدرت اقتصادی کشور» ندارد.

(اقتصاد، ترکیبی، صفحه‌های ۲۶، ۲۷، ۲۱ و ۵۷)

(فاطمه بیاتی)

۱۲۳- گزینه «۱»

الف) منظور از اوراق بهادار، اسنادی است که در فرایند تأمین منابع مالی به عنوان تضمین صادر می‌شود؛ این اوراق به دو دسته کلی تقسیم می‌شود:

۱- اوراق سهام ۲- اوراق مشارکت

ب) تشویق مردم به فعالیت هر چه بیشتر در عرصه اقتصاد و واگذاری کارخانه‌ها و شرکت‌های دولتی به بخش خصوصی ← دهه سوم

(امیر محمودیان)

۱۱۸- گزینه «۲»

با توجه به اطلاعات سؤال داریم:

$$S_n = a_1 \times \frac{1-r^n}{1-r} \Rightarrow S_5 = a_1 \times \frac{1-r^5}{1-r}$$

$$\frac{a_6}{a_7} = 16 \Rightarrow \frac{a_1 r^5}{a_1 r} = 16 \Rightarrow r^4 = 16 \Rightarrow r^2 = 4 \Rightarrow r = \pm 2$$

$$\text{اگر } r=2 \Rightarrow 55 = a_1 \times \frac{1-2^5}{1-2} \Rightarrow 55 = \frac{-31}{-1} a_1 \Rightarrow a_1 = \frac{55}{31} \notin Z$$

$$\text{اگر } r=-2 \Rightarrow 55 = a_1 \times \frac{1-(-2)^5}{1-(-2)} \Rightarrow 55 = \frac{1+32}{3} a_1 \Rightarrow 55 = 11a_1$$

$$\Rightarrow a_1 = 5 \in Z$$

با داشتن $r = -2$ و $a_1 = 5$ دنباله به صورت روبه‌رو است:

$$5, -10, 20, -40, 80, -160$$

که تمام جملات آن اعداد صحیح است. اختلاف جملات دوم و ششم برابر است با:

$$|a_7 - a_6| = |-160 - (-10)| = |-150| = 150$$

(ریاضی و آمار، (۳)، الگوهای غیرقطبی، صفحه‌های ۷۴ تا ۸۲)

(امیر محمودیان)

۱۱۹- گزینه «۳»

از آن‌جا که $2y - 1, 2y + 1, 4y - 1$ سه جمله متوالی یک دنباله هندسی هستند، داریم:

$$(2y + 1)^2 = (2y - 1)(4y - 1) \Rightarrow 4y^2 + 4y + 1 = 8y^2 - 6y + 1$$

$$4y^2 - 10y = 0 \Rightarrow 2y(2y - 5) = 0 \Rightarrow \begin{cases} y = 0 \\ 2y - 5 = 0 \Rightarrow y = \frac{5}{2} \end{cases}$$

اگر $y = 0$ باشد، این سه جمله به صورت $-1, 1, -1$ خواهند شد که دنباله هندسی افزایشی نیست. پس $y = 0$ غیرقابل قبول است.

اگر $y = \frac{5}{2}$ باشد جملات به صورت $4, 6, 9$ خواهند شد که افزایشی است.

پس $y = \frac{5}{2}$ قابل قبول است.

با تقسیم دو جمله متوالی این دنباله هندسی، نسبت مشترک (r) را به‌دست می‌آوریم:

$$r = \frac{6}{4} = \frac{3}{2}$$

$$\left. \begin{aligned} r = \frac{2y-1}{4x} \Rightarrow \frac{3}{2} = \frac{4}{4x} \Rightarrow x = \frac{2}{3} \\ r = \frac{3z}{2} \Rightarrow \frac{3}{2} = \frac{3z}{2} \Rightarrow z = 1 \end{aligned} \right\} \Rightarrow xz = \frac{2}{3}$$

(ریاضی و آمار، (۳)، الگوهای غیرقطبی، صفحه‌های ۷۴ تا ۸۵)

(نسترن صمدی)

۱۲۰- گزینه «۳»

با ساده کردن رادیکال‌ها داریم:

$$\frac{\sqrt{2\sqrt{3}} \times \sqrt[4]{(8^2)^{\frac{1}{3}}}}{(\sqrt[3]{27})^{\frac{1}{3}}} = \frac{\sqrt{2\sqrt{3}} \times \sqrt[4]{(2^6)^{\frac{1}{3}}}}{(\sqrt[3]{3^3})^{\frac{1}{3}}}$$

اقتصاد در اولویت مسائل کشور قرار گرفت ← دهه چهارم

بازسازی خرابی‌های ناشی از جنگ ← دهه دوم

(ج) سطح خرد یعنی سطح خانوار، یا شرکتها و مؤسسات تولیدی

(د) دولتی شدن بیش از حد اقتصاد ایران در «پایان حکومت پهلوی» و با «افزایش درآمدهای نفتی» شکل گرفت.

(اقتصاد، ترکیبی، صفحه‌های ۴۰، ۷۳، ۱۳۲، ۱۳۶ و ۱۳۷)

۱۲۴- گزینه «۴»

(الف) در سطح قیمت بالاتر از قیمت تعادلی، در بازار با مازاد عرضه روبه‌رو می‌شویم؛ زیرا به دلیل گران بودن کالا، تولیدکنندگان که به دنبال کسب سود بیش‌ترند، به تولید بیش‌تر می‌پردازند؛ در حالی که مصرف‌کنندگان به خرید و مصرف این کالای گران به آن مقدار تمایل نشان نمی‌دهند. در نتیجه گزینه‌های «۲» و «۴» که در آن‌ها میزان عرضه بیش‌تر از تقاضا است، صحیح می‌باشند.

(ب) برای تعیین توسعه استفاده از شاخص درآمد سرانه، به تنهایی نادرست است. زیرا توسعه علاوه بر افزایش تولید کمی، تغییرات کیفی را نیز در نظر می‌گیرد. در کنار درآمد سرانه از معیارهای تکمیلی دیگری نیز استفاده می‌شود، مانند: شاخص توسعه انسانی. شاخص توسعه انسانی ترکیبی از چند شاخص مانند تولید ناخالص ملی، نرخ باسوادی بزرگسالان، امید به زندگی، دسترسی به آب سالم و میزان ثبت‌نام واجدان شرایط تحصیل در مدارس است. در نتیجه بزرگی امید به زندگی (که یکی از معیارهای کیفی توسعه است)، نشانگر بهبود نسبی در وضعیت شاخص‌های توسعه است. توجه کنید که درآمد سرانه معیار کمی توسعه است نه معیار کیفی.

(پ) با در نظر گرفتن دو شاخص درآمد سرانه و میزان نابرابری در توزیع درآمد می‌توان تصویری از وسعت و اندازه فقر در هر کشور به دست آورد.

(ت) درآمد یک متغیر جاری است، به عنوان مثال سود یک شرکت یا حقوق یک کارمند، سود سهام و یارانه که ماهانه تحقق می‌یابد جاری است.

ثروت یک متغیر انباره است، به عنوان مثال ساختمان مسکونی، خودروی شخصی و ویلا که در طول زمان افزوده یا کاسته می‌شود و راکد است.

دارایی یک متغیر انباره است و در فرایند تولید و مولد بودن و کسب عایدی است. مانند سهام، اوراق بهادار، رستوران، پس‌انداز، زمین کشاورزی و ماشین‌آلات

(ث) قدرت خرید پول به سطح عمومی قیمت‌ها بستگی دارد: رابطه میان قدرت خرید پول و سطح عمومی قیمت‌ها، رابطه‌ای معکوس است: هرچه سطح عمومی قیمت‌ها افزایش یابد (کالاها و خدمات گران‌تر شوند)، قدرت خرید پول کاهش می‌یابد (با یک واحد پول مقدار کم‌تری از کالاها و خدمات را می‌توانیم خریداری کنیم). و برعکس (هرچه کالاها و خدمات ارزان‌تر شوند، با یک واحد پول می‌توانیم مقدار بیش‌تری از کالاها و خدمات را خریداری کنیم).

علل بروز تورم:

(۱) نابرابری عرضه و تقاضای کل (فزونی تقاضا بر عرضه)

(۲) عدم هماهنگی بین افزایش حجم پول و افزایش تولیدات در جامعه

(ج) اقتصاد کشور باید پیوسته رشد و شکوفایی مستمر داشته باشد. برای دستیابی به این منظور، لازم است تمامی فعالان اقتصاد کشور تصویر مطلوبی از آینده داشته باشند.

بیشتر کشورها این هماهنگی بین نخبگان، مردم و فعالان اقتصادی را از طریق تدوین سند چشم‌انداز به دست می‌آورند.

(اقتصاد، ترکیبی، صفحه‌های ۳۴ تا ۳۷، ۸۰، ۸۶، ۹۲ و ۱۳۰)

۱۲۵- گزینه «۱»

(مهری ضیائی)

درآمد ملی دربرگیرنده مجموع درآمدهایی است که در طول یک سال نصب اعضای جامعه می‌شود. این درآمدها عبارت‌اند از: درآمد حقوق‌بگیران (دستمزدها)، درآمد صاحبان سرمایه (قیمت خدمات سرمایه)، درآمد صاحبان املاک و مستغلات (اجاره)، درآمد صاحبان مشاغل آزاد و سودی که نصیب شرکتها و مؤسسه‌ها می‌شود.

(الف) بنابراین ردیف ۱ (درآمد صاحبان سرمایه) همان قیمت خدمات سرمایه است و ردیف ۶ (درآمد صاحبان املاک و مستغلات) همان اجاره‌دهها یا وجوه مربوط به اجاره است.

(ب)

$$\text{مجموع درآمد ردیف‌های ۱ و ۳} = \frac{1}{4} \times \text{درآمد حقوق بگیران}$$

$$= \frac{1}{4} \times (503 + 737) = \frac{1}{4} \times 1240 = 310 \text{ میلیارد ریال}$$

$$\text{مجموع درآمد ردیف‌های ۱ و ۵} = \frac{2}{3} \times \text{درآمد صاحبان مشاغل آزاد}$$

$$= \frac{2}{3} \times (503 + 352) = \frac{2}{3} \times 855 = 570 \text{ میلیارد ریال}$$

$$\text{دستمزدها} = \frac{1}{4} \times \text{درآمد صاحبان املاک و مستغلات}$$

$$= \frac{1}{4} \times 352 = 88 \text{ میلیارد ریال}$$

$$\text{درآمد ملی} = 503 + 310 + 737 + 570 + 352 + 88$$

$$= 2560 \text{ میلیارد ریال}$$

(ج) با تقسیم درآمد ملی به جمعیت کشور، درآمد سرانه به دست می‌آید.

$$\text{ریال} = \frac{\text{درآمد ملی}}{\text{جمعیت کشور}} = \frac{2560000}{60} = 42666$$

(د) مفهوم و معنای سرانه عبارت از سهم متوسط هر فرد جامعه در میزان تولید یا درآمد آن جامعه است.

(اقتصاد، آشنایی با شاخص‌های اقتصادی، صفحه‌های ۳۴ تا ۳۶)

۱۲۶- گزینه «۴»

(مهری ضیائی)

(الف)

مقدار تولید کل در سال ۱۴۰۱ به قیمت‌های سال پایه

$$\text{ریال} = (180 \times 300) + (220 \times 200) = 118,000$$

(ب)

= افزایش تولید کل ناشی از افزایش تولید در یک سال

تولید در سال پایه - تولید در سال موردنظر به قیمت ثابت

= افزایش تولید کل ناشی از افزایش تولید در سال ۱۴۰۱ نسبت به سال پایه

$$= 118,000 - ((150 \times 300) + (240 \times 200))$$

$$= 118,000 - 93,000 = 25,000 \text{ ریال}$$

(اقتصاد، آشنایی با شاخص‌های اقتصادی، صفحه‌های ۳۶ تا ۳۸)

۱۲۷- گزینه «۳»

(نسرین بعفری)

(الف)

$$100\% = \text{مجموع سهم دهک‌های هفتم و هشتم}$$

(مجموع سهم تمامی دهک‌ها به جز سهم دهک‌های هفتم و هشتم)

میلیارد دلار $\frac{224}{5} = 43 - \frac{267}{5} =$ تولید خالص ملی $\Rightarrow$

(پ) دلار $\frac{224,500}{5} = 44,900 =$ تولید خالص ملی سرانه

(اقتصاد، آشنایی با شاخص‌های اقتصادی، صفحه‌های ۳۲ تا ۳۶)

۱۲۹- گزینه «۳»

(مهری ضیایی)

الف) سرمایه مالی مستقیماً در تولید نقش ندارد بلکه با تبدیل به عوامل تولید دیگر به تولید کمک می‌کند.

ب) خرید دین: طبق این قرارداد، بانک‌ها می‌توانند اسناد و اوراق تجاری متعلق به واحدهای تولیدی، بازرگانی و خدماتی را تنزیل کنند.

ج) بازار سرمایه با تشویق مردم به پس‌انداز و به‌کارگیری پس‌اندازها در فعالیت‌های مفید اقتصادی در کاهش نرخ تورم مؤثر است.

د) در کشور ما شرکت توانیر به دلیل «طبیعی» و شرکت‌های خودروپی به دلایل «قانونی»، انحصارگر در فروش کالای خود به شمار می‌روند.

ه) سرمایه‌گذاری خارجی در صورتی می‌تواند به پیشرفت کشور کمک کند که عوامل داخلی تولید را تقویت کند.

و) سازمان کنفرانس اسلامی با فکر گردهم آوردن دولت‌های اسلامی و ایجاد نوعی اتحاد میان کشورهای اسلامی در سال ۱۹۷۲ میلادی تشکیل شد. هر چند این سازمان نهادی صرفاً اقتصادی نیست، نهادهای فرعی اقتصادی مثل مرکز اسلامی توسعه تجارت، بانک توسعه اسلامی و اتاق صنعت و بازرگانی اسلامی دارد.

(اقتصاد، ترکیبی، صفحه‌های ۲۶، ۳۸، ۶۹، ۷۳، ۱۲۳ و ۱۴۱)

۱۳۰- گزینه «۳»

(فاطمه صفری)

الف) بررسی و اندازه‌گیری‌های مرکز آمار، سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی و یا بانک مرکزی، تصویری روشن از اقتصاد و روند تغییرات آن و رفاه مردم ارائه می‌کند. به همین دلیل می‌توان گفت آمارهای اقتصادی و حسابداری ملی اهمیت بسیاری دارد.

ب) نقش اصلی پول در مبادلات، آسان‌سازی مبادله است.

در صورتی که پول بتواند حفظ ارزش کند، می‌تواند وسیله مناسبی برای پرداخت‌های آینده نیز باشد. این وظیفه پول در روزگار ما کاملاً محسوس است؛ زیرا بیشتر معاملات تجاری در مقابل پرداخت‌های آینده صورت می‌گیرد. خرید اقساطی و رد و بدل کردن حواله‌های بانکی از همین نوع است. این نوع پرداخت اغلب مورد قبول مردم است.

ج) مالیات بر اتومبیل، مالیات بر ارزش‌افزوده و مالیات بر ارث، به ترتیب از جمله مالیات‌های مستقیم، غیرمستقیم و غیرمستقیم می‌باشند.

د) انسان در بهره‌برداری از منابع و امکانات موجود محدودیت دارد و منابع و امکانات موجود نیز محدود است، این موضوع بیانگر اصل کمیابی است.

ه) خلق ارزش بهتر از بیکاری: هرچند اصل بر رعایت مزیت‌های مطلق و نسبی و عدم تخصیص امکانات تولید به حوزه‌های غیرمزیتی است، اما اگر در کوتاه‌مدت برای عوامل تولید (مثل نیروی کار بدون مهارت) امکان اشتغال وجود نداشته باشد، تولید و خلق ارزش‌افزوده، حتی در محصولی غیرمزیتی و کم‌مزیت، از بیکاری بهتر است.

(اقتصاد، ترکیبی، صفحه‌های ۱۱، ۳۰، ۳۱، ۵۷، ۵۸، ۱۰۳، ۱۰۴ و ۱۱۸)

۱۳۱- گزینه «۴»

(فاطمه صفری)

الف) تنها شرکت‌های سهامی «عام» می‌توانند سهام خود را در بورس عرضه کنند، و تهیه دستورالعمل اجرایی و مقررات ناظر بر انتشار اوراق مشارکت در ایران بر عهده «بانک مرکزی» است.

مجموع سهم دهک‌های هفتم و هشتم $\Rightarrow$

$$= (22\% + 16\% + 11\% + 10\% + 7\% + 5\% + 3\% + 2\%) - 100\% =$$

$$= 100\% - 76\% = 24\%$$

سهم دهک‌های هفتم و هشتم از درآمد ملی برابر است، بنابراین خواهیم داشت:

$$12\% + 2\% = 24\% = \text{سهم دهک هشتم} = \text{سهم دهک هفتم}$$

سهم دهک هشتم از درآمد ملی

$$= \frac{12}{100} \times 50,000 = 6,000 \text{ میلیارد واحد پولی}$$

ب) برای تشکیل شاخص دهک‌ها، مردم کشور را به ۱۰ گروه جمعیتی مساوی تقسیم می‌کنند.

$x =$ جمعیت افراد در هر طبقه

$$32 = 4x = \text{جمعیت افراد دهک‌های هفتم تا دهم (چهار گروه بالای جامعه)}$$

$$\Rightarrow x = 8 \text{ میلیون نفر}$$

میلیون نفر $10x = 10 \times 8 = 80 =$ جمعیت کل کشور

پ) برای تشکیل شاخص دهک‌ها، مردم کشور را به ۱۰ گروه جمعیتی مساوی تقسیم می‌کنند. در طبقه‌بندی این ۱۰ گروه، سطح درآمد از کم‌ترین به بیشترین مدنظر قرار می‌گیرد. به عبارت دیگر، گروه اول که ۱۰٪ اولیه جمعیت را تشکیل می‌دهند، کم‌ترین درصد درآمد ملی و ۱۰٪ آخر بیشترین درصد درآمد ملی را دارند.

از ۱۰٪ درآمد ملی، ۵۰٪ آن به هفت دهک کم‌درآمد (۷۰ درصد جمعیت کم درآمد) رسیده است.

$$10\% + 7\% + 5\% + 3\% + 2\% = \text{سهم هفت دهک کم‌درآمد جامعه از درآمد ملی}$$

$$+ 11\% + 12\% = 50\%$$

ت) ۵۰ درصد جمعیت کم درآمد جامعه یعنی مجموع سهم دهک‌های اول تا پنجم، در نتیجه ۵۰ درصد جمعیت پایین جامعه، ۲۷ درصد از درآمد ملی را نصیب خود کرده است.

$$27\% = 10\% + 7\% + 7\% + 3\% + 2\% = \text{سهم پنج دهک کم‌درآمد جامعه از درآمد ملی}$$

(اقتصاد، فقر و توزیع درآمد، صفحه‌های ۱۶ و ۸۷)

۱۲۸- گزینه «۱»

(نسرین پعفری)

الف) ارزش کالاهای واسطه‌ای در محاسبه تولید کل در نظر گرفته نمی‌شوند؛ بنابراین ۲۷ میلیارد دلار ارزش انواع قطعات فولادی به‌کار رفته در تولید خودرو را محاسبه نمی‌کنیم.

میلیارد دلار $\frac{277}{5} = 5 + \frac{7}{5} + 250 + 15 =$ تولید ناخالص داخلی

$$\text{میلیارد دلار } 10 = \frac{250}{25} = \text{هزینه استهلاک}$$

میلیارد دلار $\frac{267}{5} = 10 - \frac{277}{5} =$ تولید خالص داخلی

ب) خالص درآمد عوامل تولید از خارج در واقع اختلاف بین تولید ناخالص ملی و تولید ناخالص داخلی است که از تفاضل درآمد عوامل تولید داخلی از خارج و درآمد عوامل تولید خارجی در داخل به‌دست می‌آید.

بنابراین در کشوری مانند هنگ‌کنگ که تعداد خارجیان مقیم در این کشور، بسیار بیشتر از افراد هنگ‌کنگی مقیم در خارج می‌باشد، خالص درآمد عوامل تولید از خارج عددی منفی است.

نکته: اگر از تولید ملی، خالص درآمد عوامل تولید از خارج کسر شود، تولید داخلی به‌دست می‌آید، در نتیجه خواهیم داشت:

خالص درآمد عوامل تولید از خارج - تولید خالص ملی = تولید خالص داخلی

$$\Rightarrow (-43) - \text{تولید خالص ملی} = \frac{267}{5}$$

ب) در اقتصاد اسلامی عوامل انسانی هم می‌تواند «صاحب تولید» شود و هم می‌تواند دستمزد بگیرد و در سود و زیان شریک نشود. در واقع به دلیل اهمیت انسان، دو انتخاب به وی داده شده است؛ اما صاحب سرمایه مالی یا به صورت قرض الحسنه در تولید مشارکت می‌کند و اجر الهی و اجتماعی می‌برد و یا به عنوان صاحب کار در سود و زیان شریک می‌شود؛ به عبارت دیگر سرمایه مالی (پول) نمی‌تواند مانند سرمایه فیزیکی (تراکتور) اجاره بگیرد؛ چرا که ربا محسوب می‌شود و ربا در اسلام حرام است.

ج) موارد صورت سوال به ترتیب مربوط به اصل ۴۴، اصل ۵۰ و مقدمه قانون اساسی است.

د) شرکت پخش و پلایش فراورده‌های نفتی از یک سو تنها خریدار و از سوی دیگر تنها فروشنده محصولات نفتی است.

برخی از انواع بازارها را هم می‌توان در قالب حراجی‌ها دید که به دو صورت مزایده و مناقصه مشاهده می‌شود. فروشندگان آثار هنری در نمایشگاه‌ها و حراجی‌ها، مزایده و خریداران عمده کالا و خدمات (مثل خریدهای دولتی) مناقصه برگزار می‌کنند.

(اقتصاد، ترکیبی، صفحه‌های ۲۸، ۳۸، ۷۴، ۱۲۹ و ۱۳۲)

۱۳۴- گزینه «۴»
(سارا شریفی)

ریال $1,230,000 = 53 \times 20,500 \times 12 =$ حقوق سالانه کارمندان
خرید مواد اولیه مورد نیاز سالیانه + حقوق سالیانه افراد = هزینه‌های مستقیم سالانه بنگاه
ریال $1,245,000 = 15,000 + 1,230,000 =$
ریال $300,000 = 90,000 + 210,000 =$ هزینه‌های غیرمستقیم سالانه بنگاه
ریال $4,000,000 = 20 \times 200,000 =$ درآمد سالانه بنگاه
هزینه‌های مستقیم - درآمد = سود حسابداری سالانه بنگاه
ریال $2,755,000 = 4,000,000 - 1,245,000 =$ سود حسابداری سالانه بنگاه
مجموع هزینه‌های مستقیم و غیرمستقیم - درآمد = سود ویژه سالانه بنگاه
ریال $2,455,000 = 4,000,000 - (1,245,000 + 300,000) =$
(اقتصاد، تولید، صفحه‌های ۲۸ و ۲۹)

۱۳۵- گزینه «۴»
(سارا شریفی)

الف) مجموع سپرده‌های دیداری و غیردیداری =
سپرده دیداری (موجودی حساب‌های جاری) + سپرده‌های غیردیداری
 $1,500 = 450 +$ سپرده‌های غیردیداری
واحد $1,050 = 450 - 1,500 =$ سپرده‌های غیردیداری
سپرده مدت‌دار + سپرده پس‌انداز = سپرده‌های غیردیداری
سپرده‌های پس‌انداز $\frac{3}{4}$ = سپرده‌های مدت‌دار
(سپرده پس‌انداز) $\frac{3}{4} +$ سپرده پس‌انداز $= 1,050 \Rightarrow$
(سپرده پس‌انداز) $\frac{5}{4} = 1,050 \Rightarrow$
واحد $420 = \frac{1,050 \times 2}{5} =$ سپرده پس‌انداز
ب) واحد $630 = \frac{3}{4} \times 420 =$ سپرده مدت‌دار
واحد $504 = \frac{80}{100} \times 630 =$ ارزش مسکوکات مردم
سپرده دیداری + سپرده غیردیداری + اسکناس + مسکوکات + قرض الحسنه = نقدینگی
واحد $6,004 = 1,800 + 504 + 2,200 + 1,500 =$ نقدینگی
ج) سپرده غیردیداری + ارزش پولی موجودی حساب‌های قرض الحسنه = شبه پول
واحد $2,850 = 1,800 + 1,050 =$ شبه پول
(اقتصاد، ترکیبی، صفحه‌های ۶۰ و ۶۵)

۱۳۲- گزینه «۲»
(فاطمه صفیری)

الف) درآمد سرانه سالانه در بیش از ۵۰ کشور در حال توسعه فقیر از ۱۶۰۰ دلار کمتر است در حالی که هیچ‌یک از ۲۰ کشور توسعه‌یافته دنیا درآمد سرانه سالانه کمتر از ۴۰۰۰ دلار در سال ندارند.

ب) سطح حداقل معیشت (خط فقر) از یک کشور به کشور دیگر یا از یک زمان به زمان دیگر متفاوت است و این امر منعکس‌کننده تفاوت در نیازها است. مسکین در ادبیات اقتصادی وضعی بدتر از فقیر دارد. مسکین کسی است که حتی در صورت دسترسی به امکانات معیشتی، توانایی استفاده از آنها را هم ندارد.

ج) در حالت رکود اقتصادی که سطح تولید کاهش و بیکاری افزایش یافته و تولیدکنندگان انگیزه تولید و ایجاد اشتغال را از دست داده‌اند، بانک مرکزی با سیاست پولی انبساطی می‌تواند برای کوتاه‌مدت مشکل را حل کند. برای حل اساسی مشکل در بلندمدت باید سیاست‌های جانب عرضه (مثل بهبود بهره‌وری، افزایش سرمایه‌گذاری و بهبود فضای کسب و کار) را در پیش گرفت.

د) در گذشته تحریم‌های تجاری بیش از تحریم‌های مالی رایج بود؛ اما امروزه جهانی شدن اقتصاد، موجب شده است روز به روز از میزان تأثیرگذاری دسته اول تحریم‌ها یعنی تحریم‌های تجاری کاسته شود. در تحریم تجاری، مانع تراشی در مقابل صادرات و واردات کالا، خدمات و عوامل تولید مثل سرمایه صورت می‌گیرد.

ه) اقتصاددانان با اصطلاحاتی مانند «ثبات اقتصادی»، «استحکام اقتصادی»، «ضد شکنندگی»، «تاب‌آوری اقتصاد» و «پایداری» مسئله مقاومت‌سازی اقتصاد را پیگیری و اجرا می‌کنند.

(اقتصاد، ترکیبی، صفحه‌های ۸۲، ۸۶، ۹۵، ۱۳۱ و ۱۳۰)

۱۳۳- گزینه «۴»
(سارا شریفی)

قیمت در ابتدای سال - قیمت در انتهای سال = نرخ تورم کالای C
 $100 \times \frac{1,120,200 - 1,120,200}{1,120,200} = 0$
 $1,120,200 = \frac{1,120,200 - 1,120,200}{0} \times 100 = 0$
درصد $53 = \frac{593,706}{1,120,200} \times 100 = 0.53 \times 100 = 53$
درصد $53 =$ تورم کالای C = تورم کالای A = تورم کالای B

زبان و ادبیات فارسی (اختصاصی)

۱۳۶- گزینه «۴»

(رضا نوروزیگی)
از میان مهم‌ترین آثار ترجمه شده در دوره بیداری می‌توان از «سرگذشت حاجی بابای اصفهانی» اثر جیمز موریه نام برد که میرزا حبیب اصفهانی آن را ترجمه کرده است.
اولین کسی که در ایران به نوشتن نمایشنامه فارسی پرداخت، میرزا آقا تبریزی بود که چند نمایشنامه کوتاه تألیف کرد.

(علوم و فنون ادبی (۳)، تاریخ ادبیات، صفحه‌های ۱۹ و ۲۰)

۱۳۷- گزینه «۳»

(کمال رسولیان)
بررسی سایر موارد:
«الف» شاهنامه ابومنصوری به دست عده‌ای از دانشوران خراسان نوشته شده است.
«ج»: عین‌الحیات اثر علی بن حسین واعظ کاشفی است.

(علوم و فنون ادبی (۱)، (۲) و (۳)، تاریخ ادبیات، ترکیبی)

۱۳۸- گزینه «۳»

(رضا نوروزیگی)
بررسی سایر گزینه‌ها:
گزینه «۱»: توضیح مربوط به «سید مهدی شجاعی» می‌باشد.
گزینه «۲»: توضیح مربوط به «علی مؤذنی» می‌باشد.
گزینه «۴»: دستور زبان عشق از آثار منظوم «قیصر امین‌پور» می‌باشد.

(علوم و فنون ادبی (۳)، تاریخ ادبیات، صفحه‌های ۷۷ تا ۸۰)

۱۳۹- گزینه «۱»

(مجتبی فرهادی)
عباس‌نامه: مصنوع / حبیب‌السیر: بینابین / عین‌الحیات: ساده

(علوم و فنون ادبی (۲)، تاریخ ادبیات و سبک‌شناسی، صفحه‌های ۸۳ و ۸۴)

۱۴۰- گزینه «۳»

(مجتبی فرهادی)
شاعران این دوره تشخیص داده بودند که سبک عراقی از واقعیت دور شده و کاملاً جنبه ذهنی و تخیلی یافته است.

(علوم و فنون ادبی (۲)، تاریخ ادبیات و سبک‌شناسی، صفحه‌های ۵۸ تا ۶۰)

۱۴۱- گزینه «۱»

(رضا نوروزیگی)
شعر غنایی با دو شاعر مشهور، رودکی و شهید بلخی، قوت و استحکام یافت. شعر حکمی و اندرزی (تعلیمی) در قرن چهارم و نیمه اول قرن پنجم به وجود آمد، ولی در دوره سلجوقیان به پختگی رسید. آوردن موعظه و نصیحت در شعر پارسی از آغاز قرن چهارم معمول گردید و در این باب، قطعه‌های کوتاهی سروده شد؛ اما کسی که قصیده تمام و کمال در این موضوع سرود، «کسایی مروزی» بود؛ سپس «ناصر خسرو» شیوه او را ادامه داد.

(علوم و فنون ادبی (۱)، تاریخ ادبیات و سبک‌شناسی، صفحه ۳۳)

۱۴۲- گزینه «۲»

(فرهاد علی‌نژاد)
بررسی سایر گزینه‌ها:
گزینه «۱»: سروده سعدی است.
گزینه «۲»: بیت از فدایی مازندرانی است و در رثای شهدای کربلا سروده شده است.
گزینه «۴»: بیت سروده رودکی است.

(علوم و فنون ادبی (۱)، تاریخ ادبیات، صفحه‌های ۱۰، ۲۲، ۲۴ و ۶۵)

۱۴۳- گزینه «۴»

(عزیز الیاسی پور)
در گزینه «۴»، معشوق مقامی پایین دارد و عاشق به او عتاب می‌کند، ضمن اینکه معشوق را «ماهرو» خطاب می‌کند و این نشان از زمینی بودن معشوق دارد. این بیت سروده منوچهری و متعلق به سبک خراسانی است. در سایر ابیات که همگی سروده سعدی و مربوط به سبک عراقی هستند، معشوق مقامی والا دارد و عاشق او را کاملاً ستایش می‌کند.

(علوم و فنون ادبی (۱) و (۲)، سبک‌شناسی، ترکیبی)

۱۴۴- گزینه «۱»

(عزیز الیاسی پور)
بیت گزینه «۱» مربوط به سبک عراقی است و به موضوع عشق آسمانی اختصاص دارد. مفهوم سایر گزینه‌ها مرتبط با قلمرو فکری سبک خراسانی است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه «۲»: وصف طبیعت با توصیفات طبیعی و محسوس

گزینه «۳»: شادی و خوش‌باشی - پند و اندرز ساده

گزینه «۴»: توصیف شکار پادشاه و ستایش شیوه شکار کردن او

(علوم و فنون ادبی (۱)، سبک‌شناسی، صفحه‌های ۶۳ و ۸۵)

۱۴۵- گزینه «۱»

(سیدعلیرضا احمدی)
گزینه «۱»، در مورد حاکمیت الهی است و می‌گوید ذات الهی از تهمت و دروغ، پاک و مبرا است و چه انسان‌ها و چه جنیان پیرو او هستند. بیت دارای موازنه است و استعاره‌ای در آن دیده نمی‌شود.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۲»: موازنه ندارد.

گزینه «۳»: موازنه و استعاره مکنیه دارد: «ای فضل، ای عقل».

گزینه «۴»: موازنه و استعاره مصرحه دارد. «عقد و سحر» استعاره از شعر است.

(علوم و فنون ادبی (۱)، بیان و برع، ترکیبی)

۱۴۶- گزینه «۳»

(سیدعلیرضا احمدی)
موی و روی جناس دارد. / فاقد استعاره است. / تشبیه مرجح در تشبیه روی به خورشید و نسیم مو به مشک

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: جناس: «که» و «چه» / بی‌قراری بنفشه: تشخیص و استعاره / تشبیه مرجح در تشبیه مو به بنفشه

گزینه «۲»: جناس: «در» و «بر» / «بت» استعاره از یار / «مهرو»: تشبیه

گزینه «۴»: استعاره: بنفشه سر در جیب کند (استعاره مکنیه) / جناس: مویب و رویب / تشبیه: موی معشوق به بنفشه و روی او به گل تشبیه شده و بر آن‌ها برتری دارند. (تشبیه مرجح)

(علوم و فنون ادبی (۲)، بیان، ترکیبی)

۱۴۷- گزینه «۳»

(سیدعلیرضا احمدی)
الف) می‌کده مجاز از «درب می‌کده»: ذکر کل (می‌کده) و اراده جزء (درب).
د) نگاه مجاز از «چشم» ذکر کار (نگاه و نظر) و اراده ابزار (چشم).
ترتیب در همان معنای حقیقی خاک و شهر نیز در معنای حقیقی خود است.

(علوم و فنون ادبی (۲)، بیان، صفحه‌های ۵۱ تا ۵۳)

۱۴۸- گزینه «۲»

(علیرضا پعفری)
الف) عبارت «صیدت نکند باز» ایهام دارد: (۱) باز (پرنده شکاری) تو را صید نکند (۲) باز (دوباره) تو را صید نکند
ب) واژه «مهر» در این بیت تناسب ساخته است: (۱) عشق و محبت (قابل پذیرش) (۲) خورشید (غیرقابل پذیرش؛ متناسب با مه)

ج) واژه «پیر» در این بیت ایهام ساخته است: (۱) سالخورده و ناتوان (۲) مرشد و رهبر
 د) واژه «شانه» در این بیت ایهام تناسب ساخته است: (۱) وسیله دندان‌دار برای مرتب کردن مو (قابل پذیرش) (۲) کتف (غیرقابل پذیرش، متناسب با دست و زلف)
 ه) واژه «مجنون» در این بیت ایهام تناسب ساخته است: (۱) دیوانه (مورد پذیرش) (۲) لقب قیس، دلداة لیلی (غیرقابل پذیرش، متناسب با لیلی)
 و) واژه «به» در این بیت ایهام تناسب ساخته است: (۱) بهتر (قابل پذیرش) (۲) نوعی میوه (غیرقابل پذیرش، متناسب با ترنج)
 (علوم و فنون ادبی (۳)، بریج، صفحه‌های ۸۹ تا ۹۱)

۱۴۹- گزینه «۳»

استعاره: مصراع اول تشخیص دارد.
 ایهام: راستی (۱- صاف بودن ۲- درستی)
 حسن تعلیل: شاعر دلیل غیرمنطقی برای همیشه سبز بودن سرو بیان کرده است که راستی داشته است.
 کنایه: برزد علم را

(علوم و فنون ادبی، بیان و بریج، ترکیبی)

۱۵۰- گزینه «۱»

تلمیح: بیت «د» به ماجرای حضرت صالح و ناقه‌ای که از دل کوه بیرون آمد، اشاره دارد.
 کنایه «ج»: عنان از دست رفتن (= از اختیار خارج شدن، زایل شدن)
 پارادوکس «الف»: نام بندگی یافتن و همزمان آزاد گشتن
 استعاره «ب»: صیقل به جای معشوق به کار رفته است. (مصرّحه)
 تذکر: عنان طاق در بیت «ج» هم استعاره مکنیه است.

(علوم و فنون ادبی، بیان و بریج، ترکیبی)

۱۵۱- گزینه «۴»

بیت فاقد تناقض است. شاعر خطاب به حاکم وقت می‌گوید تا کی از توشه (روزی و دارایی) افراد بی‌توشه (فقیر) غافل و بی‌خبری؟ / «توشه و گوشه» جناس ناقص اختلافی
تشریح سایر گزینه‌ها:
 گزینه «۱»: دل اول مجاز از جرئت و جسارت (ذکر سبب و اراده مسبب)، دل دوم مجاز از انسان (ذکر جزء و اراده کل) که جناس تام ساخته، بحر و چشمه استعاره از عظمت الهی و وصف آن.
 گزینه «۲»: دم مجاز از لحظه (ذکر جزء و اراده کل)، گلگون هوس «تشبیه و حس آمیزی» هوس را در رنگ داشتن به گل تشبیه کرده است.
 گزینه «۳»: اغراق در اینکه با آمدن و وجود معشوق تمامی غموم و اندوه‌ها از بین می‌رود، بین «غم»، «دل» و «بیایی» تکرار داریم.

(علوم و فنون ادبی (۱)، بیان و بریج، ترکیبی)

۱۵۲- گزینه «۲»

تشریح ابیات:
 بیت الف) دهید و دهید: قافیه/ فاقد ردیف
 بیت ب) کوتاه‌پا و پیدا: قافیه/ بود و بود: ردیف
 بیت ج) فکر و ذکر: قافیه/ کن و کن: ردیف
 بیت د) پوشیده و دیده: قافیه اول / شد (کمک فعل) و شد (به معنای رفت): قافیه دوم / فاقد ردیف

(علوم و فنون ادبی (۱)، قافیه، صفحه‌های ۸۹ تا ۹۲)

۱۵۳- گزینه «۴»

(سیرعلیرضا امیری)
 «افسرده و مرده» حروف قافیه هستند. «ه» حرف الحاقی است و «ر» حروف اصلی قافیه است و براساس قاعده ۲ می‌باشد.
بررسی سایر گزینه‌ها:
 گزینه «۱»: صامت «ی» بعد از مصوت بلند «ا» آمده است و حذف می‌شود و براساس قاعده ۱ می‌باشد.
 گزینه «۲»: «یند» الحاقی است. «ا» هم حرف قافیه است و براساس قاعده ۱ می‌باشد.
 گزینه «۳»: واژه‌های اصلی قافیه در این بیت «ما و بخارا» است و حرف اصلی قافیه آن «ا» است. (براساس قاعده ۱).
 (علوم و فنون ادبی (۱)، قافیه، صفحه‌های ۸۹ تا ۹۲)

۱۵۴- گزینه «۳»

(مجتبی فرهادی)
 بیت در وزن «مفتعلن فاعلاتن مفتعلن فع» سروده شده است که وزن ناهمسان محسوب می‌شود.
 (علوم و فنون ادبی (۳)، موسیقی شعر، صفحه‌های ۲۲ تا ۲۶)

۱۵۵- گزینه «۳»

(پوریا حسین پور)
 بیت گزینه «۲» را می‌توان به دو صورت «مستفعلن فاعولن مستفعلن فاعولن» و «مفعول فاعلاتن مفعول فاعلاتن» تقسیم‌بندی هجایی نمود.
تشریح سایر گزینه‌ها:
 گزینه «۱»: وزن بیت عبارت است از «مستفعلن مفاعل مستفعلن فعل» که می‌توان آن را به شکل «مفعول فاعلاتن فاعلاتن فاعولن» نیز تقسیم‌بندی هجایی نمود.
 گزینه «۲»: بیت «د» به شکل «فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فاعولن» تقطیع هجایی می‌شود و از اوزانی نیست که بتوان آن را به دو شکل تقسیم‌بندی هجایی نمود.
 گزینه «۴»: در همه ابیات حذف همزه مشهود است.

(علوم و فنون ادبی (۳)، موسیقی شعر، ترکیبی)

۱۵۶- گزینه «۳»

(هومن نمازی)
 ن بعد از «ا» در واژه چشمان و وجود ۵ هجای کشیده:
 شاد: U - / سیاه: U - U / شاد: U - / ی: U - / باد: U -
بررسی سایر گزینه‌ها:
 گزینه «۱»: ن ساکن در واژه‌های «بین و رقیبان» و تعداد هجاهای کشیده ۳: خام: U - / فاش: U - / هوس است: U - UU
 گزینه «۲»: به خاطر نداشتن «ن» بعد از مصوت بلند حذف می‌شود، ولی ۵ هجای کشیده دارد:
 بات: U - / امدام: U - U / کاه: U - / تاب: U - / کاب: U -
 [ن در ستوران محرک است و حرکت پذیرفته است]
 گزینه «۴»: ن در واژه شادمان و وجود ۴ هجای کشیده:
 شادمان: U - / بود: U - / نکرد: U - U / یاد: U -
 (علوم و فنون ادبی (۳)، موسیقی شعر، صفحه‌های ۳۸ و ۳۹)

۱۵۷- گزینه «۲»

(سیرعلیرضا امیری)
 وزن این بیت «مفعول مفاعلن فاعولن» و وزن سایر ابیات «مفعول مفاعلن مفاعلن» است.
 (علوم و فنون ادبی (۲) و (۳)، موسیقی شعر، صفحه‌های ۲۲ تا ۲۶)

۱۵۸- گزینه «۳»

(سیدعلیرضا احمدی)

در مصراع دوم این گزینه، کلمه زندگانی «نی» به صورت کوتاه تلفظ می‌شود و اختیار کوتاه تلفظ کردن مصوت بلند دارد، سایر گزینه‌ها اختیار بلند تلفظ کردن مصوت کوتاه دارند.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: در مصراع دوم «تو» به صورت بلند تلفظ می‌شود و اختیار بلند تلفظ کردن مصوت کوتاه دارد.

گزینه «۲»: در مصراع دوم «همه» مصوت کوتاه «-» به صورت بلند تلفظ می‌شود. گزینه «۴»: در مصراع دوم کلمه «نیک» مصوت کوتاه «-» به صورت بلند تلفظ می‌شود.

(علوم و فنون ادبی (۳)، موسیقی شعر، صفحه‌های ۳۸ تا ۵۴)

۱۵۹- گزینه «۳»

(هومن نمازی)

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: در رکن دوم مصراع دوم به جای «فعلاتن»، «مفعولن» آمده است و در پایان هر دو مصراع «فعلن» به جای «فعلن» آمده است.

گزینه «۲»: رکن پایانی هر دو مصراع یکی «فعلن و دیگری فعلن» است.

گزینه «۴»: رکن اول مصراع اول مفعولن است و رکن اول مصراع دوم مفتعلن است.

(علوم و فنون ادبی (۳)، موسیقی شعر، صفحه ۱۵)

۱۶۰- گزینه «۴»

(پوریا حسین پور)

وزن گزینه «۴» از تکرار «مفاعیلن» تشکیل شده است. ف تا د ت خ / ا ت سن گان سو / ی تر ان گا / ر کو هی بود: مفاعیلن مفاعیلن مفاعیلن مفاعیلن

(علوم و فنون ادبی، موسیقی شعر، صفحه‌های ۱۰۴ تا ۱۰۶)

۱۶۱- گزینه «۴»

(مفسن اصغری)

مفهوم مشترک بیت صورت سؤال و گزینه «۴»: یکسان بودن وصال و هجران نزد عاشق سرمست

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: زنده بودن عاشق به امید وصال معشوق

گزینه «۲»: گلایه شاعر از فراق معشوق

گزینه «۳»: سپری شدن روزگار عاشق در وصال و هجران

(علوم و فنون ادبی (۲)، مفهومی، صفحه ۳۲)

۱۶۲- گزینه «۲»

(مفسن اصغری)

بیت «ج»: وارستگی: پشت‌بازدن بر دنیا و عالم باقی

بیت «ب»: مردم‌گریزی: توصیه به کناره‌جویی از خلق

بیت «د»: اغتنام فرصت: نوبت خوش‌دلی را دریاب.

بیت «الف»: قناعت: مانند مور با دل خرسند بسازید.

(علوم و فنون ادبی (۱)، (۲) و (۳)، مفهومی، ترکیبی)

۱۶۳- گزینه «۲»

(مفسن اصغری)

در ابیات «ب، د» وطن بر غربت ترجیح داده شده است.

اما ابیات «الف، ج، ه» بیانگر ترجیح غربت بر وطن هستند.

(علوم و فنون ادبی (۳)، سبک‌شناسی و مفهومی، صفحه ۲۷)

۱۶۴- گزینه «۳»

(مفسن اصغری)

مفهوم مشترک: پنهان داشتن رازی که بر سر زبان‌هاست، غیرممکن است.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: راز دل از چشم‌های اشکبار آشکار خواهد شد.

گزینه «۲»: توصیه به راز نگهدار بودن (افشای راز موجب نابودی انسان خواهد شد)

گزینه «۴»: بی‌خبری زاهد از راز عشق

(علوم و فنون ادبی (۳)، مفهومی، صفحه ۵۱)

۱۶۵- گزینه «۴»

(مفسن اصغری)

مفهوم مشترک بیت صورت سؤال و بیت گزینه «۴»: برخوردار شدن از منزلت و مقام والا با تکیه بر گدایی و فقر و نیاز عارفانه

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: فروتنی و خاکساری عاشق در مقابل معشوق

گزینه «۲»: از توانگران انتظار توجه به گدایان داشتن

گزینه «۳»: ناممکن بودن وصال معشوق از نظر عاشق

(علوم و فنون ادبی (۳)، مفهومی، صفحه ۳۸)

علوم اجتماعی

۱۶۶- گزینه «۲»

(آزیتا پیرقی)

پاسخ دادن سلام ← بیرونی و ارادی (به اراده جواب‌دهنده سلام بستگی دارد).

یاد گرفتن درس ← درونی و غیرارادی (طبیعی)

تقرب به خداوند و نشاط روح پس از وضو گرفتن ← طبیعی و درونی

متأثر شدن از حادثه کشتی سانچی ← درونی و طبیعی

(پایه‌شناسی (۱)، زندگی اجتماعی، صفحه‌های ۷ و ۸)

۱۶۷- گزینه «۳»

(آزیتا پیرقی)

فروش نفت به ارزان‌ترین قیمت ← مفقود بودن بُعد ذهنی نفت

در یکی از بحران‌های اقتصادی که کشورهای صنعتی دچار مشکل شده بودند، بنا به محاسبات اقتصادی می‌بایست نفت را به گران‌ترین قیمت از کشورهای نفت‌خیز خریداری می‌کردند، ولی جالب است بدانید به ارزان‌ترین قیمت ممکن، نفت مورد نیاز خود را خریدند؛ زیرا در کشورهای نفت‌خیز، بُعد عینی نفت به عنوان یک سرمایه وجود داشت؛ ولی بُعد ذهنی و معنایی آن مفقود بود و صاحبان آن کشورها از اهمیت نفت و وضعیت کشورهای صنعتی و نیاز ضروری آن‌ها به نفت، اطلاع کافی نداشتند.

نوع نظم جهان اجتماعی ← اعتباری

جهان اجتماعی و نظم آن، تکوینی نیست، بلکه اعتباری است؛ یعنی با آگاهی و اراده انسان‌ها شکل می‌گیرد.

فرو ریختن جهان اجتماعی ← حذف عقاید و ارزش‌ها

بخش‌هایی از جهان اجتماعی به آسانی تغییر می‌کنند و تغییر آن‌ها، تحول مهمی در جهان اجتماعی پدید نمی‌آورد. برخی می‌توانند حذف شوند، ولی با حذف آن‌ها جهان اجتماعی تداوم می‌یابد؛ اما بخش‌های دیگر به آسانی تغییر نمی‌کنند و اگر حذف شوند، جهان اجتماعی فرو می‌ریزد. عقاید و ارزش‌ها عمیق‌ترین لایه‌های جهان اجتماعی هستند.

(پایه‌شناسی (۱)، زندگی اجتماعی، صفحه‌های ۱۹، ۲۸ و ۲۹)

۱۶۸- گزینه ۲»

(فاطمه صفری)

دگرگونی زبان و لهجه مردم، از جمله تفاوت‌های مربوط به لایه‌های سطحی جهان اجتماعی است که درون یک جهان اجتماعی واحد رخ می‌دهد. در جهان متجدد، کنش‌هایی که اهداف دنیوی را به وسیله علوم تجربی تعقیب می‌کنند (مانند استفاده از حسابداری و اقتصاد برای تخمین سود در بنگاه‌های اقتصادی یا استفاده از علوم مهندسی برای ساختن پل، جاده و ...). به شدت رواج می‌یابند.

اندیشمندان اجتماعی که نگاه عرضی به جهان‌های اجتماعی دارند، معتقدند که جهان‌های اجتماعی متنوع‌اند. هر جهان اجتماعی، می‌تواند فرهنگ و تمدن مناسب خود را به وجود آورد. در این دیدگاه، جهان‌های اجتماعی مختلف با روابط متقابل که دارند می‌توانند از تجربیات یکدیگر استفاده کنند و مطابق با نیاز خود، از دستاوردهای جهان‌های اجتماعی دیگر بهره ببرند. در صورتی که لازم باشد، تغییراتی در آن‌ها به وجود می‌آورند و سپس از آن‌ها استفاده می‌کنند.

(پایه‌شناسی (۱)، زندگی اجتماعی، صفحه‌های ۳۶ تا ۳۹ و ۴۸)

۱۶۹- گزینه ۳»

(فاطمه صفری)

جوامع مختلف با ایمان به عقاید و ارزش‌های حقیقی، آن‌ها را به قلمرو آرمانی خود وارد می‌کنند و اگر هنجارها و اعمال خود را نیز براساس این عقاید و ارزش‌ها سامان دهند، آن‌ها را به قلمرو واقعی وارد نموده‌اند و ارزش‌ها به واقعیت تبدیل می‌شوند.

هر جهان اجتماعی بنا به هویت خود، با نوع خاصی از هویت اخلاقی و روانی افراد سازگار است و زمینه پیدایش و رشد همان هویت را فراهم می‌آورد و امکان پیدایش و رشد انواع دیگر را تضعیف می‌کند، به همین دلیل هویت اخلاقی و الهی انسان نمی‌تواند با هویت دنیوی جهان متجدد سازگاری داشته باشد.

اگر جوامع حقایق را نشناسند و به آن ایمان نیاورند و مطابق آن عمل نکنند یا اگر ایمان خود را نسبت به حقایق از دست بدهند، از حق گسسته و به سوی باطل گام برمی‌دارند.

(پایه‌شناسی (۱)، ترکیبی، صفحه‌های ۵۷، ۶۹ و ۷۰)

۱۷۰- گزینه ۴»

(فاطمه صفری)

گاهی تعارض فرهنگی یا همان شیوه زندگی ناسازگار با عقاید و ارزش‌های یک جهان اجتماعی تداوم می‌یابد و جهان اجتماعی نمی‌تواند کنش‌های اجتماعی را براساس فرهنگ خود سامان دهد (علت). این وضعیت می‌تواند به تزلزل فرهنگی منجر شود. (پیامد)

در جوامع فئودالی غربی، طبقه‌ای از مردم عادی هم وجود داشت که نه اشراف بودند و نه رعیت. به همین دلیل از آن‌ها به طبقه سوم یاد می‌شد که شامل صراف، بتا، کفاش و ... بود. این طبقه هویت منفی و پست داشت و از نظر قانونی و اجتماعی از هیچ اهمیت و اعتباری برخوردار نبود؛ ولی به علت فواید و کارکردهایی که داشت، تحمل می‌شد.

کاستی و خلأ معنوی (علت)، دانشمندان و متفکران اجتماعی را به بازاندیشی درباره بنیان‌های عقیدتی و ارزشی جهان اجتماعی فرا می‌خواند و آن‌ها را برای عبور از مرزهای هویت فرهنگی آن تشویق می‌کند. (پیامد)

(پایه‌شناسی (۱)، هویت، صفحه‌های ۸۳، ۹۱ و ۹۳)

۱۷۱- گزینه ۲»

(علیرضا هیدری)

بررسی عبارتهای غلط:

در نگاه متفکران، جهان تکوینی شامل جهان طبیعت و فوق طبیعت است و جهان انسانی شامل جهان ذهنی و جهان فرهنگی است. بنابراین از وجود چهار جهان سخن می‌گویند.

«فرهنگ»، شیوه زندگی اجتماعی انسان‌ها را شکل می‌دهد و خود نیز حاصل آگاهی و عمل مشترک انسان‌هاست.

وقتی فردی درباره موضوعی خاص می‌اندیشد، در محدوده فردی و ذهنی خود قرار دارد، ولی هنگامی که اندیشه‌اش را به صورت گفته یا نوشته بیان می‌کند یا براساس اندیشه و تصمیم خود با دیگران رفتار می‌کند، به جهان فرهنگی وارد می‌شود.

(پایه‌شناسی (۲)، فرهنگ جهانی، صفحه‌های ۴ تا ۶)

۱۷۲- گزینه ۱»

(علیرضا هیدری)

موفقیت‌های استعمار، ناشی از پیشرفت در زمینه دریانوردی، فنون نظامی و اقتصاد صنعتی در دوران استعمار یا استعمار قدیم رخ داد که با استفاده از نیروی نظامی و حضور مستقیم سربازان شکل می‌گرفت.

در اختیار گرفتن کنترل بازار و سیاست کشورهای دیگر از اهداف استعمار نو است.

فلسفه‌های روشنگری، سکولاریسم را از لایه‌های سطحی فرهنگ غرب به لایه‌های عمیق آن تسری داد و فرهنگ معاصر غرب را پدید آورد.

در دوره رنسانس فرهنگ غرب برای بسط و گسترش ابعاد دنیوی خود، به سوی حذف پوشش دینی گام برداشت.

(پایه‌شناسی (۲)، ترکیبی، صفحه‌های ۲۳، ۲۵ و ۵۰)

۱۷۳- گزینه ۲»

(علیرضا هیدری)

پدید آمدن شرکت‌های بزرگ چندملیتی از عوامل کاهش اهمیت مرزهای سیاسی است که در جهانی شدن نقش دارد.

از بزرگ‌ترین کشورهای تولیدکننده قهوه، برزیل، اتیوپی، گواتمالا و هند هستند. این در حالی است که اغلب شرکت‌های بزرگ آماده‌سازی و فروش قهوه در دنیا، آمریکایی هستند. این امر، نشان‌دهنده اقتصاد تک‌محصولی و وابستگی اقتصادی کشورهای استعمارزده به استعمارگر است.

وقتی روشنگری به شناخت حسی و تجربی محدود شود، نوعی علم تجربی سکولار پدید می‌آورد. این علم، توان دآوری درباره ارزش‌ها و آرمان‌های انسانی را ندارد.

سکولاریسم پنهان، شامل باورها و فلسفه‌هایی است که ابعاد معنوی هستی را نفی نمی‌کنند؛ بلکه بخش‌هایی از باورهای معنوی و دینی را در خدمت اهداف دنیوی و این جهانی قرار می‌دهند و از توجه یا عمل به بخش‌های دیگر سر باز می‌زنند. رویکرد گزینشی جهان غرب به ابعاد معنوی و دینی جهان، سبب پیدایش و رشد برخی نهضت‌های جدید دینی شده است که از آن با عنوان «پروتستانسیسم» یاد می‌شود.

(پایه‌شناسی (۲)، فرهنگ معاصر غرب و نظام نوین جهانی، صفحه‌های ۳۸، ۴۳، ۶۶ و ۶۸)

۱۷۴- گزینه ۲»

(علیرضا هیدری)

عبارت اول مربوط به دوره خلافت است که گزینه‌های «۲» و «۴» مربوط به این دوره است.

عبارت دوم مربوط به دوره بیداری اسلامی است که گزینه‌های «۲» و «۴» مربوط به دوره بیداری اسلامی است.

عبارت سوم در مورد پیامدهای لیبرالیسم اولیه است.

عبارت چهارم در مورد نظریه مارکس است که تنها در گزینه «۲» عبارتی مربوط به مارکس می‌بینیم.

(پایه‌شناسی (۲)، ترکیبی، صفحه‌های ۲۹، ۳۱، ۳۲، ۷۶، ۷۹ و ۸۱)

۱۷۵- گزینه «۳»

(معمد ابراهیم مازنی)

بررسی گزینه‌ها:

گزینه «۱»: درست - درست

گزینه «۲»: نادرست (این چالش‌ها در مواجهه با سایر فرهنگ‌ها به وجود نمی‌آیند). - درست

گزینه «۳»: درست - نادرست (طی قرن بیستم، دین از فرهنگ عمومی مردم خارج نشد).

گزینه «۴»: نادرست (چالش‌های جهانی، به تدریج آشکار می‌شوند و اغلب پایان نمی‌یابند). - درست

(جامعه‌شناسی (۲)، چالش‌های جهانی، صفحه‌های ۹۸ و ۱۰۱)

۱۷۶- گزینه «۴»

(فاطمه صفری)

از نظر نسل دوم روشنفکران، مسائل جهان اسلام را از نوع مشکلاتی بود که لیبرالیسم غربی به وجود آورده بود. کسانی که این رویکرد را داشتند، از موضع اندیشه‌های مارکسیستی و سوسیالیستی با غرب مبارزه می‌کردند.

گروه‌های ناسیونالیستی فلسطینی، اسلام را پدیده‌ای عربی می‌دانستند.

بحران‌های معرفتی و معنوی جهان غرب با انقلاب اسلامی و شکل‌گیری جنبش‌های اسلامی فرصت بروز و ظهور یافتند.

نظریه جنگ تمدن‌ها، رویکرد خصمانه جهان غرب را به جنبش‌های اسلامی، توجیه می‌نمود و از این طریق، هراسی را که پس از جنگ جهانی دوم، نسبت به بلوک شرق وجود داشت، متوجه جهان اسلام می‌کرد.

(جامعه‌شناسی (۲)، بیداری اسلامی و جهان پدید، صفحه‌های ۱۲۶، ۱۳۰ و ۱۳۲)

۱۷۷- گزینه «۱»

(ارغوان عبدالملکی)

علوم طبیعی، جهان طبیعی و پدیده‌های آن را مطالعه می‌کنند. این علوم با شناخت طبیعت و قوانین آن، به انسان قدرت پیش‌بینی حوادث طبیعی و پیشگیری از آن‌ها را می‌دهند و به او در استفاده از طبیعت کمک می‌کنند. علوم اجتماعی نیز با شناخت پدیده‌های اجتماعی، به انسان‌ها امکان می‌دهند که آثار و پیامدهای پدیده‌های اجتماعی را پیش‌بینی کنند.

علوم اجتماعی، ظرفیت داوری درباره ارزش‌ها و هنجارهای اجتماعی و نقد و اصلاح آن‌ها را دارند. علوم اجتماعی با داوری درباره پدیده‌های اجتماعی و انتقاد از آن‌ها، فرصت موضع‌گیری اجتماعی مناسب و صحیح را برای دانشمندان فراهم می‌آورند.

افتراق رویکردهای جامعه‌شناسی ← در جامعه‌شناسی بر اساس داوری و نزدیکی به علوم طبیعی، رویکردهای مختلفی شکل گرفته است.

(جامعه‌شناسی (۳)، علوم اجتماعی، صفحه‌های ۱۳ و ۱۶)

۱۷۸- گزینه «۲»

(آزیتا بیرقی)

موضوع جامعه‌شناسی تبیینی ← مطالعه اعتیاد نوجوانان و جوانان به اینترنت همانند پدیده طبیعی

موضوع جامعه‌شناسی تفسیری ← مطالعه معنای گرایش کاربران به اینترنت و بازی‌های رایانه‌ای

(جامعه‌شناسی (۳)، کنش اجتماعی، صفحه‌های ۳۸ و ۳۹)

۱۷۹- گزینه «۱»

(آزیتا بیرقی)

نظریات متفاوت و متعارض در مورد پدیده‌های اجتماعی ← پیچیدگی و عمق پدیده‌های اجتماعی

اشتراک مطالعه موردی و قوم‌نگاری ← مشاهده مشارکتی

روش مستقل و ویژه علوم انسانی و علوم اجتماعی در قرن بیستم ← تفسیر در دیدگاه ماکس وبر، اگر جامعه‌شناس به نقد و ارزیابی یا اصلاح آرمان‌ها و عقاید و ارزش‌ها که پدیده‌هایی نامحسوس‌اند بپردازد، کاری غیرعلمی کرده است زیرا پدیده‌های نامحسوس، قابل مطالعه علمی براساس روش تجربی نیستند.

(جامعه‌شناسی (۳)، معنای زندگی، صفحه‌های ۴۶ و ۴۸ تا ۵۱)

۱۸۰- گزینه «۴»

(آزیتا بیرقی)

نظام آموزشی ← قدرت نرم

ابزار نظامی ← قدرت سخت

اسلام‌هراسی ← بسط هژمونی آمریکا

کنشگران فردی با استفاده از شبکه‌های اجتماعی ← سلبریتی

(جامعه‌شناسی (۳)، قدرت اجتماعی، صفحه‌های ۵۸ و ۵۹)

۱۸۱- گزینه «۳»

(ارغوان عبدالملکی)

در رویکرد عدالت اجتماعی، مالکیت خصوصی لغو نمی‌شود اما جامعه وظیفه دارد امکان رقابت را برای همگان فراهم کند و نقطه شروع رقابت را یکسان نماید. این رویکرد نه با رهاسازی مطلق موافق است و نه با کنترل مطلق. نه اجرای عدالت را به دست نامرئی بازار می‌سپارد و نه دخالت همه‌جانبه دولت را می‌پذیرد. طرفداران این رویکرد به دنبال برقراری عدالت اجتماعی هستند اما به بهانه عدالت اجتماعی، آزادی‌های افراد و امکان رقابت میان آن‌ها را از بین نمی‌برند.

اندیشمندان اجتماعی که مخالف قشربندی اجتماعی هستند، معتقدند که نابرابری‌های اجتماعی، ناشی از تفاوت‌ها و نابرابری‌های طبیعی نیست، بلکه نتیجه روابط سلطه‌جویانه میان انسان‌هاست و باید با آن مبارزه کرد. اینان عدالت اقتصادی را مهم می‌دانند و معتقدند که با توزیع برابر ثروت، عدالت برقرار خواهد شد. از نظر آنان، مالکیت خصوصی موجب برقراری روابط ظالمانه میان افراد و در نتیجه، نابرابری اجتماعی شده است، بنابراین برای ایجاد برابری، باید مالکیت خصوصی را از میان برداشت، مخالفان قشربندی گمان می‌کنند، اگر مالکیت خصوصی از بین برود، دیگر طبقه پایین نخواهیم داشت و بدین ترتیب همگان شرایطی یکسان خواهند داشت.

(جامعه‌شناسی (۳)، نابرابری اجتماعی، صفحه‌های ۷۲ و ۷۳)

۱۸۲- گزینه «۲»

(معمد ابراهیم مازنی)

آرمان‌ها و ارزش‌های صهیونیسم، نژاد خاصی را مورد توجه قرار می‌دهد و با رویکرد دنیوی خود، دیگران را در خدمت آن نژاد به کار می‌گیرد.

فرهنگ جهانی، مطابق با سطح اول عقلانیت، باید به پرسش‌های بنیادین بشر درباره انسان و جهان پاسخ دهد.

جامعه‌شناسان طرفدار قشربندی اجتماعی (رویکرد اول - لیبرالی) معتقدند هیچ جامعه‌ای بدون قشربندی اجتماعی نبوده است.

(جامعه‌شناسی (۲)، فرهنگ جهانی، صفحه‌های ۱۳ و ۱۶)

(جامعه‌شناسی (۳)، نابرابری اجتماعی، صفحه ۷۰)

۱۸۳- گزینه «۴»

(فاطمه صفری)

در اواخر قرن بیستم (دوران پسادرن)، هویت به جای قشربندی و کشمکش طبقاتی، محور اصلی مباحثات فکری و سیاسی شد.

هر گروه، جامعه و فرهنگی می‌خواهد از چشم خودش به خود بنگرد و نه از چشم دیگران. پیدایش نظریه فمینیستی معاصر، نظریه آفریقایی تبار، نظریه آمریکایی بومی و ... در علوم اجتماعی امروز، نتیجه چنین مطالبه و درخواستی‌اند.

سیاست هویت به صورت افراطی بر تفاوت‌ها و گوناگونی‌ها تأکید می‌کند و سبب چندپارگی سیاسی و فرهنگی درون جوامع می‌شود. در مدل تکثرگرا، همچنان وجود یک ساختار مشترک سیاسی و اقتصادی ضروری دانسته می‌شود.

(پایه‌شناسی (۳)، سیاست هویت، صفحه‌های ۸۵ تا ۸۷ و ۹۰)

۱۸۴- گزینه ۱

فراپای با توجه به جوامع زمان خود و جوامع گذشته و همچنین با استدلال عقلی، جوامع مختلف را براساس نوع علم، اندیشه، فرهنگ و رفتاری که دارند، به انواعی تقسیم کرده است.

این خلدون با استفاده از تجربه تاریخی جوامع پیرامون خود، از عصبیت به‌عنوان عامل شکل‌گیری جوامع یاد می‌کند.

ابوریحان بیرونی با استفاده از روش عقلی، به ارزیابی انتقادی فرهنگ هند پرداخت.

(پایه‌شناسی (۳)، پیشینه علوم اجتماعی در جهان اسلام، صفحه ۹۷ تا ۱۰۰)

۱۸۵- گزینه ۳

در دیدگاه مستشرقان، هویت فرهنگی جوامع اسلامی، توحیدی یا حتی اساطیری نیست، بلکه سکولار و دنیوی است و به ابعاد تاریخی و جغرافیایی آن محدود می‌شود.

اندیشمندان اجتماعی مسلمان، دانش علمی را به دانش حسی و تجربی محدود نمی‌کنند. از این رو، برخلاف رویکرد تفسیری، تفسیر را در تقابل با تبیین نمی‌دانند بلکه هر تفسیری را نوعی تبیین به شمار می‌آورند؛ زیرا تفسیر را هم نیازمند استدلال می‌دانند.

در پایان قرن بیستم، امام خمینی (ره) در ادامه تلاش و مبارزه برای تشکیل جامعه مطلوب به این نتیجه رسید که مردم ایران می‌توانند با مشارکت و حضور فعال خود، جامعه‌ای ایجاد کنند که هر دو ویژگی جامعه مطلوب را داشته باشد.

متفکران ایرانی از دهه سی به بعد، در نقد رویکرد تقلیدی به فرهنگ غرب و هویت‌های کاذبی که از این طریق ساخته می‌شد، آثاری با عناوینی نظیر غرب‌زدگی و بازگشت به خویشتن، پدید آوردند.

(پایه‌شناسی (۱)، هویت، صفحه ۱۰۵)

(پایه‌شناسی (۳)، افق علوم اجتماعی در جهان اسلام، صفحه‌های ۱۰۹ و ۱۱۵)

زبان عربی (اختصاصی)

۱۸۶- گزینه ۱

«لا تسبوا»: دشنام ندهید (رد گزینه «۳») / «الذین»: کسانی که / «یدعون»: فرا می‌خوانند (رد گزینه‌های «۲» و «۳») / «من دون الله»: به‌جای الله، غیر از الله، به‌جای خدا / «فیسبوا»: زیرا که دشنام دهند (رد گزینه‌های «۲» و «۴»)

(ترجمه)

۱۸۷- گزینه ۲

«لَمَّا»: وقتی، هنگامی که / «قرأ»: خواند (رد گزینه «۴») / «قد نُشرت»: (فعل ماضی مجهول) منتشر شده بود، منتشر شد (رد گزینه‌های «۱» و «۴») / «فی

إحدى الصحف»: در یکی از روزنامه‌ها (رد گزینه‌های «۳» و «۴») / «حول أعماله العظيمة»: درباره کارهای بزرگش (رد گزینه «۳») / «شعر بس...»: احساس ... کرد (رد گزینه‌های «۱» و «۴») / «خيبة الأمل»: ناامیدی / «كاد»: نزدیک بود (رد گزینه «۳») / «أن يتوقف عن العمل»: کار را متوقف کند (رد گزینه «۱»)

(ترجمه)

۱۸۸- گزینه ۱

«بعد الفحص»: بعد از معاینه (رد گزینه‌های «۲» و «۴») / «كتبت»: نوشت (رد گزینه «۴») / «الطبيبة»: خانم دکتر، پزشک / «لى»: برایم (رد گزینه «۲») / «أدوية»: داروهای / «لا أستطيع ... إلّا»: که تنها ... می‌توانم، جمله وصفیه است، هم‌چنین با توجه به اینکه در جمله مستثنی‌منه نداریم، می‌توان فعل را به‌صورت مثبت ترجمه کرد (رد سایر گزینه‌ها) / «أن أشتريها»: آن‌ها را بخرم (رد گزینه‌های «۲» و «۳») / «صيدليته المستوصف»: داروخانه درمانگاه (رد گزینه «۴»)

(ترجمه)

۱۸۹- گزینه ۳

«لم يكن ... يظنّ»: (معادل ماضی استمراری فارسی) گمان نمی‌کرد، تصوّر نمی‌کرد، نمی‌پنداشت (رد گزینه «۱») / «أحد»: کسی / «أقوام»: مقاومت کنم (رد گزینه «۱») / «هكذا»: این‌چنین (رد گزینه «۴») / «كالجبل»: مثل کوه (رد گزینه «۴») / «و إن»: اگرچه، حتی اگر (رد گزینه «۱») / «اشتدّت»: شدت یابند، شدت بگیرند (رد گزینه «۲») / «رياح اليأس»: بادهای ناامیدی (رد گزینه «۱»)

(ترجمه)

۱۹۰- گزینه ۲

«قد تقدّم ... تقدّمًا ملحوظًا»: (مفعول مطلق نوعی + صفت) به‌طور قابل ملاحظه‌ای پیشرفت کرده است (رد گزینه‌های «۱» و «۳») / «بناء»: ساخت، ساختن / «المنازل»: منازل (رد گزینه‌های «۱» و «۴») / «طُرق الاتصال»: راه‌های ارتباطی (رد گزینه «۳») / «القرى»: روستاها (رد گزینه‌های «۱» و «۳») / «المُدُن»: شهرها (رد گزینه‌های «۱» و «۳») / «شهرها» و «روستاها» جابه‌جا آمده‌اند) / «إنتاج»: تولید / «الكهرباء»: برق (رد گزینه «۱») / «بدون شك»: در گزینه «۴» زائد است.

(ترجمه)

۱۹۱- گزینه ۲

دقت کنید «لعلّ» به معنی «امید است، شاید» می‌آید. همچنین «يُهدون» (از فعل: أهدى، يُهدى) به معنی «هدیه می‌کنند» است؛ ترجمه صحیح عبارت: «امید است (شاید) دوستان وفاداری انتخاب کنیم که عیب‌هایمان را به ما هدیه کنند»

(ترجمه)

۱۹۲- گزینه «۴»

(سیر مفعولی مرتضوی)

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: ترجمه صحیح: عقل تنها در دوری کردن از گناه و نگریستن به پیامدهاست!

گزینه «۲»: ترجمه صحیح: ایمان تنها راه برای درمان بیماری‌های روحی انسان است!

گزینه «۳»: ترجمه صحیح: زمانی که تعداد جوجه‌ها در مزرعه کاهش یافت، کشاورز شروع به اندیشیدن به موضوع کرد!

(ترجمه)

۱۹۳- گزینه «۲»

(منیژه فسروی)

هر گناهی توبه دارد: «لکل ذنب توبة» (رد سایر گزینه‌ها) / جز بد اخلاقی: «إلا سوء الخلق» (رد گزینه‌های «۱» و «۳»)

(ترجمه)

۱۹۴- گزینه «۲»

(نویر امسکی)

عبارت عربی در گزینه «۲» می‌گوید: «روزگار دو روز است، یک روز به سود تو و یک روز به زیان تو است.»؛ مفهوم کلی این عبارت، ناپایداری احوال، خوشی‌ها و ناخوشی‌های دنیا است، اما بیت ارائه شده در مقابل آن، چنین مفهومی ندارد.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: مفهوم ارائه شده: «دنیا مزرعة آخرت است».

گزینه «۳»: مفهوم ارائه شده: «خداوند نمی‌خواهد به انسان سخت بگیرد».

گزینه «۴»: مفهوم ارائه شده: «انسان باید در پی سود رساندن به سایر بندگان خدا باشد».

(مفهوم)

۱۹۵- گزینه «۱»

(سیر مفعولی مرتضوی)

در گزینه «۱»، «مأخوذ من مصدر «رسالة»، مرفوع بعلمة الضمة» نادرست است. «المُرسلون» از فعل مضارع «یرسل» و مصدر «إرسال» (از باب «افعال») گرفته شده است. همچنین «المُرسلون» جمع مذکر سالم است، بنابراین از نظر اعراب، مرفوع به علامت «و» (واو) است، نه ضمه.

(تفلیل صرفی و محل اعرابی)

۱۹۶- گزینه «۴»

(سیر مفعولی مرتضوی)

در گزینه «۴»، «مینی، لیبان حالة كلمة «الوالدان» نادرست است. «صغیراً» معرب است، همچنین حالت «الوالدان» را بیان نمی‌کند. (ترجمه عبارت: هرکس پدر و مادر او را در حالی که کودک است، ادب نکنند، زمان او را ادب می‌کند!)

(تفلیل صرفی و محل اعرابی)

۱۹۷- گزینه «۲»

(سیر مفعولی مرتضوی)

در گزینه «۲»، «(لا: الناهية) - مزید ثلاثی (له حرف زائد واحد)» نادرست است. دقت کنید «لا» در اینجا برای نفی آمده است، نه نهی. همچنین «یتکبر» فعلی مضارع بر وزن «یتفعل» و از باب «تفعل» است، بنابراین دو حرف زائد دارد، نه یک حرف.

(تفلیل صرفی و محل اعرابی)

۱۹۸- گزینه «۴»

(منیژه فسروی)

«الإقتراح» مصدر باب «افتعال» است و باید بر وزن «افتعال» بیاید، بنابراین «الإقتراح» (با حرکت کسره) صحیح است. همچنین «تعاون» فعل مضارع از باب «تفاعل» است و باید بر وزن «تتفاعل» بیاید، پس «تتعاون» (با حرکت فتحة) صحیح است.

(فیض حرکات)

۱۹۹- گزینه «۱»

(ابراهیم امیری - پوشور)

ترجمه عبارت: کشاورزان ..... درخت در ساعت ..... در باغ کاشتند!

با توجه به مفهوم عبارت، در جای خالی اول، باید عدد اصلی بیاید، نه ترتیبی. (رد گزینه ۲) همچنین می‌دانیم در عربی، ابتدا یکان و سپس دهگان ذکر می‌شود. (رد گزینه ۴)

برای بیان ساعت، بعد از کلمه «الساعة»، از عدد «ال» دار استفاده می‌شود. (رد گزینه‌های ۲ و ۳)؛ بنابراین تنها گزینه «۱»، برای تکمیل جاهای خالی مناسب است.

(عبر)

۲۰۰- گزینه «۳»

(نویر امسکی)

زمانی که فعل یا حرف بخواهد به ضمیر «ی» متکلم بچسبد، «نون» وقایه در میانشان ظاهر می‌شود؛ در گزینه «۳» داریم: فعل «تحمی» + نون وقایه + ی

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: «نون» در «لا تحزنی» از ریشه فعل است.

گزینه «۲»: «نون» در «أعین» جزئی از خود کلمه است.

گزینه «۴»: «نون» در «تغنی» از ریشه فعل است.

(قواعد فعل)

۲۰۱- گزینه «۲»

(سیر مفعولی مرتضوی)

صورت سؤال، گزینه‌ای را می‌خواهد که در آن، خبر افعال ناقصه متفاوت از بقیه باشد.

تشریح گزینه‌ها:

گزینه «۱»: «خبر «کان»، «أخبروا» است. (خبر یک فعل است)

گزینه «۲»: «خبر «کان»، «غایة» است. (خبر یک اسم است)

گزینه «۳»: «خبر «کان»، «یصدقون» است. (خبر یک فعل است)

گزینه «۴»: «خبر «کان»، «یعرف» است. (خبر یک فعل است)

(انواع جملات)

۲۰۲- گزینه «۳»

(منیژه فسروی)

صورت سؤال، فعلی را می‌خواهد که مضارع ترجمه شود؛ یکی از مواردی که فعل ماضی، به صورت مضارع ترجمه می‌شود، در جملات شرطی است. در گزینه «۳»، اسلوب شرط داریم و فعل شرط و جواب شرط، اگرچه ماضی هستند (افتتح - بدأ)، می‌توانند مضارع ترجمه شوند.

ترجمه عبارت: «هرکس سخن را با یاد خدا شروع کند، روزش را در بهترین حالت‌ها آغاز می‌کند!»

(انواع جملات)

۲۰۳- گزینه ۲»

(مسین رضایی)

«لکن» یکی از حروف مشبّهة بالفعل است که معنای جمله ماقبل خود را کامل می‌کند. (ترجمه آیه شریفه: قطعاً خدا دارای بخشش بر مردم است ولی بیش‌تر مردم شکرگزاری نمی‌کنند.)

(انواع یملات)

۲۰۴- گزینه ۲»

(ابراهیم امیری - بوشهر)

زمانی مصدر معنای تشبیه پیدا می‌کند که مفعول مطلق نوعی و دارای مضاف‌الیه باشد. در گزینه ۲، «محاسبه» مفعول مطلق نوعی و «الأغنیاء» مضاف الیه است. (ترجمه عبارت: بخیل در آخرت همچون ثروتمندان محاسبه می‌شود!)

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه‌های «۱» و «۴»: اصلاً مفعول مطلق نیامده است.

گزینه ۳: «بناء» مفعول مطلق نوعی و «عجیباً» صفت است، بنابراین مفهوم تشبیه ندارد.

(مفعول مطلق)

۲۰۵- گزینه ۳»

(نویر امساک)

صورت سؤال، گزینه‌ای را می‌خواهد که در آن اسلوب ندا و منادا وجود نداشته باشد. در گزینه ۳، با توجه به سیاق جمله و ضمائر و افعال غایب، می‌فهمیم که «عباد» منادا نیست، بلکه مبتدای جمله اسمیه است. (ترجمه عبارت: بندگان من همان کسانی هستند که ایمان آوردند و ابلیس آنان را مستثنی کرد!)

در سایر گزینه‌ها، در ابتدای جمله منادا آمده است و اسلوب ندا وجود دارد. (اسلوب نداء)

تاریخ

۲۰۶- گزینه ۲»

(سید علیرضا علویان)

از آنجا که در این گاه‌شماری، سال را ۳۶۵ شبانه‌روز می‌گرفتند، در هر ۴ سال یک شبانه‌روز و در هر ۱۲۰ سال ۳۰ شبانه‌روز از سال حقیقی عقب می‌افتاد. برای رفع این مشکل، بعد از هر ۱۲۰ سال، یک ماه به دوازده ماه سال اضافه می‌کردند.

(تاریخ (۱)، تاریخ‌شناسی، صفحه ۱۵)

۲۰۷- گزینه ۳»

(سید علیرضا علویان)

انسان‌های نخستین در آغاز، قادر به حرف زدن نبودند، اما برای اینکه بتوانند به صورت گروهی به شکار بروند، باید به‌گونه‌ای با هم ارتباط برقرار می‌کردند.

در نتیجه تولید مازاد بر نیاز، دادوستد میان روستاهای دور و نزدیک به تدریج آغاز شد.

(تاریخ (۱)، جهان در عصر باستان، صفحه‌های ۳۲ و ۳۴)

۲۰۸- گزینه ۳»

(سید علیرضا علویان)

شاید یکی از دلایل ضعف تاریخ‌نگاری در ایران باستان، این باشد که سنت شفاهی، بسیار مقبول‌تر و پسندیده‌تر از سنت کتابت بوده است. علاقه و عادت به حفظ سینه به سینه مطالب در قرن‌ها و حتی هزاره‌ها، لزوم ثبت و نگارش آن‌ها را در درجه اهمیت کمتری قرار داده است.

(تاریخ (۱)، ایران در عصر باستان، صفحه ۶۷)

۲۰۹- گزینه ۴»

(سید علیرضا علویان)

در زمان داریوش سوم، اسکندر با سپاهی بسیار قوی، آموزش دیده و تشنه قتل و غارت به ایران تاخت.

(تاریخ (۱)، ایران در عصر باستان، صفحه ۸۷)

۲۱۰- گزینه ۴»

(سید علیرضا علویان)

با به قدرت رسیدن اشکانیان، بار دیگر جریان دادوستد به خصوص بازرگانی خارجی رونق اساسی گرفت. یکی از عوامل مهم این رونق، برقراری روابط سیاسی و تجاری میان ایران و چین و در پی آن گشایش جاده معروف ابریشم بود.

(تاریخ (۱)، ایران در عصر باستان، صفحه ۱۲۶)

۲۱۱- گزینه ۳»

(جواد میربلوکی)

مورخان وقتی با گزارش تاریخی روبه‌رو می‌شوند، آن را اعتبارسنجی می‌کنند و به اصطلاح به نقد آن می‌پردازند. نخستین مرحله نقد یک خبر تاریخی نیز که در حقیقت همان اعتبارسنجی و بررسی اصالت خبر است، سنجش اعتبار و نقد راوی است.

(تاریخ (۲)، تاریخ‌شناسی، صفحه ۱۴)

۲۱۲- گزینه ۴»

(جواد میربلوکی)

پس از آنکه سران قریش در جلب رضایت ابوطالب برای دست برداشتن از حمایت رسول خدا (ص) ناکام ماندند، تصمیم گرفتند بنی‌هاشم را تحت محاصره اجتماعی و اقتصادی قرار دهند.

(تاریخ (۲)، ظهور اسلام حرکتی تازه در تاریخ بشر، صفحه ۲۸)

۲۱۳- گزینه ۱»

(جواد میربلوکی)

معاویه با تعیین ولیعهد برای خود، نخستین گام را برای موروثی کردن خلافت برداشت. برخی از خلفای اموی، هم‌زمان برای دو پسر خود به عنوان ولیعهد بیعت می‌گرفتند. این اقدام موجب ایجاد دودستگی و زمینه‌ساز اختلاف و رقابتی شد که خلافت امویان را از درون تضعیف کرد.

(تاریخ (۲)، ظهور اسلام حرکتی تازه در تاریخ بشر، صفحه ۵۷)

۲۱۴- گزینه ۲»

(جواد میربلوکی)

در زمان آل‌بأسرسلان، جانشین طغرل، سلجوقیان در نبردی بزرگ که در ملازگرد رخ داد، سپاهیان امپراتوری روم شرقی را شکست دادند، امپراتور را اسیر کردند و آسیای صغیر را به متصرفات خود افزودند.

(تاریخ (۲)، ایران از ورود اسلام تا پایان صفویه، صفحه ۱۰۳)

۲۱۵- گزینه ۲»

(جواد میربلوکی)

مدرّسان در مدارس عصر صفوی دستیارانی داشتند که به آن‌ها خلیفه (مبصر) یا مُعید گفته می‌شد و استاد را در امر آموزش کمک می‌کردند.

(تاریخ (۲)، ایران از ورود اسلام تا پایان صفویه، صفحه ۱۴۹)

۲۱۶- گزینه ۴»

(علی‌مفید کرمی)

میرزا محمدجعفر خورموجی، از مورخان عصر ناصری و مؤلف کتاب حقایق‌الاجبار ناصری که از منتقدان تملق‌گویی بوده، نخستین کسی است که واقعیت قتل امیرکبیر را بازتاب داده است.

(تاریخ (۳)، تاریخ‌نگاری، صفحه ۵)

۲۱۷- گزینه «۲»

(میلاد هوشیار)

آقامحمدخان قاجار برای ایجاد یکپارچگی سیاسی و بازگرداندن حاکمیت دولت مرکزی به سرتاسر قلمرو ایران بسیار کوشید، ولی به سبب بی‌رحمی و کینه‌توزی‌اش در برخورد با مخالفان و رقیبان که تا حدودی ریشه در ستم‌هایی داشت که در زمان کودکی و نوجوانی بر او رفته بود، در تاریخ نام او به نکویی برده نمی‌شود.

(تاریخ (۳)، تاریخ ایران در قرون بربر و معاصر، صفحه ۳۳)

۲۱۸- گزینه «۲»

(علی‌مصدر کریمی)

اولین ثمره پیدایش حرکت فکری به رهبری عالمان دینی در تاریخ ایران، پیروزی در نهضت تنباکو بود که علاوه بر لغو قرارداد توتون و تنباکو، قدرت و رهبری روحانیون شیعه را در صحنه سیاسی کشور آشکار کرد و آسیب‌پذیری استبداد داخلی و استعمار خارجی را در برابر اراده ملت نشان داد.

(تاریخ (۳)، تاریخ ایران در قرون بربر و معاصر، صفحه ۶۲)

۲۱۹- گزینه «۳»

(علی‌مصدر کریمی)

از آنجا که اقتصاد ژاپن وابسته به واردات مواد خام بود، رشد صنعتی این کشور با قدرت نظامی و دریانوردی ارتباط تنگاتنگی داشت.

(تاریخ (۳)، تاریخ جهان در قرون بربر و معاصر، صفحه ۱۰۳)

۲۲۰- گزینه «۴»

(علی‌مصدر کریمی)

اولین مرحله فعالیت سیاسی و مبارزه امام خمینی (ره) علیه رژیم پهلوی، با اعتراض به تصویب‌نامه انتخابات انجمن‌های ایالتی و ولایتی آغاز شد. از دیدگاه امام خمینی (ره)، این تصویب‌نامه موجب تضعیف اسلام و افزایش حضور بهائیان در حکومت می‌شد.

(تاریخ (۳)، انقلاب اسلامی ایران، صفحه ۱۲۸)

جغرافیا

۲۲۱- گزینه «۲»

(زهره دامپار)

گام پنجم در مراحل پژوهش در جغرافیا، نتیجه‌گیری و ارائه پیشنهادها است. در این مرحله پژوهشگر با نتایج حاصل از تجزیه و تحلیل اطلاعات، پاسخ مسئله پژوهش را می‌یابد. او ضمن ارائه دلایل علمی و منطقی به تأیید یا رد فرضیه یا فرضیه‌های خود می‌پردازد.

(جغرافیای ایران، جغرافیا چیست؟، صفحه ۱۲)

۲۲۲- گزینه «۲»

(زهره دامپار)

گزینه «۱»: گستردگی کشور ما در عرض‌های جغرافیایی به تنوع آب‌وهوایی منجر شده است.

گزینه «۲»: محل قرارگیری هر مکان نسبت به پدیده‌های طبیعی یا انسانی پیرامون خود موقعیت نسبی آن مکان است.

گزینه «۳»: مرزهای مشترک سیاسی و موقعیت دفاعی کشور ما اهمیت موقعیت نسبی کشور را نشان می‌دهد.

(جغرافیای ایران، جغرافیای طبیعی ایران، صفحه‌های ۱۴ تا ۲۰)

۲۲۳- گزینه «۳»

(زهره دامپار)

گسترش شهرهای متعدد در کناره رودها باعث برهم خوردن تعادل جریان رودها بر اثر دست‌کاری‌های انسانی در نواحی شهری شده و رودها را وادار کرده است که در مناطق شهری از بستر تعیین‌شده تجاوز کنند و طغیان یا سیلاب را به شهرها تحمیل نمایند. افزایش رسوبات، سبب گسترش سیلاب‌دشت‌ها می‌شود و مجاری رودها را دچار تغییر می‌کند.

(جغرافیای ایران، جغرافیای طبیعی ایران، صفحه ۲۷)

۲۲۴- گزینه «۴»

(زهره دامپار)

در مناطق جنوبی کشور رطوبت وجود دارد ولی عامل صعود نیست و به همین دلیل بارش در این مناطق کم است و جزء مناطق خشک محسوب می‌شود.

(جغرافیای ایران، جغرافیای طبیعی ایران، صفحه‌های ۳۰ تا ۴۲)

۲۲۵- گزینه «۲»

(زهره دامپار)

نقشه پراکندگی صنایع ایران، عدم تعادل در پراکندگی قطب‌های صنعتی در سطح کشور را نشان می‌دهد که به توان و ظرفیت‌های محیطی ایران به طور کامل توجه نشده است. اگر در استفاده از منابع طبیعی، ویژگی‌ها و توان محیطی آن منطقه مورد بررسی قرار گیرد، همه مناطق کشور می‌توانند متناسب با امکان‌های طبیعی و انسانی خود توسعه یابند.

(جغرافیای ایران، جغرافیای انسانی ایران، صفحه‌های ۹۲ و ۹۳)

۲۲۶- گزینه «۳»

(زهره دامپار)

هر ناحیه کره زمین با دیگر نواحی مبادلات اقتصادی، فرهنگی، اجتماعی و سیاسی دارد. نواحی بر روی یکدیگر تأثیر می‌گذارند و با یکدیگر رابطه و کنش متقابل دارند.

(جغرافیا (۲)، نامه چیست؟، صفحه‌های ۱۱ تا ۱۴)

۲۲۷- گزینه «۱»

(فاطمه سقایی)

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه «۲»: دره‌های U شکل بر اثر فرسایش یخچالی و دره‌های V شکل با فرسایش آبی شکل می‌گیرد.

گزینه «۳»: به سنگ‌ها و رسوباتی که یخچال‌ها با خود حمل می‌کنند، «مورن یا یخ‌رفت» می‌گویند.

گزینه «۴»: سرعت حرکت یخچال با تغییر دمای هوا، کاهش و یا افزایش می‌یابد.

(جغرافیا (۲)، نواحی طبیعی، صفحه‌های ۳۳ تا ۴۵)

۲۲۸- گزینه «۲»

(زهره دامپار)

با توجه به نمودار صورت سؤال، هر چه ارتفاع افزایش می‌یابد، تعداد گونه‌ها، قد یا بلندی گیاهان، انبوهی و درجه رشد گیاهان کمتر و کوتاه‌تر می‌شود. شیب دامنه‌ها بر عمق خاک و زهکشی آن اثر می‌گذارد. در دامنه‌های پرشیب، ضخامت خاک کم‌تر است و این دامنه‌ها کمتر می‌توانند آب را در خود نگه دارند.

(جغرافیا (۲)، نواحی طبیعی، صفحه ۵۷)

۲۲۹- گزینه «۴»

(زهره رامیار)

در موضوع بیماری Covid19، این پدیده از یک مکان به مکان‌های مجاور گسترش می‌یابد.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: گاهی پخش و انتشار از یک فرهنگ به فرهنگ‌های دیگر بدون آنکه فرهنگ‌ها در تماس مستقیم با یکدیگر باشند، اتفاق می‌افتد. امروزه با توجه به گسترش رسانه‌ها، این نوع پخش فرهنگی غالب است و رسانه‌ها نقش عمده‌ای در تغییر سبک زندگی افراد دارند.

گزینه «۲»: گاهی پدیده فرهنگی بدون آنکه دو ناحیه فرهنگی در تماس مستقیم با یکدیگر باشند از ناحیه‌ای به ناحیه دیگر منتقل می‌شود.

گزینه «۳»: در این پخش فرهنگی پدیده از مکان‌های بزرگ‌تر به مکان‌های کوچک‌تر منتقل می‌شود.

(مغرافیا (۲)، نوامی انسانی، صفحه‌های ۷۹ تا ۸۱)

۲۳۰- گزینه «۴»

(زهره رامیار)

برای تعیین مرزهای دریایی، ابتدا خط مبنا را معین می‌کنند. خط مبنا پایین‌ترین حد جزر دریاست. به آب‌های پشت خط مبنا (به طرف ساحل) آب‌های داخلی می‌گویند که کشور مجاور دریا مالک آن‌هاست.

(مغرافیا (۲)، نوامی سیاسی، صفحه ۱۳۱)

۲۳۱- گزینه «۴»

(زهره رامیار)

حوزه نفوذ شهرها تنها محدود به حوزه جغرافیایی آن‌ها نمی‌شود. برخی از شهرها به سبب نقش مهم آن‌ها در اقتصاد و تجارت جهانی، حوزه نفوذ بسیار وسیعی در سطح جهان دارند و به آن‌ها جهان‌شهر گفته می‌شود.

(مغرافیا (۳)، مغرافیای سکونتگاه‌ها، صفحه‌های ۹ و ۱۳)

۲۳۲- گزینه «۳»

(فاطمه سقایی)

در برنامه‌ریزی و اداره شهر باید به ایجاد فرصت‌های شغلی و سر و سامان بخشیدن به مشاغل بخش غیررسمی توجه کرد. از جمله راهکارهایی که در برخی شهرها به این منظور به کار گرفته شده، حمایت از کارآفرینان و ایجاد غرفه‌هایی با اجاره ارزان برای فروشندگان دوره‌گرد و توسعه امکانات گردشگری برای جذب گردشگر و ایجاد شغل است.

(مغرافیا (۳)، مغرافیای سکونتگاه‌ها، صفحه ۲۳)

۲۳۳- گزینه «۲»

(فاطمه سقایی)

حمل‌ونقل چندوجهی یا چندمنظوره، ترکیبی از دو یا چند شیوه حمل‌ونقل است که برنامه‌ریزان تلاش می‌کنند از دو یا چند شیوه حمل‌ونقل استفاده شود تا بتوان زمان و هزینه حمل‌ونقل را به‌خوبی مدیریت کرد.

(مغرافیا (۳)، مغرافیای حمل‌ونقل، صفحه ۶۵)

۲۳۴- گزینه «۳»

(آرزو میرزایی)

بزرگی زمین‌لرزه ← مقدار انرژی‌ای که زمین‌لرزه آزاد می‌کند. هرچه عمق کانونی زمین‌لرزه بیشتر باشد، تخریب و خسارت کاهش می‌یابد.

(مغرافیا (۳)، مقادرات طبیعی، صفحه ۸۴)

۲۳۵- گزینه «۴»

(فاطمه سقایی)

با هدایت انشعابات شبکه زهکشی به‌سوی یک کانال مصنوعی، سرعت تخلیه روان آب افزایش و نفوذپذیری، کاهش می‌یابد که این امر منجر به کاهش خطر زمین‌لغزش می‌شود.

(مغرافیا (۳)، مقادرات طبیعی، صفحه ۱۰۸)

فلسفه و منطق

۲۳۶- گزینه «۱»

(نیمه پواهری)

باید به این امر توجه کنید که اگر دو موضوع یا دو محمول داشته باشیم (به اصطلاح موضوع و محمول متکثر باشند) قضیه ما هم به همان تعداد متکثر است. یعنی این‌گونه نیست که در قضیه صورت سؤال یک قضیه یا تصدیق داشته باشیم. بلکه در اصل دو تصدیق داریم که موضوع آن‌ها مشترک و یکسان بوده است.

توضیح نکات درسی:

توجه کنید که یک حالت استثنا داریم. اگر محمول دو تا باشد اما لزوماً باید کل آن محمول بر موضوع حمل شود، یا موضوع دو تا باشد اما محمول مربوط به کل آن موضوع باشد و نتوان آن را تفکیک کرد دیگر قضیه ما دو تا (متکثره) نخواهد بود و با یک قضیه واحد روبه‌رو هستیم. برای مثال:

- علی و احمد باهوش هستند: دو تصدیق (علی باهوش است - احمد باهوش است)
- علی و احمد دو نفر هستند: یک تصدیق (نمی‌توان موضوع‌ها را از هم جدا کرد و دو تصدیق ساخت).

(منطق، منطق ترازوی اندیشه، صفحه ۷)

۲۳۷- گزینه «۳»

(حسن صدری)

بررسی گزینه‌ها:

گزینه «۱»: این جمله به دو صورت می‌تواند خوانده شود: ۱- جواهرات کشف‌شده، توسط کارگران معدن به موزه آثار باستانی منتقل شد. ۲- جواهرات کشف شده توسط کارگران معدن، به موزه آثار باستانی منتقل شد.

گزینه «۲»: عبارت «به نیمه پر لیوان نگاه کن» معنای التزامی‌اش این است که خوش‌بین و مثبت‌اندیش باش. اما زهره معنای ظاهری آن را در نظر گرفته است.

گزینه «۳»: در اینجا خود عبارت به‌طور کلی دوپهلوی است و این جمله به دو صورت می‌تواند خوانده شود: ۱- من برخلاف تو به داستان‌های جنایی علاقه‌مند نیستم. ۲- من درست مانند تو، به داستان‌های جنایی علاقه‌مند نیستم. ابهام این عبارت به‌دلیل خطای نگارشی نیست.

گزینه «۴»: ضمیر پیوسته «ش» در «داروهایش» مشخص نیست به کیمیا برمی‌گردد یا به مادرش.

(منطق، لفظ و معنا، صفحه‌های ۱۵ تا ۱۷)

۲۳۸- گزینه «۲»

(نیمه پواهری)

در صورتی که مصادیق مفهوم اخص از تعریف ارائه‌شده باشد، تعریف ما مانع نیست و بی‌ربط هم نمی‌باشد، بلکه دست کم مصادیق مفهوم را پوشش می‌دهد. بنابراین نسبت تساوی یا تباین ندارند. و در صورتی که بین آن‌ها نسبت عموم و خصوص مطلق (با عام بودن تعریف) برقرار باشد، تعریف ما جامع است.

(منطق، ترکیبی، صفحه‌های ۲۲، ۲۳ و ۳۵)

۲۳۹- گزینه «۲»

(هسین راهنمایی)

این فرد با بررسی همسران برادرهایش به این نتیجه رسیده که زن‌های شاغل اصلاً نمی‌توانند مادر خوبی باشند که این تعمیم است، یعنی حکم مادر خوب نبودن همسران برادرهایش را به کل زنان شاغل نسبت می‌دهد.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: این استدلال دارای مغالطه ترکیب است و استدلال تعمیمی نیست؛ چون حکم اجزا (لوبیا) را به خود کل (قورمه‌سبزی) نسبت داده است و این‌جا ممکن است که حمید لوبیا را دوست داشته باشد اما از قورمه‌سبزی خوشش نیاید.

گزینه «۳»: سیر استدلال از کل به جزء است ← وقتی کل معلم‌های مجموعه خودرو دارند، پس حتماً آقای واشقانی هم که معلم مجموعه است خودرو دارد.

گزینه «۴»: استدلال چهارم خلاصه‌شده این استدلال است «اگر بخاری روشن باشد خانه گرم می‌شود، بخاری روشن است پس خانه گرم می‌شود». این استدلال قیاس استثنائی است.

(منطق، اقسام استدلال استقرایی، صفحه‌های ۴۵ و ۴۶)

۲۴۰- گزینه «۳»

(هسین راهنمایی)

به ترتیب از آخر: متناقض «بعضی الف ب است» ← «هیچ الف ب نیست» متضاد قضیه «هیچ الف ب نیست» ← «هر الف ب است» عکس قضیه «هر الف ب است» ← «بعضی ب الف است» معادل قضیه «بعضی ب الف است» در گزینه‌ها نقیض (متناقض) قضیه «هیچ ب الف نیست» می‌باشد.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: متضاد «هر الف ب است» ← «هیچ الف ب نیست»

گزینه «۲»: متناقض «هیچ الف ب نیست» ← «بعضی الف ب است»

گزینه «۴»: قضیه «بعضی ب الف نیست» متضاد ندارد.

(منطق، اقسام قضایا، صفحه‌های ۶۳، ۶۴، ۶۷ و ۶۸)

۲۴۱- گزینه «۳»

(هسن صدری)

علامت ج در نتیجه مثبت است، اما در مقدمه اول منفی است، بنابراین شرط سوم رعایت نشده است.

توضیح نکات درسی:

به طور کلی نتیجه قیاس شکل سوم همواره جزئیه است.

(منطق، قیاس اقترائی، صفحه‌های ۷۳ تا ۷۷)

۲۴۲- گزینه «۳»

(نیمه پواهری)

گاهی در بحث با دیگران تنها در پی غلبه بر آن‌ها هستیم به عنوان مثال در جریان یک مناظره تلویزیونی، طرفین در پی اقناع یکدیگر نیستند؛ بلکه هدف آن‌ها شکست دادن طرف مقابل است. در گذشته این گونه استدلال‌ها را در فن «جدل» بررسی می‌کردند.

گاهی در زندگی در پی قانع کردن دیگران هستیم. به عنوان مثال در یک سخنرانی تبلیغاتی، سخنران به دنبال قانع کردن افراد برای انجام دادن عملی یا پذیرش مطلبی است. در گذشته چنین استدلال‌هایی را در فن «خطابه» بررسی می‌کردند.

در علومی مانند فلسفه، ریاضیات و معارف دینی در پی فهم حقایق هستیم. به استدلال‌هایی که در این علوم به کار می‌روند، «برهان» می‌گویند.

(منطق، سبشگری در تفکر، صفحه‌های ۱۰۳ و ۱۰۴)

۲۴۳- گزینه «۴»

(هسین راهنمایی)

پرسش شماره چهار دربارهٔ میحث معرفت‌شناسی می‌پرسد و چون معرفت‌شناسی بخش ریشه‌ای فلسفه است، سؤالات این بخش از مسائل فلسفه مضاف بنیادی‌تر است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

پرسش اول در فلسفه جامعه‌شناسی و پرسش دوم در فلسفه اخلاق و پرسش سوم در فلسفه تاریخ جای می‌گیرد.

توضیح نکات درسی:

سؤالات فلسفه مضاف و سؤالات بخش ریشه‌ای فلسفه (معرفت‌شناسی و هستی‌شناسی) همه فلسفی و اساسی هستند؛ اما سؤالات معرفت‌شناسی و هستی‌شناسی نسبت به سؤالات فلسفه‌های مضاف بنیادی‌تر و اساسی‌تر هستند.

(فلسفه یازدهم، ریشه و شاخه‌های فلسفه، صفحه‌های ۱۲ تا ۱۴)

۲۴۴- گزینه «۴»

(نیمه پواهری)

با بررسی دلایل درستی یا نادرستی باورهای خود به ریشه باورهای خود خواهیم رسید. اما این‌گونه نیست که صرف اندیشیدن به ریشه باورهای خود آزاداندیش شویم و شخصیتی مستقل کسب کنیم. بلکه لازمه این نتایج این است که پس از شناخت ریشه باورهای خود، باورهای درست را کسب کنیم و باورهای غلط را کنار بگذاریم.

(فلسفه یازدهم، فلسفه و زندگی، صفحه ۲۱)

۲۴۵- گزینه «۳»

(نیمه پواهری)

معرفت شهودی شناختی بی‌واسطه از طریق ابزار قلب است. کمال‌طلبی همراه با عبادت خالصانه یا ایمان و تعالی بخشیدن به نفس و تهذیب آن ابزارهای رسیدن به توانایی شناخت شهودی هستند. نه اینکه خود شناخت شهودی عبارت باشد از تهذیب نفس!

(فلسفه یازدهم، ابزارهای شناخت، صفحه‌های ۵۴ و ۵۵)

۲۴۶- گزینه «۲»

(نیمه پواهری)

از نظر دکارت نفس همان ذهن و روح انسان است که کاملاً از جسم و هرگونه ماده و ابزار مادی جدا است. روح از هرگونه قانون فیزیکی آزاد است، بنابراین هیچ کدام از ویژگی‌های ماده را ندارد، یعنی فاقد هرگونه جهت و امتداد است و قابل تجزیه نیست.

مغز امری مادی است. از نظر دکارت ذهن و روح همان مغز نیست. روح کاملاً مجرد از ماده است در نتیجه اصلاً تحقق مادی ندارد و در جسم نیست یا از هیچ جهتی وابسته به جسم نیست.

(فلسفه یازدهم، پیستی انسان (۱)، صفحه ۷۳)

۲۴۷- گزینه «۲»

(نیمه پواهری)

نمی‌توان گفت که ابن‌سینا روح را امری حادث می‌داند. روح از نظر او ازلی و قدیم است. پس از رشد و نمو جسم و بدن و زمانی که دارای همهٔ اندام‌های حیاتی شد خداوند روح را به آن اعطا می‌کند. نه اینکه روح در آن لحظه ایجاد یا حادث شود.

توضیح نکات درسی:

فلاسفه‌ای نظیر افلاطون، ارسطو و ابن‌سینا روح را قدیم و ازلی می‌دانند که حدوث ندارد. اما سه‌رودی و ملاصدرا نظر دیگری دارند.

(فلسفه یازدهم، پیستی انسان (۲)، صفحه ۷۹)

۲۴۸- گزینه «۳»

(نیمه پواهری)

هرچند کتاب درسی اشاره کرده که مبنای اطلاق عناوین «خوب» و «بد» نزد ما بر مبنای منفی است که در پی آن کارها می‌آید. اما سخن فیلسوفان طبیعت‌گرا این نیست که هر انسانی باید طبق منافع خود کارها را خوب و بد بداند. بلکه می‌گویند که در سطحی کلان‌تر و اجتماعی که منافع عموم جامعه لحاظ می‌شود باید به یک قرارداد همگانی رسید. بنابراین سخن آن‌ها بیشتر به جای نوعی نسبی‌گرایی و منفعت‌طلبی یک نوع قراردادگرایی است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: افلاطون به نسبت در اخلاق قائل نیست، بلکه احکام اخلاقی از نظر او حکامی عقلانی و همگانی هستند.

گزینه «۲»: از نظر ارسطو عقل می‌تواند مانع افراط و تفریط در قوای دیگر شود، اما خود عقل باید رشد کرده و به درجات مناسبی از معرفت دست یابد تا خودش دچار افراط و تفریط نشود.

گزینه «۴»: معیار فعل اخلاقی از نظر کانت درون خود فعل اخلاقی نهفته است و نباید برای مشروعیت یا تحقق آن به عاملی بیرونی ارجاع داد. اما فیلسوفان مسلمان تحقق اخلاق را نیازمند یک مرجع بیرونی می‌دانند که همان خداوند است.

توضیح نکات درسی:

این معیار فعل اخلاقی است که در فلسفه کانت یک قانون کلی و عمومی خودبسنده است و به مرجع دیگری نیاز ندارد. وگرنه شما در فلسفه دوازدهم خوانده‌اید که از نظر کانت برای وجود یافتن سوژه اخلاقی و لوازم آن نظیر وجدان و اختیار و ... وجود خداوند ضرورت دارد.

(فلسفه یازدهم، بهمان مکملات، صفحه‌های ۸۶ تا ۹۱)

۲۴۹- گزینه «۲»

(حسن صدیقی)

هنگامی که حمل محمول بر موضوع نه از ضرورت برخوردار باشد و نه از امتناع، بنابراین حمل امکانی است.

بررسی گزینه‌ها:

گزینه «۱»: حمل ضروری. خداوند واجب‌الوجود است و وجود برای او ضرورت دارد.

گزینه «۲»: حمل امکانی. مثلث می‌تواند هم قائم‌الزاویه باشد و هم می‌تواند نباشد.

گزینه «۳»: حمل امتناعی. مجموع زوایای داخلی مربع ۳۶۰ درجه است.

گزینه «۴»: حمل ضروری. شریک خداوند ضرورتاً متمتع‌الوجود است.

(فلسفه دوازدهم، انسان موهوب اطلاق‌گرا، صفحه‌های ۹ تا ۱۱)

۲۵۰- گزینه «۳»

(نیمه پواهری)

دیوید هیوم بیان کرد که رابطه علیت در حس و تجربه مکشوف نیست. اما این مسئله برای او که تجربه‌گرا بود و مبنای همه شناخت‌های معتبر را حس و تجربه می‌دانست به انکار ادراک یقینی رابطه علیت و ضرورت علی معلولی ختم شد. ابن سینا که حدود شش قرن قبل از هیوم زندگی کرده، به این نکته اشاره نموده است. وی می‌گوید: آری، درک این رابطه و پی بردن به «علیت» از طریق تجربه امکان‌پذیر نیست؛ زیرا ما از طریق حس و تجربه، فقط «به دنبال هم آمدن» یا «همراه هم آمدن» برخی پدیده‌ها را می‌یابیم اما به دنبال هم آمدن دو حادثه به معنای «علیت» نیست. لذا طبیعی است که کسی که صرفاً تجربه‌گراست، نمی‌تواند تبیین قانع‌کننده‌ای از علیت ارائه کند.

(فلسفه دوازدهم، بهمان علی و معلولی، صفحه‌های ۱۶ و ۱۷)

۲۵۱- گزینه «۳»

(نیمه پواهری)

علت تامه شرط لازم و کافی برای تحقق معلول است. با تحقق علت تامه وجودیافتن معلول نیز واجب و ضروری است و معلول نمی‌تواند از آن سرپیچی کند (تخلف معلول از علت ممکن نیست)؛ وگرنه اصل وجود علی معلولی نقض می‌شود.

اما علت ناقصه شرط لازم اما ناکافی برای تحقق معلول است. معلول به نحوی از انحاء وابسته به وجود علت است و وجودیافتن علت لزوماً منجر به تحقق و وجودیافتن معلول نمی‌شود.

(فلسفه دوازدهم، کرامت‌تصویر از بهمان، صفحه ۲۵)

۲۵۲- گزینه «۳»

(نیمه پواهری)

از نظر افلاطون خداوند مادی نیست و از جسم میراست و موجودی کاملاً مجرد است. بنابراین نمی‌توان آن را با حس و مشاهده چشم دریافت. اما رؤیت عقلی یا همان شهود عقلی از جنس تجربه حسی نیست. بلکه از نظر او مثال خیر (خداوند) و حتی سایر موجودات عالم مثل را می‌توان با شهود و رؤیت عقلی دریافت.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: خداوند ماده نیست و مجرد است. بنابراین فاقد جزء و بخش است و در آن سیوروت و تغییر نیست؛ لذا موجود بسیط و بدون اجزای مقدم بر خود است.

گزینه «۲»: خداوند فانی نیست و ابدی است. اما ازلی نیز هست. جالب است بدانید که افلاطون ازلی بودن خدا را از همان ابدی بودن آن استنتاج می‌کند.

گزینه «۴»: همه چیز در پرتو مثال خیر (خداوند) دارای حقیقت می‌شود. سهروردی با الهام از این آموزه‌های افلاطونی به تبیین آفرینش از جانب نورالانوار و مراتب انوار می‌پردازد.

(فلسفه دوازدهم، فرا در فلسفه - قسمت اول، صفحه‌های ۳۱ و ۳۲)

۲۵۳- گزینه «۴»

(نیمه پواهری)

زعیم مدینه فاضله باید به به عالی‌ترین درجات تعقل رسیده باشد تا بتواند احکام و قوانین الهی را دریافت کند. همانطور که در مراحل و مراتب عقل خوانده‌ایم، آخرین مرحله عقل بالمستفاد می‌باشد.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: علاوه بر پیامبر امامان و افراد شایسته و واجد شرایط نیز می‌توانند حاکم مدینه فاضله شوند.

گزینه «۲»: نباید از سخنان فارابی چنین استنباط کنیم که تنها یک نفر دارای این شرایط باشد. بلکه ممکن است افرادی چند شایسته این مقام باشند، یا ویژگی‌های لازم برای زعیم مدینه در چند نفر به صورت پراکنده وجود داشته باشد.

گزینه «۳»: اتصال پیوسته با عالم بالا و فرشته وحی به زعیم مدینه فاضله امکان می‌دهد که جامعه را به‌درستی و در جهت نیل به سعادت حقیقی رهبری کنند؛ نه رسیدن او به سرشت عالی.

(فلسفه دوازدهم، ترکیبی، صفحه‌های ۶۴، ۶۵ و ۷۶)

۲۵۴- گزینه «۴»

(نیما پوهاری)

این سینا می‌گوید وقایع ویرانگر طبیعی تنها در مرتبه موجودات عالم طبیعت که موجب خسران یا ضرر به آن‌ها می‌شوند شر محسوب می‌شوند اما در کل مجموعه نظام طبیعت موجب خیر هستند و لازمه جهان طبیعت و جهان مادی هستند. ذات این وقایع فی‌نفسه شر نیست.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: این وقایع در مجموعه نظام طبیعت موجب خیر هستند، نه شر و نابسامانی.

گزینه «۲»: این وقایع در نسبت با برخی پدیده‌ها موجب خسران و ضرر می‌شوند و این‌گونه نیست که خیر مطلق باشند.

گزینه «۳»: ابن‌سینا نمی‌گوید که ما اصلاً نمی‌توانیم درباره خیر یا شر بودن این وقایع داوری کنیم. بلکه منظور او این است که نباید شر نسبی یک پدیده نسبت به پدیده دیگر را به کل نظام طبیعت تسری دهیم. بلکه آن امر در مجموعه نظام شر نیست و خیر است.

(فلسفه دوازدهم، دوره میانی، صفحه ۸۱)

۲۵۵- گزینه «۲»

(نیما پوهاری)

با اینکه در دوره معاصر فلسفه‌های اروپایی وارد ایران شد و توجه علاقه‌مندان را به خود جلب کرد، اما از آنجا که ایران در یک دوره طولانی مهد فلسفه بود و مکتب‌های بزرگ فلسفی، مانند مکتب مشاء و اشراق و متعالیه در آن رونق داشت، مواجهه بسیاری از فیلسوفان ایرانی و مدرسان فلسفه در ایران با فلسفه‌های اروپایی بدین صورت بود که تلاش کردند با بهره‌گرفتن از ذخیره ارزشمند فلسفی خود، فلسفه‌های جدید اروپایی را بفهمند و ارزیابی کنند. از این رو تلاش کردند تدریس فلسفه فیلسوفان قبلی نظیر فارابی، خواجه نصیر، ابن‌سینا، ملاصدرا و ... را احیاء کنند و دوباره رونق ببخشند.

(فلسفه دوازدهم، کلمت معاصر، صفحه ۹۸)

روان‌شناسی

۲۵۶- گزینه «۱»

(مهسا عفتی)

فرضیه‌ها در صورت پذیرفته شدن به قانون یا اصل تبدیل می‌شود.

(روان‌شناسی، روان‌شناسی؛ تعریف و روش مورد مطالعه، صفحه‌های ۱۲ و ۱۳)

۲۵۷- گزینه «۴»

(همیدرضا توکلی)

تعریف عملیاتی کمک می‌کند تا همه افراد با مطالعه آن مفهوم به برداشت یکسان و یا تقریباً یکسانی برسند.

(روان‌شناسی، روان‌شناسی؛ تعریف و روش مورد مطالعه، صفحه ۱۹)

۲۵۸- گزینه «۱»

(مهری باهدری)

منظور از توصیف، بیان روشن و تا حد ممکن دقیق از چیستی مفهوم و موضوعی است که قصد مطالعه و بررسی آن را داریم.

(روان‌شناسی، روان‌شناسی؛ تعریف و روش مورد مطالعه، صفحه ۱۴)

۲۵۹- گزینه «۲»

(مهسا عفتی)

هر چند رشد درک اخلاقی به شکل‌گیری شناخت وابسته است؛ اما در بسیاری موارد صرف داشتن شناخت به رفتار اخلاقی منجر نمی‌شود. برای اینکه شناخت به اخلاق منتهی شود، شناخت باید به عقاید و باورها و ارزش‌های فرد تبدیل شود.

(روان‌شناسی، روان‌شناسی رشد، صفحه ۶۲)

۲۶۰- گزینه «۳»

(همیدرضا توکلی)

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: بازی کردن با هم‌جنس‌ها برای دوران دبستان است.

گزینه «۲»: بحرانی بودن رشد جسمانی برای نوجوانان است.

گزینه «۴»: هیجان عصبانیت یا خشم، نوعی هیجان ساده است.

(روان‌شناسی، روان‌شناسی رشد، صفحه‌های ۴۹، ۵۱ و ۵۳)

۲۶۱- گزینه «۳»

(مهری باهدری)

بازیکن پنالتی‌زننده تنها حالت ضربه به خود گرفته، اما ضربه‌ای نمی‌زند؛ پس با «غیاب محرک» مواجهیم. از طرفی دروازه‌بان با شیرجه خود حضور محرک را اعلام کرده است (در حالی که محرکی حضور ندارد) پس حالت هشدار کاذب رخ داده است.

(روان‌شناسی، اساس، توفه، ادراک، صفحه ۷۷)

۲۶۲- گزینه «۳»

(مهسا عفتی)

علامت هدف ۱۰ مرتبه اراده شده است که از این ۱۰ مرتبه به‌نام ۷ مرتبه آن را ردیابی کرده و سه مرتبه آن را از دست داده است و بابت ۶ مرتبه آن را به‌درستی گزارش کرده و ۴ مرتبه آن را از دست داده است.

(روان‌شناسی، اساس، توفه، ادراک، صفحه‌های ۷۷ و ۷۸)

۲۶۳- گزینه «۲»

(همیدرضا توکلی)

تشریح گزینه‌ها:

گزینه «۱»: فاصله فرایندهای شناختی به حدی کم و سریع است که اغلب آن را نادیده می‌گیریم.

گزینه «۲»: پایه‌های فرایندهای شناختی یعنی حواس که کارکرد تکاملی دارند و برای بقا ضروری‌اند.

گزینه «۳»: شرط قوی‌تر حس کردن، دریافت چندحسی است.

گزینه «۴»: سبک پردازش، یکی از رهگذرهای رسیدن به فرایندهای عالی است.

(روان‌شناسی، اساس، توفه، ادراک، صفحه‌های ۷۰ و ۷۴)

۲۶۴- گزینه «۴»

(موسا عفتی)

مهم‌ترین عامل کاهش عملکرد گوش به‌زنگی، خستگی است و وجود علائم انحرافی باعث ایجاد اختلال در جست‌وجو می‌شود.

(روان‌شناسی، اساس، توبه، ادراک، صفحه‌های ۷۸ و ۷۹)

۲۶۵- گزینه «۴»

(موری باهری)

هر چه از زمان به خاطر سپردن اطلاعات (رمزگردانی) فاصله می‌گیریم، شدت فراموشی کمتر و حجم اطلاعات فراموش شده، بیشتر می‌شود. پس حداقل شدت فراموشی در دورترین زمان از رمزگردانی و حداقل حجم اطلاعات فراموش شده در نزدیک‌ترین بازه زمانی اتفاق می‌افتد.

(روان‌شناسی، حافظه و علل فراموشی، صفحه ۱۰۰)

۲۶۶- گزینه «۱»

(موری باهری)

اطلاعات موجود در حافظه به این دلیل سبب اهمیت هستند که موجب آمادگی ما برای تفکر می‌شوند و داشتن حافظه قوی لزوماً به معنای داشتن تفکر قوی نیست. همچنین فراموش نکنیم «تفکر»، فرآیند استفاده از اطلاعات موجود در حافظه است.

(روان‌شناسی، تفکر (۱) حل مسئله، صفحه ۱۱۴)

۲۶۷- گزینه «۴»

(موسا عفتی)

- بسیاری از مردم از واژه مسئله تصور مثبتی ندارند؛ زیرا راه‌حل آن مسئله را نمی‌دانند.

- انسان‌ها می‌کوشند با استفاده از روش‌های درست، مسائل را حل کنند؛ در نتیجه، مسئله به جای تهدید به یک موضوع خوشایند و فرصت پیشرفت تبدیل می‌شود.

(روان‌شناسی، تفکر (۱) حل مسئله، صفحه ۱۱۵)

۲۶۸- گزینه «۴»

(همیدرضا توکلی)

تشریح گزینه‌ها:

گزینه «۱»: فرد در جریان حل مسئله، به آنچه انجام می‌دهد آگاهی کامل دارد.

گزینه «۲»: درک کامل مسئله چنانچه باقی شرط‌ها را هم میسر و محقق کند، باعث ایجاد راه‌حل منطقی می‌شود.

گزینه «۳»: در جریان حل مسئله، درکی از مسئله داریم (هرچند به طور ناقص).

گزینه «۴»: احساس مسئله در گرو دانستن هدف است نه بالعکس.

(روان‌شناسی، تفکر (۱) حل مسئله، صفحه ۱۱۶)

۲۶۹- گزینه «۳»

(موسا عفتی)

برای کنترل اثر تداخل، از یادگیری با استراحت استفاده می‌کنیم.

(روان‌شناسی، حافظه و علل فراموشی، صفحه‌های ۱۰۵ و ۱۰۶)

۲۷۰- گزینه «۱»

(کوثر دستورانی)

افراد وقتی دست‌دست می‌کنند و کار امروز را به فردا می‌اندازند، درگیر سبک تصمیم‌گیری اجتنابی هستند که در آن زمان را از دست می‌دهند و مشکلشان بیشتر خواهد شد.

(روان‌شناسی، تفکر (۲) تصمیم‌گیری، صفحه ۱۱۴)

۲۷۱- گزینه «۳»

(کوثر دستورانی)

لاله در بازیابی اطلاعات مشکل داشته و با دیدن نشانه، اطلاعات بازیابی شده‌اند.

(روان‌شناسی، حافظه و علل فراموشی، صفحه‌های ۹۲ تا ۹۴)

۲۷۲- گزینه «۴»

(کوثر دستورانی)

تشریح سایر موارد:

گزینه «۱»: برای مواردی که قابلیت مشاهده مستقیم ندارند، از مصاحبه بهره می‌گیریم که هدفمند و سازمان‌یافته است.

گزینه «۲»: آزمون‌ها حین اجرای مکرر باید به نتیجه یکسان و یا تقریباً یکسانی برسند.

گزینه «۳»: مشاهده هم در محیط طبیعی و هم در محیط آزمایشگاهی انجام می‌شود.

(روان‌شناسی، روان‌شناسی؛ تعریف و روش مورد مطالعه، صفحه‌های ۲۷ و ۲۸)

۲۷۳- گزینه «۴»

(موسا عفتی)

هدف معین، فرد را از بیراهه رفتن و اتلاف منابع انرژی خود مصون می‌دارد. اگر اهدافمان را خیلی دقیق و واضح بیان نکنیم، ممکن است از مسیر دستیابی به هدفمان منحرف شویم و به بیراهه برویم.

(روان‌شناسی، انگیزه و نگرش، صفحه‌های ۱۶۸ و ۱۶۹)

۲۷۴- گزینه «۳»

(کوثر دستورانی)

فردی که با درماندگی آموخته شده درگیر است نتایج را مستقل از عمل خود می‌داند و برای آن تلاشی نمی‌کند.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: ادراک کنترل و کارایی

گزینه «۲»: اسناد به عوامل پایدار

گزینه «۴»: ناهماهنگی شناختی

(روان‌شناسی، انگیزه و نگرش، صفحه‌های ۱۷۶ و ۱۷۷)

۲۷۵- گزینه «۲»

(همیدرضا توکلی)

نگرش بُعد ذهنی دارد نه بدنی. انگیزه چیزی است که ما را به حرکت وامی‌دارد. انگیزه‌ها هم درونی است و هم توسط عوامل بیرونی برای انسان ایجاد می‌شود.

نکته:

نظام باورهای هر فرد و جامعه، موتور محرکه قوی جهت دستیابی به هدف‌های فردی و جمعی است.

(روان‌شناسی، انگیزه و نگرش، صفحه‌های ۱۶۰ تا ۱۶۳)